

**ZPRÁVA O PLNĚNÍ
STRATEGIE SOCIÁLNÍHO
ZAČLEŇOVÁNÍ
2021–2030
ZA ROK 2021**

**MPSV
2022**

Obsah

Manažerské shrnutí.....	3
1 Úvod	4
2 Uplatňování základních principů	15
2.1 Garance rovných příležitostí.....	15
2.2 Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni	21
2.3 Posilování sociální soudržnosti	23
2.4 Mainstreaming sociálního začleňování	29
3 Sociální práce.....	35
4 Oblasti podporující sociální začleňování	45
4.1 Prevence zadlužování a pomoci s problémem předlužení	45
4.2 Zaměstnání a jeho udržení	52
4.3 Sociální služby.....	68
4.4 Podpora rodiny	73
4.5 Přístup ke vzdělání.....	91
4.6 Přístup k bydlení	105
4.7 Přístup ke zdravotní péči	114
4.8 Zajištění důstojných životních podmínek	122
4.9 Zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku.....	125
4.10 Prevence a ochrana před návykovými látkami a závislostním chováním	135
5 Realizace a monitorování Strategie sociálního začleňování 2021-2030	138
Příloha č. 1: Seznam zkratk.....	139
Příloha č. 2: Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů.....	143
Příloha č. 3: Přehled cílů a plnění indikátorů.....	145

Manažerské shrnutí

Předložená „Zpráva o plnění Strategie sociálního začleňování 2021–2030 za rok 2021“ (dále jen „Zpráva“) byla vypracována jako naplnění usnesení vlády ČR č. 55 ze dne 20. ledna 2020. Zpráva je prvním pravidelným vyhodnocením vládou schválené **Strategie sociálního začleňování 2021–2030** (dále jen „Strategie“). Strategie byla následně dne 13. prosince 2021 vládou aktualizována a rozšířena o témata z oblasti bezdomovectví.

Na obecnější principy Strategie navazuje vždy **Akční plán sestavený na dobu tří let**, jenž obsahuje konkrétní soubor opatření a úkolů, které mají vést k naplňování cílů Strategie. Aktuální Akční plán byl sestaven na období let 2021–2023 a byl vládou ČR schválen dne 26. dubna 2021. Akční plán aktuálně obsahuje 42 cílů a 138 indikátorů plnění, jejichž sledování je podkladem pro zpracování této Zprávy a následné vyhodnocení, zda a jakým způsobem se daří či nedaří jednotlivé cíle Strategie naplňovat.

V rámci časového pokrytí této zprávy (rok 2021) bylo termínově uloženo naplnění jednoho cíle – **„Cíl 2.4.b: Zvýšit kvalitu a koherenci veřejných politik a tím zvýšit jejich vliv na oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení.“** Konkrétně jde o indikátor č. **„2. Při Komisi pro sociální začleňování bude ustanovena pracovní skupina pro sdílení dat a rozvoj datové základy, na které budou zúčastněni zástupci všech dotčených ústředních orgánů státní správy (resortních analytických a koncepčních/strategických útvarů). Pracovní skupina bude zajišťovat průběžnou výměnu administrativních dat, výsledků jednorázových výzkumů a dalších informačních zdrojů, které jsou relevantní pro naplňování cílů a opatření Strategie.“** Tento indikátor **byl naplněn** – zmíněná pracovní skupina byla ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj v roce 2021, tedy v uložném termínu, zřízena.

Většina indikátorů plnění byla stanovena s termínem splnění do konce roku 2023, avšak s plněním průběžným, proto je i předmětem této Zprávy za rok 2021 supervize nad průběžným postupem z důvodu predikce realističnosti splnění stanoveného termínu v roce 2023. Lze souhrnně konstatovat, že tyto **indikátory byly ve většině případů plněny zcela anebo částečně a postup při jejich plnění je tedy v souladu se závazným konečným termínem splnění v roce 2023**. Současně je však zapotřebí upozornit na skutečnost, že některé indikátory ve sledovaném roce plněny nebyly, často v důsledku pandemické situace. Detailní vyhodnocení plnění jednotlivých indikátorů je uvedeno ve Zprávě u jednotlivých cílů a v závěrečné přehledové tabulce na konci dokumentu.

1 Úvod

Cílem Zprávy je první zmapování plnění cílů obsažených ve Strategii sociálního začleňování 2021–2030 příslušnými gestory odpovědnými za plnění a jejich vyhodnocení Komisí pro sociální začleňování. Problematika sociálního začleňování zasahuje do celé řady oblastí, které postihují jednotlivce, rodiny, komunity a následně pak celou společnost. Níže je popsán současný stav v nejpálčivějších oblastech, které úzce souvisí s problematikou sociálního vyloučení, jako je např. zaměstnanost, sociální služby, sociální práce, systémy dávkové pomoci, vězeňství, oblasti vzdělávání a školství, zdravotní péče, oblast bytové politiky a oblast exekucí a zadluženosti. Zohledňována jsou specifika situace ve všech těchto oblastech v sociálně vyloučených lokalitách (dále jen „SVL“). Příčin sociálního vyloučení bývá více a nelze definovat, která z uvedených oblastí je při řešení tou zásadní. Řešení sociálního vyloučení proto musí být komplexní a mělo by reagovat na všechny zmíněné oblasti.

Exekuce

Faktorem, který výrazně ovlivňuje sociální začleňování a soudržnost ve společnosti, je zadluženost a následné exekuce. Počet exekucí je stále vysoký. Z dat Exekutorské komory ČR vyplývá, že v roce 2021 bylo v Česku zahájeno 4 426 812 exekucí, což je o 5 255 více než v roce 2020. Za největší problém lze považovat vícečetné zadlužení, to ohrožuje rodinu, její celkovou stabilitu i její společenské začlenění. Průměrný počet těchto exekucí na fyzickou osobu v roce 2020 činil 6,03 exekuce, zatímco v roce 2021 došlo k navýšení na počet 6,37. Současně s tím došlo k nárůstu počtu vícečetných exekucí (8-10+) (viz tabulka níže).

Tabulka č. 1: Vícečetné exekuce na fyzické osoby

počet exekucí na povinného	2018	2019	2020	2021	meziroční změna 21/20
1 exekuce	241 275	223 013	199 285	163 819	↓-22 %
2 exekuce	90 961	86 055	78 928	73 344	↓-8 %
3 exekuce	66 533	63 543	58 920	56 367	↓-5 %
4 exekuce	58 524	54 812	51 282	49 645	↓-3 %
5 exekucí	51 483	49 161	46 102	45 418	↓-2 %
6 exekucí	46 982	44 574	42 142	41 906	↓-1 %
7 exekucí	40 800	39 642	38 016	37 836	0 %
8 exekucí	35 338	34 830	32 825	33 664	↑+3 %
9 exekucí	30 562	30 089	28 422	29 412	↑+3 %
10 exekucí	25 773	25 912	24 899	25 737	↑+3 %
více než 10 exekucí	133 106	137 869	132 095	140 880	↑+7 %

Zdroj: CEE

Lidem v exekuci byla nabídnuta šance, jak své dluhy pokrátit. Dne 28. října 2021 bylo vyhlášeno tzv. „Milostivé léto“, které se týkalo exekučních sporů s veřejnými institucemi, jako jsou zdravotní pojišťovny, města, obce, dopravní podniky, školy, Česká televize nebo Český rozhlas. Veškerá aktivita dlužníků spočívala v tom, aby zaplatili původní pohledávku a navíc jen 908 Kč. Tomu, kdo od uvedeného data tuto částku uhradil, bylo odpuštěno příslušenství tohoto dluhu (úroky, penále, náhrady řízení, náklady exekuce). Celkem bylo zastaveno 42 tisíc exekucí, uhrazeno do státního rozpočtu bylo 0,5 mld. Kč a odpuštěno na příslušenství 1,55 mld. Kč. Všech svých dluhů se zbavilo 15 tisíc osob. Původně bylo přitom odhadováno, že se do akce zapojí až 300 tisíc osob.

Z dostupných dat vyplývá, že míra zadlužení je v SVL vyšší. Data potvrzující tuto skutečnost vycházejí například z mapy exekucí (www.mapaexekuci.cz). Dle tohoto zdroje a dostupných dat z roku 2019 je nejvyšší podíl osob v exekuci v Ústeckém (16,79 %), Karlovarském (16,53 %), Libereckém (10,56 %) a Moravskoslezském kraji (10,16 %). V uvedených krajích je rovněž značný podíl osob s vícečetnými exekucemi, například v Moravskoslezském kraji jich je 76 % (3-9 exekucí 46 %), v Libereckém kraji jich je 76 % (3-9 exekucí 45 %), v Ústeckém kraji jich je 74 % (3–9 exekucí 42 %) a v Karlovarském kraji jich je 67 % (3-9 exekucí 39 %).

Problematika exekucí byla rovněž sledována Odborem pro sociální začleňování (Agenturou Ministerstva pro místní rozvoj (dále jen „MMR - OSZ“), jako součást veřejné zakázky s názvem Tematické a průřezové výzkumy pro projekt: Systémové zajištění sociálního začleňování – 4. část Kvantitativní sběr dat pro potřeby projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“.¹ Z tohoto výzkumu kromě jiného vyplývá, že přinejmenším každý čtvrtý respondent (24 %, N = 1 084), ať již on sám nebo někdo z jeho domácnosti, v současné době čelí exekuci. Následně 40 % (N = 1082) respondentů uvedlo, že jejich domácnost měla v minulosti zkušenost s exekucemi.

Uvedený výzkum MMR - OSZ se kromě exekucí věnoval finanční situaci obyvatel ze SVL. Z výsledků vyplývá, že 81,2 % domácností si nemůže dovolit zaplatit z vlastních zdrojů neočekávaný výdaj ve výši 12 800 Kč, dále 72,5 % si nemůže dovolit zaplatit ročně všem členům domácnosti alespoň týdenní dovolenou mimo domov (vč. pobytu na chatě / chalupě, u přátel / příbuzných apod.) a že 75,9 % domácností si nemůže dovolit pořizovat nový nábytek místo opotřebovaného.² Výsledky výzkumu rovněž ukazují, že nejčastější finanční problémy domácností jsou spojeny se spotřebitelskými půjčkami.

¹ Ministerstvo pro místní rozvoj. (2021). *Tematické a průřezové výzkumy pro projekt: Systémové zajištění sociálního začleňování – 4. část Kvantitativní sběr dat pro potřeby projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“ Fáze II.c – analytická fáze.* https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SVL_z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%A1-analytick%C3%A1-zpr%C3%A1va-z-II.f%C3%A1ze-sb%C4%9Bru_V02_%C4%8Dist%C3%BD-1.pdf

² Tamtéž

Domácnosti dvou ze tří obyvatel SVL (65 %) se nacházejí ve stavu tzv. materiální deprivace. Srovnání s mírou materiální deprivace v celém Česku je alarmující – ta v roce 2019 dosahovala „pouze“ 3 %, rozdíl je tak 62 procentních bodů. Materiální deprivace v SVL se výrazně prohlubuje, ještě v roce 2020 byla míra materiální deprivace 50 %.³

Nezaměstnanost

Míra registrované nezaměstnanosti vyjádřená ukazatelem podílu nezaměstnaných osob na obyvatelstvu na konci roku 2021 v České republice činila 3,5 %. Celkem 258 173 uchazečů o zaměstnání evidoval Úřad práce ČR (dále jen „ÚP ČR“) k poslednímu prosincovému dni v roce 2021, což je o 12 624 více než v listopadovém měsíci. Stále se ale rok 2021 vyznačuje menší mírou nezaměstnanosti, než tomu bylo v roce 2020, kdy v prosinci nezaměstnanost činila 4 %. Z regionálního pohledu byla nezaměstnanost nejvyšší v Moravskoslezském, Ústeckém (shodně 5,1 %) a Karlovarském kraji (4,2 %).

Přestože došlo mezi lety 2020-2021 ke snížení nezaměstnanosti, v SVL nadále zůstává velmi vysoká. Z výše uvedeného výzkumu MMR - OSZ⁴ vyplývá, že každý pátý obyvatel SVL (20 %) je nezaměstnaný. Při přepočtu na věkovou skupinu 15–64 let (aktivní věk) dosahuje míra nezaměstnanosti až 23 %. Pro srovnání, v obecné populaci ČR ve věku 15–64 let dosahovala nezaměstnanost (ve smyslu evidovaných uchazečů o zaměstnání na ÚP ČR) v polovině roku 2021 úrovně 3,7 %. Současně 11 % obyvatel SVL reportovalo, že v důsledku epidemie covidu-19 přišlo trvale o práci.

Mezi důvody vysoké míry nezaměstnanosti u obyvatel SVL patří nízká úroveň vzdělání i faktická nezaměstnatelnost způsobená kombinací úrovně vzdělání a nedostatku pracovních zkušeností. Ze studie Touška, et al.⁵ vyplývá, že ze 100 obyvatel SVL je 63 se základním či nedokončeným vzděláním (oproti počtu 18 na celkovou populaci ČR). Dalším důvodem vysoké míry nezaměstnanosti u obyvatel SVL je rovněž diskriminace na trhu práce. Dle již výše citovaného šetření MMR – OSZ se s diskriminací při hledání práce v posledních 12 měsících setkala 27,3 % respondentů (N = 1 083).

³ Ministerstvo pro místní rozvoj. (2021). *Šetření životních podmínek obyvatel sociálně vyloučených lokalit v ČR (SVL-SILC 2021)*. https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SVL-SILC-2021_souhrn_zji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD.pdf

⁴ Ministerstvo pro místní rozvoj. (2021). *Tematické a průřezové výzkumy pro projekt: Systémové zajištění sociálního začleňování – 4. část Kvantitativní sběr dat pro potřeby projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“ Fáze II.c – analytická fáze*. https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SVL_z%C3%A1v%C4%9Bre%C4%8Dn%C3%A1-analytick%C3%A1-zpr%C3%A1va-z-II.f%C3%A1ze-sb%C4%9Bru_V02_%C4%8Dist%C3%BD-1.pdf

⁵ Toušek, L., et al. (2018). Sociálně vyloučené lokality z pohledu sociodemografických ukazatelů. *Demografie*, 60(1), 21–35.

Dlouhodobá nezaměstnanost má vliv na finanční situaci jednotlivců a rodin a je jednou z příčin výše uvedené materiální deprivace. To potvrzují výsledky výběrového šetření životních podmínek, které se uskutečnilo v průběhu roku 2021⁶, z nichž vyplývá, že nejvyšší podíl domácností, které se svými příjmy vycházely s obtížemi nebo s velkými obtížemi, byl u domácností nezaměstnaných (58,8 %), což znamená meziroční růst o 2,8 p. b. Vůbec nejmenší podíl domácností, které vycházely v roce 2021 s příjmy s obtížemi či velkými obtížemi, byl mezi pracujícími důchodci (5 %), následovali zaměstnanci s vyšším vzděláním (6,5 %) a samostatně činní (7,9 %).

Bydlení

Problémy s bydlením trápí každého desátého obyvatele České republiky. Až milion lidí v ČR čelí vážným problémům s bydlením. Vyplývá to ze Zprávy o vyloučení z bydlení za rok 2021, kterou vydala iniciativa Za bydlení. Ze zjištění mimo jiné vyplývá, že mezi nejohroženější skupiny obyvatelstva patří seniorky a senioři, kteří se v posledních letech dostávají do bytové nouze stále častěji. Kromě bezdomovectví, které je nejkrajnějším projevem krize bydlení a týká se minimálně 11 tisíc obyvatel republiky, přibývají v ČR další negativní jevy spojené s bydlením. V bytové nouzi se nachází 36 až 61 tisíc domácností, v nichž vyrůstá 20 až 51 tisíc dětí do 18 let. Dalších 130 až 190 tisíc domácností s přibližně 80 až 120 tisíci dětmi je ohroženo ztrátou bydlení. Dalších přibližně 300 až 350 tisíc domácností, z nichž třetinu tvoří seniorské domácnosti, je zatíženo nadměrnými náklady na bydlení (tzn. vynakládá na bydlení více než 40 % svých příjmů).⁷

Trend růstu cen nemovitostí nezměnila ani pandemie covidu-19. Byty, domy, ale i pozemky dál zdražovaly, a to dvouciferným tempem. Vlastnické bydlení přitom zaujímá naprosto stěžejní pozici v ekonomickém uvažování Čechů, kteří v něm vidí nejen řešení vlastní bytové situace.

Krize v bydlení postihuje o to více obyvatele SVL, kteří kromě uvedeného řeší též nekvalitní a zároveň nevhodné podmínky pro bydlení. Standardní forma bydlení je pro mnohé obyvatele SVL nedostupná, v důsledku čehož žijí v nestandardních formách bydlení typu ubytovna, viz výsledky výzkumu MMR – OSZ⁸:

- Každý sedmý obyvateľ SVL (15 %, N = 1 084) bydlí na ubytovně (resp. v domech, který on sám alebo jiní lidé označujú jako „ubytovny“).

⁶ ČSÚ. (2021). Výběrové šetření Životní podmínky (EU-SILC).

⁷ Iniciativa Za bydlení. (2021). *Bydlení jako problém. Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2021.* <https://socialnibydeni.org/wp-content/uploads/2021/08/Bydleni-jako-problem-2021.pdf>

⁸ Ministerstvo pro místní rozvoj. (2021). *Šetření životních podmínek obyvatel sociálně vyloučených lokalit v ČR (SVL-SILC 2021).* https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/SVL-SILC-2021_souhrn_zjistěn%C3%AD.pdf

- Obyvatelé SVL se ve svém současném bydlení potýkají s celou řadou závažných problémů, které jsou v obecné populaci Česka ojedinělé: kupříkladu každý třetí obyvatel SVL (33 %, N = 1 080) reportuje, že v jeho bydlení se nacházejí plísně, každý pátý obyvatel (21 %) hlásí problémy se zatékáním, vlhkými zdmi, shnilými okny, rámy apod. A 8 % (N = 1 079) obyvatel se potýká s přítomností škůdců (štěnic a dalšího hmyzu, případně hlodavců).
- Ve 30 % (N = 1 074) domácností respondentů je čerpán příspěvek na bydlení, příspěvek na živobytí ve 23 % (N = 1 074) a doplatek na bydlení v 16 % (N = 1 058).

Vzdělávání

Klíčovou oblastí je přístup ke vzdělání, primárně se jedná o vzdělávání romských nebo sociálně znevýhodněných dětí a s tím spojenou prevenci předčasných odchodů ze školního vzdělávacího procesu. Vzdělání ovlivňuje budoucí život obyvatel, nastavuje úroveň společnosti a ekonomiky státu. Data Eurostatu 2020 ukazují, že problematika předčasných odchodů ze vzdělávání ve větší míře trápí vybrané regiony v ČR, v nichž se nachází vyšší počet SVL. Míru předčasných odchodů ze vzdělávání tak silně ovlivňuje skladba obyvatel (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2: Předčasné odchody ze vzdělávání v České republice – výsledky regionů soudržnosti 2013-2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Česká republika	5,4	5,5	6,2	6,6	6,7	6,2	6,7	7,6
Praha	3,2	2,5	3,6	3,5	1,6	2,7	1,9	2,4
Střední Čechy	4,8	4,0	4,3	4,3	6,6	4,7	4,3	6,4
Jihozápad	5,9	5,9	5,7	7,5	7,6	5,0	7,2	7,5
Severozápad	9,4	12,8	14,5	13,8	15,6	17,1	15,5	17,4
Severovýchod	6,4	5,8	5,9	6,9	6,0	5,8	6,6	7,3
Jihovýchod	3,7	4,0	2,7	3,2	4,6	4,9	4,8	4,2
Střední Morava	4,9	3,6	6,0	7,1	6,4	4,4	4,9	7,3
Moravskoslezsko	5,7	6,3	8,7	8,2	6,6	6,4	9,8	9,6

Zdroj: Eurostat

Regionální problematiku předčasných odchodů ze vzdělávání potvrzuje také srovnání struktury uchazečů o zaměstnání podle věku (za prosinec 2021), ze kterého vyplývá, že v Karlovarském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji je podíl počtu uchazečů o zaměstnání ve věku 15-19 vyšší než v ostatních krajích ČR (viz tabulka č. 3).

Tabulka č. 3: Počty uchazečů o zaměstnání (UoZ) ve věku 15-19 let v ČR k 31. 12. 2021

Kraj	UoZ Věk 15-19 let	Podíl UoZ 15-19 na obyvatelstvu 15-64 (v %)
Hlavní město Praha	577	0,061
Jihočeský kraj	459	0,102
Jihomoravský kraj	1 117	0,136
Karlovarský kraj	492	0,244
Kraj Vysočina	366	0,105
Královehradecký kraj	501	0,134
Liberecký kraj	568	0,183
Moravskoslezský kraj	1 657	0,202
Olomoucký kraj	525	0,122
Pardubický kraj	349	0,097
Plzeňský kraj	442	0,106
Středočeský kraj	1 327	0,136
Ústecký kraj	1 716	0,303
Zlínský kraj	309	0,077
Celkem	10 405	0,140

Zdroj: MPSV

Z dat Eurostatu za rok 2020 rovněž vyplývá, že v porovnání s ostatními zeměmi EU, je míra předčasných odchodů v ČR průměrná (7,6 %). Situace je však i přesto závažná, neboť trendem zemí EU je snižování míry předčasných odchodů ze vzdělávání, v ČR je tomu naopak.

Tabulka č. 4: Předčasné odchody ze vzdělávání v mezinárodní perspektivě

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Evropská unie	11,9	11,2	11,0	10,7	10,5	10,5	10,3	9,9
Belgie	11,0	9,8	10,1	8,8	8,9	8,6	8,4	8,1
Bulharsko	12,5	12,9	13,4	13,8	12,7	12,7	13,9	12,8
Česká republika	5,4	5,5	6,2	6,6	6,7	6,2	6,7	7,6
Dánsko	8,2	8,1	8,1	7,5	8,8	10,4	9,9	9,3
Německo	9,8	9,5	10,1	10,3	10,1	10,3	10,3	10,1
Estonsko	9,7	12,0	12,2	10,9	10,8	11,3	9,8	7,5
Irsko	8,7	6,7	6,8	6,0	5,0	5,0	5,1	5,0
Řecko	10,1	9,0	7,9	6,2	6,0	4,7	4,1	3,8
Španělsko	23,6	21,9	20,0	19,0	18,3	17,9	17,3	16,0
Francie	9,7	8,8	9,2	8,8	8,8	8,7	8,2	8,0
Chorvatsko	4,5	2,8	2,8	2,8	3,1	3,3	3,0	2,2
Itálie	16,8	15,0	14,7	13,8	14,0	14,5	13,5	13,1
Kypr	9,1	6,8	5,2	7,6	8,5	7,8	9,2	11,5
Lotyšsko	9,8	8,5	9,9	10,0	8,6	8,3	8,7	7,2
Litva	6,3	5,9	5,5	4,8	5,4	4,6	4,0	5,6
Lucembursko	6,1	6,1	9,3	5,5	7,3	6,3	7,2	8,2
Maďarsko	11,9	11,4	11,6	12,4	12,5	12,5	11,8	12,1
Malta	20,8	20,9	20,2	19,2	17,7	17,4	17,2	16,7
Nizozemí	9,3	8,7	8,2	8,0	7,1	7,3	7,5	7,0
Rakousko	7,5	7,0	7,3	6,9	7,4	7,3	7,8	8,1
Polsko	5,6	5,4	5,3	5,2	5,0	4,8	5,2	5,4
Portugalsko	18,9	17,4	13,7	14,0	12,6	11,8	10,6	8,9
Rumunsko	17,3	18,1	19,1	18,5	18,1	16,4	15,3	15,6
Slovinsko	3,9	4,4	5,0	4,9	4,3	4,2	4,6	4,1
Slovensko	6,4	6,7	6,9	7,4	9,3	8,6	8,3	7,6
Finsko	9,3	9,5	9,2	7,9	8,2	8,3	7,3	8,2
Švédsko	7,1	6,7	7,0	7,4	7,7	7,5	6,5	7,7
Spojené království	12,4	11,8	10,8	11,2	10,6	10,7	10,9	:
Island	20,5	19,1	18,8	19,8	17,8	21,5	17,9	14,8
Norsko	13,7	11,7	10,2	10,9	10,4	9,9	9,9	9,9

Zdroj: Eurostat

Nezbytností k zajištění kvalitního výchovně-vzdělávacího procesu je podporovat předškolní vzdělávání dětí. Zvýšení účasti dětí na předškolním vzdělávání již od tří let věku souvisí s maximálním využitím jejich potenciálu a má výrazný dopad na pozdější úspěšnost ve vzdělávání (snížení rizika odkladů školní docházky). Důležitost zapojení dětí v předškolním vzdělávání dokládá například studie OECD⁹, která porovnávala úspěšnost ve vzdělávání u pětiletých dětí po započtení socioekonomického statusu. Děti navštěvující předškolní vzdělávání dosahovaly lepší skóre v základní gramotnosti v průměru o 13 bodů a v početní gramotnosti dokonce o 26 bodů¹⁰.

Pozitivní vliv dlouhodobější účasti na předškolním vzdělávání ve vztahu k dosahování výsledků žáků dokládá také šetření TIMSS 2019¹¹. Prokázalo se, že průměrný výsledek žáků s klesající intenzitou počáteční přípravy (která zahrnuje předškolní vzdělávání a podporu počátečních čtenářských a početních aktivit) rovněž klesá. Jedná se také o prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání i získání potřebných kompetencí pro profesní, osobní a občanský život.

Zdravotnictví

Zdravotní péče v ČR je oblastí, jejíž význam z hlediska řešení situace osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených v uplynulém roce umocnila epidemiologická situace. I přesto, že je zdravotní péče v ČR poměrně na vysoké úrovni, nutností zůstává zaměřovat pozornost na rozšíření přístupu k této péči zejména u osob, které jsou ohroženy sociálním vyloučením.

Vybrané skupiny obyvatel mají přístup ke zdravotní péči ztížený. V této souvislosti se hovoří o tzv. nerovnosti ve zdraví, které nejsou definovány pouze materiálním blahobytem mezi bohatými a chudými. Významnou roli zde hrají i další faktory, jako jsou: pocit kontroly nad vlastním životem, povaha zaměstnání, sociální soudržnost či sociální jistoty. Ve všech těchto zmíněných oblastech jsou na tom hůře lidé chudí nebo trpící sociální deprivací. Tento problém se týká i lidí žijících v SVL, kde se k tomu všemu přidává i faktor etnicity. Jelikož se chudoba v ČR (stejně jako v jiných státech) odvíjí primárně od nízké formální vzdělanosti a dlouhodobé nezaměstnanosti, jsou lidé jiného etnika znevýhodněni dvojnásob.

⁹ OECD. (2020). *The International Early Learning and Child Wellbeing Study: A summary of findings*. https://oecd.org/education/school/early-learning-and-child-well-being-study/International_Early_Learning_and_Child_Well-being_Study_Summary.pdf

¹⁰ Tamtéž

¹¹ Tomášek, V. et al. (2019). *Mezinárodní šetření TIMSS, Národní zpráva*. Praha: ČŠI.

Na konkrétní zdravotní nerovnosti a zdravotní znevýhodnění Romů v SVL ve srovnání s většinovou populací poukazují starší i nejnovější data. Hnilicová (2016)¹² některé základní poznatky shrnuje následovně:

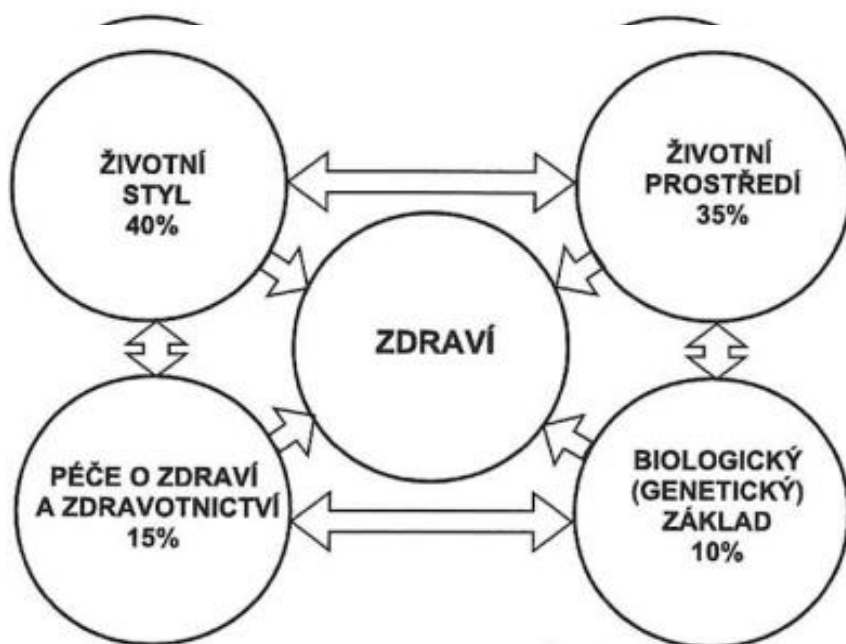
- Očekávaná délka života je asi o 10 let nižší než u většinové společnosti, kojenecká úmrtnost je asi dvakrát vyšší, než je celostátní průměr
- Vysoký výskyt kardiovaskulárních chorob a diabetu 2. typu
- Vysoká prevalence bolestí zad a poruch hybnosti
- Celkově vyšší omezení denních aktivit z důvodu špatného zdravotního stavu
- Vyšší výskyt infekčních chorob, zejména hepatitidy A a B, větší riziko TBC, sexuálně přenosných chorob
- Obezita a špatná výživa, vysoká prevalence kouření
- Častější drogová závislost mezi mládeží a dětmi
- Častější výskyt poruch sluchu, často u dětí pozdě diagnostikovaných
- Horší orální zdraví, nedostatečná včasná prevence ad.

Mezi nejvýznamnější determinanty zhoršení zdraví v SVL patří dlouhodobá nezaměstnanost (jež se týká více než poloviny osob v SVL), nevyhovující kvalita bydlení (nevyhovující hygienické standardy bydlení), životní styl (jež je charakterizován jako rizikový a nezdravý), závislosti aj.¹³

¹² Hnilicová, H. (2016). *Implementation of the National Roma Integration Strategy and Other National Commitments in the Field of Health – Czech Republic*. IOM: Publications Platform.

¹³ Wija P. et al., (2019). *Analýza sociálních a zdravotních služeb dlouhodobé péče v ČR*. Praha: Institut pro sociální politiku a výzkum.

Schéma č. 1: Základní determinanty zdraví a odhad jejich vlivu na zdraví¹⁴

Uvedené faktory jsou spolu spojené, navzájem se potencují a vedou k bludnému kruhu chudoby a trvalému stresu, který zhoršuje všechna dříve vyjmenovaná zdravotní rizika.

Sociální služby

Důležitým nástrojem pro řešení sociálního vyloučení jsou rovněž sociální služby, jejichž cílem je řešení situace sociálně vyloučených osob nebo alespoň zabránění jejího zhoršování. Mezi často vyhledávané služby v SVL patří služby sociální prevence (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy, odborné sociální poradenství, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež aj.). Rozvoj sociálních služeb se řídí střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb. Jedná se o strategický dokument obce nebo kraje schválený na dobu 3 let, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů. Obsahem tohoto strategického dokumentu je souhrn výsledků podkladových analýz a dat, popis způsobu zpracování plánu včetně vymezení spolupráce s obcemi, s poskytovateli sociálních služeb a osobami, kterým jsou sociální služby poskytovány. Dále popis a analýza dostupných zdrojů a potřeb osob, kterým jsou sociální služby určeny, včetně ekonomického vyhodnocení, strategie zajišťování a rozvoje sociálních služeb obsahující popis budoucího žádoucího stavu a opatření, jejichž prostřednictvím by mělo být

¹⁴ Holčík, J. (2010). Systém péče o zdraví a zdravotní gramotnost. (Health system and health literacy.) Brno: Masarykova univerzita ve spolupráci s MSD.

tohoto stavu dosaženo, povinnosti zúčastněných subjektů, postup sledování a vyhodnocování plnění plánu včetně způsobu, jakým lze provést změny v poskytování sociálních služeb a způsob zajištění sítě sociálních služeb na území kraje. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb může být doplněn akčními plány zpracovanými na období jednoho roku, které vycházejí ze střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb.

Kraje rovněž vytvářejí základní síť sociálních služeb. Jedná se o souhrn sociálních služeb, které v dostatečné kapacitě, náležitě kvalitě a s odpovídající místní dostupností napomáhají řešit nepříznivou sociální situaci osob na území kraje a které jsou v souladu se zjištěnými potřebami osob na území kraje a dostupnými finančními a jinými zdroji. Síť sociálních služeb je součástí střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje.

Celkový počet služeb sociální prevence se oproti roku 2020 zvýšil, a to z 2 875 na 2963, čímž došlo k nárůstu celkové kapacity z 96 915 na 98 321 klientů. Současně s tím narůstá výše celkových dotací Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) na zajištění sociálních služeb. V roce 2021 bylo oproti předchozímu roku vyplaceno o cca 4 mld. více (viz graf níže).

Graf č. 1: Vývoj celkových dotací v letech 2007-2022

Zdroj: MPSV

2 Uplatňování základních principů

2.1 Garance rovných příležitostí

Cíl 2.1.a: Zajistit rovný přístup osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených a osob s různým typem znevýhodnění ke společenským zdrojům.

Indikátor: 1. Zajištění provazby nástrojů APZ (např. VPP a SÚPM) tak, aby podle konceptu prostupného zaměstnávání efektivně podporovaly začlenění na volný pracovní trh osoby s různým typem znevýhodnění (zejm. osoby se zdravotním postižením, migranti, menšiny, lidé ve věkové kategorii 50+), obtížně umístitelné na trhu práce.

Odpovědný subjekt: ÚP ČR

Termín: 12/2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

ÚP ČR na základě výzev Operačního programu Zaměstnanost (dále jen „OPZ“) vyhlášených MPSV realizuje národní projekty přímého přidělení (NIP) a regionální projekty přímého přidělení (RIP). Projekty jsou spolufinancované z Evropského sociálního fondu. Do projektů ÚP ČR vstupují uchazeči o zaměstnání, případně zájemci o zaměstnání, dle určené cílové skupiny stanovené výzvou OPZ. Projekty jsou orientovány především na skupiny ohrožené na trhu práce s různým typem znevýhodnění obtížně umístitelné na trhu práce.

ÚP ČR se v NIP a RIP zaměřuje na komplexní řešení situace určité cílové skupiny uchazečů/zájemců o zaměstnání na trhu práce při využití nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti (dále jen „APZ“), a to zároveň s uplatňováním individuálního přístupu ke klientovi.

Tyto projekty mají komplexní charakter a nabízí účastníkům celou škálu aktivit, od motivačních, školících, poradenských, možnosti absolvování rekvalifikací až ke zprostředkování zaměstnání a podpoře pracovních míst. V rámci zprostředkování zaměstnání je v některých projektech také možnost využít nástroje „Práce na zkoušku“ (možnost vyzkoušet si uchazeče o zaměstnání max. na dobu 3 měsíců). Jedná se o aktivitu v rámci APZ. Cílem „Práce na zkoušku“ je zjistit připravenost cílové skupiny k nástupu na pracovní místo se mzdovým příspěvkem či na pracovní místo bez mzdového příspěvku. V případě, že žádost bude schválena a uchazeč o zaměstnání (dále jen „UoZ“) nastoupí na aktivitu Práce na zkoušku, může zaměstnavatel na UoZ podat další žádost o příspěvek, a to na SÚPM nebo na VPP.

V roce 2021 realizoval ÚP ČR celkem 50 RIP. ÚP ČR realizoval v roce 2021 prostřednictvím svých krajských poboček 11 RIP, kdy hlavním cílem nebo jedním z cílů těchto projektů je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost dlouhodobě evidovaných osob prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

11 RIP zaměřených na cílovou skupinu dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání či zaměřených na sociálně vyloučené lokality, do kterých mohou být a jsou zařazovány osoby ohrožené rasovou diskriminací a příslušníci etnických menšin. Konkrétně se jedná o projekty:

1. Směr – práce ve Středočeském kraji 2
2. Nová šance na Vysočině

3. Nová šance ve Zlínském kraji
4. Prostupné zaměstnávání v Olomouckém kraji
5. Práce a život v Jihočeském kraji
6. Společně to dokážeme v Ústeckém kraji
7. Zpět do práce v Libereckém kraji
8. Zaměstnanost venkova v Jihočeském kraji (Se sousedy II)
9. Příležitost dělá zaměstnance v Moravskoslezském kraji
10. Kudy kam II v Královéhradeckém kraji
11. ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji

Od 1. 1. 2019 realizuje ÚP ČR NIP Podpora zaměstnanosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (PDU), kdy hlavním cílem projektu je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti dlouhodobě evidovaných uchazečů o zaměstnání (s kumulací znevýhodnění a hendikepů), primárně UoZ opakovaně nebo dlouhodobě pobírajících dávky pomoci v hmotné nouzi. Specifickým cílem je začleňování dlouhodobě evidovaných UoZ se sociálním znevýhodněním na volný trh práce a prevence nelegální práce.

Dále ÚP ČR realizuje 6 RIP, kdy hlavním cílem těchto projektů (viz níže) je zvýšit zaměstnanost a zaměstnatelnost OZP prostřednictvím komplexní nabídky opatření.

1. ŽIVOT BEZ BARIÉR v Jihomoravském kraji
2. Práce bez bariér na Vysočině
3. Zdravotní postižení není hendikep v Karlovarském kraji
4. Bez překážek ve Zlínském kraji
5. Pracujeme s omezením v Olomouckém kraji
6. Šance pro zdravotně postižené ve Středočeském kraji

ÚP ČR aktuálně realizuje 8 RIP zaměřených na osoby ve věku 50+, konkrétně:

1. Začínáme po 50 ve Středočeském kraji II
2. Jdi dál! 50+ v MSK
3. Nový start pro aktivní život v Pardubickém kraji
4. Šance pro padesátníky v Plzeňském kraji
5. Aktivní v padesáti v Královéhradeckém kraji
6. 50 PLUS v Jihomoravském kraji
7. Využij pracovní příležitost v Karlovarském kraji
8. Generační tandem podpora generační výměny ve Středočeském kraji II

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Tři setkání (workshopy), které zajistí ÚP ČR pro zaměstnavatele – edukace o odpovědném nábory (prostupné zaměstnávání a zřizování SÚPM – přenos příkladů dobré praxe).

Odpovědný subjekt: ÚP ČR

Termín: 12/2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

ÚP ČR realizuje systémový projekt přímého přidělení (SIP) Efektivní služby zaměstnanosti (EFES), kdy součástí projektu je klíčová aktivita č. 03 Individuální péče o zaměstnavatele a cílený matching. Cílem této aktivity je posílení, rozvoj vztahů a práce se zaměstnavateli. Jde o rozšíření činností pracovníka pro práci se zaměstnavateli, specializace práce s velkými zaměstnavateli formou individuální péče o jednotlivé zaměstnavatele a tzv. matching (cílené vyhledávání vhodných zaměstnanců z databáze uchazečů, zájemců o zaměstnání v evidenci ÚP ČR, efektivní poradenství a služby šité na míru konkrétním zaměstnavatelům). Dále dochází k prohloubení systematické spolupráce ÚP ČR s regionálními partnery (obce, města, zaměstnavatelé, neziskové organizace, agentury, hospodářské komory atd.) s cílem poskytování co nejefektivnějších poradenských služeb (poradenství, vzdělávání, uplatňování nástrojů a opatření APZ).

V roce 2021 proběhlo 46 seminářů pro zaměstnavatele – počet účastníků 609 (počet seminářů byl ovlivněn situací související s pandemií covidu-19). V roce 2020 byl počet realizovaných seminářů 119 – počet účastníků 1516.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Zajištění nabídky vzdělávacích akcí (workshopy/semináře) pro pracovníky veřejné správy o dopadech nerovného přístupu a stereotypizaci osob sociálně vyloučených na zaměstnanost.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 12/2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MMR - OSZ realizoval v rámci projektu Systémové zajištění soc. začleňování – ASZ III. (CZ.03.2.63/0.0/0.0/ 15_030/0000605) „síťování“ pracovníků ÚP ČR, neziskových organizací a dalších zástupců státní správy v otázkách zvyšování zaměstnanosti osob s kumulovanými, zejména sociálními hendikepy na trhu práce. Byl naplňován cíl projektu – jednotliví aktéři zapojení do projektu (vedení obce, NNO, školy, policie, úřady atd.) byli soustavně vzděláváni v aktuálních trendech na trhu práce a dobrých praxích na poli sociálního začleňování. Partneři byli zapojováni do lokálního partnerství na místní úrovni. V lokalitě probíhalo nejen vzdělávání partnerů, ale rovněž interní vzdělávání pro lokální konzultanty zejména k tématu aktivní politiky zaměstnanosti a vhodné podpory obcí, které řeší problém vysoké nezaměstnanosti v SVL.

V rámci zmíněného projektu proběhly v roce 2021 mj. i tyto workshopy a semináře, které přispěly k plnění cíle 2.1.a Akčního plánu:

- 11. 3. 2021 (online) - realizace kulatého stolu Efektivní realizace tréninkových pracovních míst
- 16. 3. 2021 (online) - realizace semináře Metodika lokálních sítí zaměstnanosti
- 23. 3. 2021 (online) - realizace workshopu Kariérové poradenství pro pracovní poradce I – v programech zaměstnanosti pro osoby znevýhodněné na trhu práce

- 31. 3. 2021 (online) - Kariérové poradenství pro pracovní poradce II – Využití lektorských pomůcek v kariérovém poradenství
- 20. 4. 2021 (online) - realizace workshopu Sankční vyřazování z ÚP (lektorkami vzdělávací akce byly právničky Veřejného ochránce práv)
- 11. 5., 8. 6., 22. 6., 25. 8. 2021 (online) realizace workshopu Jak pomoci klientovi s kumulovanými handicapami zpět na trh práce (tento seminář se konal celkem 4x). Obsah byl připravován na míru účastníkům podle zaměření účastníků.
- 14. 6. 2021 (online) celodenní odborná konference s názvem Zaměstnanost a předčasné odchody mladých lidí ze vzdělávání.
- Akce si kladla za cíl přispět k odstraňování bariér pro vstup a udržení se na trhu práce. Představila téma předčasných odchodů mladých lidí ze vzdělávání jako naléhavý celospolečenský problém. Poukázala na finanční dopady dlouhodobé nezaměstnanosti na život jednotlivce a ekonomické dopady na společnost, představila aktuálních výzkumy v dané oblasti. Nabídla vhodná řešení pro prevenci a řešení problematiky v praxi. Představila podpůrné programy zaměstnanosti pro mladé, zejména v krajích s vysokou nezaměstnaností. Zprostředkovala informace pro pracovní, kariérové poradce, zástupce obcí, krajů, neziskových organizací pro koordinovaný přístup při řešení problému. Dále představila příklady dobré praxe ze středních škol ve spolupráci s aktivními úřady práce. Seznámila účastníky konference s motivačními programy pro mladé lidi, které nabízejí podnikatelé a zástupci zaměstnavatelů (účast přes 100 lidí).
- 20. 8. 2021 seminář Posuzování nároku na dávky v hmotné nouzi a MOP (Mgr. J. Hrubý a Mgr. I. Rejzková z kanceláře Veřejného ochránce práv).
- 25. 8. 2021 seminář (online) na téma Pracovní a tréninková pracovní místa v komunitních zahradách jako nástroj řešení situace v SVL. Ke spolupráci přizvány erudované expertky, R. Pokorná (Kokoza, zakladatelka desítek komunitních zahrad a sociální inovátorka), K. Jirová (Rubikon Centrum, specialista na pracovní a dluhovou problematiku s osobami zasaženými soc. vyloučením). Seminář byl zaměřen na zaměstnávání osob po výkonu trestu a doprovázení osob s duševním onemocněním na trhu práce, tj. osoby se sociálními hendikepy. Představeny byly dvě speciální metodiky práce při doprovázení na trhu práce. Seminář cílil na posílení sociálních inovací v lokalitách a šlo o přenos dobré praxe ze zahraničí.
- 25. 11. 2021 - odborná konference ASZ – Předčasné odchody mladých ze vzdělávání – intervence na Pardubicku /prevence nezaměstnanosti a cílené kariérové poradenství pro mladé lidi v SVL.
- 15. 2. 2022 (online) webinář Záznam v trestním rejstříku jako překážka při hledání práce (účast 130 lidí). Workshop byl určen zejména pro pracovní poradce a sociální pracovníky projektů v oblasti zaměstnanosti, zástupce obcí, neziskových organizací, ÚP ČR nebo dalších institucí. Odborná témata workshopu pomohlo nahlédnout hlouběji do sociální a životní situace lidí se záznamem v trestním rejstříku při hledání práce. Pracovníci neziskových organizací (Rubikon Centrum, Podané ruce) a chráněné dílny Česvel sdíleli své zkušenosti, jak podpořit lidi se záznamem v trestním rejstříku při hledání a udržení práce nebo jak spolupracovat se zaměstnavateli při zaměstnávání této cílové skupiny. Na webináři byl zároveň představen výzkum MMR - OSZ s tématem „Požadavek trestní bezúhonnosti jako jedna z bariér zaměstnanosti osob v situaci sociálního vyloučení“.

Opatření má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Zvýšení počtu institucí/služeb snižujících bariéry a dopady sociálního vyloučení o 5 % v rámci ČR.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), ÚP ČR

Termín: 12/2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

Útvary nepojistných sociálních dávek ÚP ČR napomáhají snižovat dopady sociálního vyloučení osob prostřednictvím dávkové pomoci, např. poskytováním mimořádné okamžité pomoci na úhradu jistoty (kauce) do standardního bydlení. V rámci sociální práce je poskytováno sociální poradenství osobám v nepříznivé sociální situaci, ve které se často ocitají osoby ohrožené sociálním vyloučením (např. pomoc s vyřízením potřebných sociálních dávek, aby byly osoby zajištěny finančně, pomoc při hledání vhodného bydlení, pomoc při vyřízení osobních dokladů, finanční pomoc na nezbytné náklady dlouhodobé potřeby atd.).

V oblasti zaměstnanosti ÚP ČR poskytuje poradenství zaměřené na finanční gramotnost, vyhledávání vhodného pracovního místa, respektive pomoc s přípravou životopisu. Dále také spolupracuje v rámci nástrojů APZ s obcemi, např. v oblasti veřejně prospěšných prací či společensky účelných pracovních míst. Spolupracuje i s útvary nepojistných sociálních dávek na komplexní pomoci společným klientům v hmotné nouzi. Dále ÚP ČR realizuje regionální projekty zaměřené na pomoc této cílové skupině a také projekt přímo zaměřený na pomoc dlouhodobě evidovaným uchazečům o zaměstnání („Projekt PDU“).

ÚP ČR napomáhá snižovat bariéry a dopady sociálního vyloučení ve smyslu zvýšené informovanosti občanů, a to nejen prostřednictvím svých webových stránek, kde občané naleznou informační letáky. K dispozici jsou také videa k dávkám, praktické rady a podrobné informace o jednotlivých dávkách, které administruje ÚP ČR. Dále jsou k dispozici vzory pro vyplnění formulářů/žádostí o dávky. ÚP ČR občany dále informuje prostřednictvím jednání v rámci osobních návštěv klientů na příslušném pracovišti, ale také při výkonu šetření v místě či výkonu sociálního šetření. Ke všem změnám a novinkám jsou vždy ÚP ČR vydávány tiskové zprávy a také aktuální informace v sekci „AKTUALITY“.

MMR uvádí, že plnění tohoto indikátoru je mimo jeho působnost. Vzhledem k tomu, že úkol je ve zjevném rozporu s jeho kompetencemi, bude MMR žádat o změnu v určení gesce tak, aby MMR nebylo jako spolugestor uvedeno. Ke všem úkolům, které jsou buď ve společné gesci obou resortů či v gesci jednoho z nich s podpůrnou rolí druhého, požádala již ministryně pro místní rozvoj v prosinci 2021 ministryni práce a sociálních věcí o společné jednání.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 5. Realizace každoročních edukativních aktivit pro zaměstnance ÚP ČR, kteří realizují zprostředkování volných pracovních míst a nabídky rekvalifikací ve smyslu genderové rovnosti.

Odpovědný subjekt: ÚP ČR

Termín: 12/2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

ÚP ČR spolupracoval na realizaci projektu „Rovnost žen a mužů na trhu práce se zaměřením na (ne)rovné odměňování žen a mužů“, který se zaměřuje na prosazování rovnosti žen a mužů prostřednictvím zacílení na jednu z významných společenských otázek, a to otázku nerovného odměňování.

V rámci uvedeného projektu se tři vybrané KrP spolupodílely na tvorbě metodiky v této oblasti. Dále byly plánovány workshopy se všemi krajskými pobočkami ÚP ČR k využití nástroje LOGIB (termíny realizace jednotlivých workshopů – 23. 5., 30. 5., 1. 6. a 7. 6. 2022). Cílem školení bylo představení nástroje LOGIB a jeho předání do praxe k dalšímu využití.

ÚP ČR v rámci činnosti informačních a poradenských středisek spolupracuje s výchovnými poradci tak, aby již ve fázi poradenství při volbě povolání nebyly šířeny genderové stereotypy. V oblasti rekvalifikací jsou s klienty řešeny vhodné rekvalifikační kurzy zejména ve vazbě na budoucí uplatnění na trhu práce a také ve vazbě na podmínky a kritéria jednotlivých rekvalifikačních kurzů.

Opatření má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.

2.2 Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni

Cíl 2.2.a: Vytvořit funkční systémy sociálního začleňování na lokálních a regionálních úrovních v územích s největší koncentrací sociálně vyloučených lokalit a sociálním vyloučením ohrožených osob.

Indikátor: 1. Realizace min. 12 setkání Platformy pro komunitní práci na celonárodní i regionální úrovni RCZ, RCS a RCV (realizátoři a aktéři komunitní práce: obce, kraje, NNO, poskytovatelé sociálních služeb, zástupci mobilizovaných komunit obyvatel SVL, univerzity/VOŠ/VŠ, knihovny) pro území s nejvyšší koncentrací sociálního vyloučení (zejm. Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský, Liberecký, Jihomoravský a Olomoucký kraj).

Odpovědný subjekt: MPSV, MMR – OSZ

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

MMR – OSZ realizoval v rámci projektu Systémové zajištění soc. začleňování – ASZ III. (CZ.03.2.63/0.0/0.0/ 15_030/0000605) řadu aktivit, které pomohly k plnění zmíněného indikátoru:

- 1x celonárodní dvoudenní setkání Platformy pro komunitní práci ve dnech 19. - 20. 8. 2021
- 2x regionální mikrotýmy pro komunitní práci, a to dne 20. 4. 2021 online formou pro Regionální centrum Západ a 15. 6. 2021 pro RCZ v Kadani
- 2x online workshopy ve dnech 7. 12. 2021 a 17. 12. 2021 ke sdílení zkušeností s komunitní prací v Třinci (inovační projekt) a 1x online workshop dne 2. 12. 2021 ke spolupráci komunitních pracovníků a komunity ve vzdělávání v Budišově.

Podle stanoviska MPSV je plnění uvedeného indikátoru v gesci MMR. MPSV bude žádat o úpravu gesce tak, aby bylo uvedeno pouze jako spolupracující subjekt. K výše uvedeným informacím doplňuje, že v roce 2021 nebylo realizováno žádné další setkání zaměřené na plnění uvedeného indikátoru, setkání budou probíhat v roce 2022 a v roce následujícím.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Realizace metodických setkání s krajskými metodiky sociální práce na téma rozvoje komunitní práce a sociální práce za účasti zástupců MPSV a MMR – Odborem pro sociální začleňování (Agentury).

Odpovědný subjekt: MPSV, MMR – OSZ

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Neplněno

Metodické setkání na téma komunitní práce v roce 2021 za MMR a/nebo MPSV neproběhlo, a to zejména z důvodu enormního zahlcení aktuálními problémy, které bylo potřeba řešit na úrovni krajů a obcí z hlediska nastalých celospolečenských problémů; např. covid-19 opatření, energetická krize, novela zákona OSPOD, milostivé léto aj. Setkání jsou plánována od léta 2022 v návaznosti na připravované kulaté stoly (viz cíl 3.a: Rozvíjet a profesionalizovat sociální práci). V roce 2022 proběhnou nejprve pravidelná metodická setkávání s metodiky sociální práce a prevence krajských úřadů. Společné setkání na téma rozvoje komunitní práce a sociální práce za účasti zástupců MPSV a MMR je naplánováno na druhé pololetí roku 2022.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

2.3 Posilování sociální soudržnosti

Cíl 2.3.a: Snižovat sociální napětí s důrazem na subjektivní dimenzi – zejména v regionech s narušenou vnitřní integritou území s dlouhodobými vážnými socioekonomickými problémy

Indikátor: 1. Navýšení alokace finančních prostředků určených pro služby sociální prevence (zvláště terénní sociální služby) a odborné sociální poradenství z ESF a v souvislosti s tím nárůst kapacit těchto služeb.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

S ohledem na pokročilou fázi realizace OPZ nebyly MPSV vyhlašovány žádné nové výzvy ve vztahu k výše uvedenému opatření, v tomto roce probíhaly či byly dokončovány projekty podpořené z výzev vyhlášených v předchozích letech. Plnění výše uvedeného opatření v roce 2021 nejvíce přispívala Výzva č. 03_16_052 - Podpora sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách 3. výzva. Jednalo se o již třetí v pořadí vyhlášenou výzvu v rámci tzv. koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám, který je podporován v rámci Investiční priority 2.1 OPZ. Výzva byla určena pro obce (nositele Strategického plánu sociálního začleňování), které byly schváleny Monitorovacím výborem Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro činnost MMR – OSZ, a to v období do 30. 6. 2019. Podporovanými cílovými skupinami byly osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením, a to národnostní menšiny a osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách. Dalšími podmínkami pro zařazení obce/obcí do výzvy byla podepsaná smlouva o spolupráci (tzv. memorandum) s Úřadem vlády ČR, Agenturou pro sociální začleňování, schválený Strategický plán sociálního začleňování zastupitelstvem obce. V roce 2021 bylo v realizaci 37 projektů na podporu služeb sociální prevence.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zajištění finančních prostředků sociální práce v přenesené působnosti obecních úřadů a sociální práce poskytované v přirozeném prostředí klientů.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12/2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že v roce 2021 bylo na výkon sociální práce ve státním rozpočtu vyčleněno cca 487,5 mil. Kč. V souvislosti s pandemií covidu-19 byl v roce 2021 vyplacen dotační titul na mimořádné odměny pro sociální pracovníky na obecních a krajských úřadech ve výši cca 30 mil. V návrhu státního rozpočtu na rok 2022 byla částka ve stejné výši, ačkoliv bylo požadováno 918 mil. Kč.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

Indikátor: 3. Realizace každoročních tematických setkání za účelem propojování jednotlivých aktérů snižování sociálního napětí na úrovni krajských úřadů prostřednictvím metodického vedení sociální práce ve veřejné správě.

Odpovědný subjekt: MPSV, MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 12/2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV jako gestor metodicky vede, řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociální práce. V průběhu roku 2021 se konaly pravidelně on-line konzultační dny s metodiky sociální práce a sociální prevence krajských úřadů, na nichž docházelo k vzájemnému předávání informací a zkušeností. Realizováno bylo 9 setkání. V roce 2021 se zástupci MPSV zúčastnili metodického setkání se sociálními pracovníky v Telči, a dále se zúčastnili setkání se sociálními pracovníky z celého kraje, a to v Olomouci a Hradci Králové.

Současně MPSV průběžně zodpovídalo metodické dotazy z území a předávalo aktuální informace elektronicky, prostřednictvím webových stránek, e-mailů či tiskových zpráv.

Akcent zaměření tematických setkávání na úrovni krajů je dán zaměřením činnosti MMR - OSZ (metodické vedení sociální práce ve veřejné správě je v gesci MPSV), které se primárně soustředí na propojování aktérů v klíčových tématech spojených se sociálním začleňováním.

V roce 2021 byla realizována tematická setkávání v krajích, s nimiž MMR spolupracuje v rámci inovačního projektu. Konkrétně se jedná o Královehradecký, Liberecký, Olomoucký a od podzimu 2021 Karlovarský kraj. Tematická setkávání byla zaměřena na oblasti sociálního začleňování a systematické uchopení tohoto tématu z úrovně kraje, priority jednotlivých krajů, včetně práce s daty a využívání dostupných systémů.

V červnu 2021 proběhlo setkání na téma bydlení z pohledu krajů: prezentace Koncepce bydlení 2021+ a diskuze se zástupci krajů; sdílení praxe – krajské výzkumy v oblasti bydlení (Liberecký, Královehradecký kraj), v září 2021 byla realizována konference zaměřená na role krajů jako aktérů sociálního začleňování a témata – předčasné odchody ze vzdělávání, bydlení, předlužení.

V listopadu následovalo setkání partnerů k tématu náročná životní situace dítěte ohroženého drop-outem ze vzdělávání v kontextu sociální práce a sociálních služeb včetně prezentací příkladů dobré praxe a diskuze o možnostech uchopení tématu z krajské úrovně.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 2.3.b: Prostřednictvím koncepčního přístupu k sociálnímu vyloučení účinně snižovat rizika, která pro společenskou soudržnost představuje sociální vyloučení, a to na celostátní i lokální a regionální úrovni. Prostřednictvím vertikální a horizontální koordinace zastřešit prevenci a řešení sociálního vyloučení.

Indikátor: 1. Každoroční aktualizace dat o sociálním vyloučení podle Metodiky pro posouzení rozsahu a míry sociálního vyloučení v území a jejich využívání pro vyhodnocení projektů podpořených v rámci výzev OPZ+.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Index sociálního vyloučení byl aktualizován na hodnoty z roku 2021. Na základě pozitivní zpětné vazby od zástupců krajů, obcí, neziskových organizací i akademické sféry na podzim 2022 vznikne 13 zpráv pro kraje s daty indexu za rok 2021 a tzv. komparativní zpráva za roky 2016–2021 zaměřená na celou ČR, která shrne změny v indexu s důrazem na obce, ORP a další územní jednotky s nejvyššími hodnotami a největší změnou indexu sociálního vyloučení. Operační program Zaměstnanost plus (dále jen „OPZ +“) pak v rámci výzvy Sociální začleňování stanovil jako minimální hodnotu indexu sociální začleňování, kterou žadatelé musí splňovat, hodnotu 8.

MPSV uvádí, že plánuje využití Metodiky pro posouzení rozsahu a míry sociálního vyloučení v území, resp. indexu sociálního vyloučení, pro účely některých výzev vyhlášených v prioritě 2 Sociální začleňování a boj s chudobou v OPZ +. Index sociálního vyloučení bude využit pro zacílení těchto výzev na území s vyšší mírou zatížení sociálním vyloučením. V současné době jsou výzvy ve fázi přípravy, jejich vyhlášení se předpokládá ve 3. čtvrtletí 2022, a to v návaznosti na schválení operačního programu.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Realizace každoročních setkání v rámci koncepčního přístupu MPSV ve spolupráci s Ministerstvem vnitra na úrovni setkání s tajemníky obecních úřadů, kde bude probíhat diskuze o podmínkách pro výkon sociální práce na úřadech.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV, MV

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Zástupci MPSV jsou pravidelně zváni na setkání s tajemníky obecních úřadů. V roce 2021 cíleně realizovali přednášku na téma sociální práce na obcích a druhou na téma odborná způsobilost a ZOZ sociálních pracovníků. Dále byli Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“) pozváni na jednání s odborem veřejné správy, dozoru a kontroly MV, se zástupci krajských úřadů, ústředních správních úřadů, Kanceláře VOP, Svazu měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv ČR, Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů a dalších subjektů. Zástupci MPSV byli spolu se zástupci Generálního ředitelství ÚP ČR přizváni na jednání Sdružení tajemníků městských a obecních úřadů, na němž diskutovali o možnostech sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách.

K výše uvedeným informacím MV doplňuje, že od roku 2021 má svého zástupce v expertní skupině projektu Podpora sociálního bydlení, která pracuje v gesci MPSV. Expertní skupina se v roce 2021 sešla zatím pouze jednou formou on-line na téma sociální pracovník v obci v samostatné/přenesené působnosti. V průběhu jednání si zástupci veřejné správy i neziskových organizací vyměnili své poznatky v oblasti sociální práce. Rezonujícím tématem bylo zejména financování sociální práce a sociální práce na malých obcích (I. typu).

Podle stanoviska MMR je třeba jednat s MPSV a MV, které je spolugestorem daného indikátoru, a to jednak o konkrétní podobě opatření, které pomůže dosáhnout stanoveného indikátoru, jednak o způsobu zapojení MMR. Z tohoto důvodu žádala ministryně pro místní rozvoj v prosinci 2021 dopisem ministryni práce a sociálních věcí a ministra vnitra o koordinační jednání. Termín první schůzky (pro oblast bydlení) stanovilo MPSV na 29. březen 2022.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Aktualizace počtu sociálních pracovníků na základě sběru dat jako podklad pro dostatečné zajištění finančních prostředků na výkon činností sociální práce.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV řídí na základě činností sociálních pracovníků zařazených na obecní úřady obcí s rozšířenou působností úřady obcí s pověřeným obecními úřady a metodiky sociální práce a prevence zařazených do krajských úřadů, podporuje je metodicky a současně i finančně prostřednictvím účelové dotace určené krajským a obecním úřadům (mimo činností sociálně právní ochrany dětí). Tato účelová dotace byla zavedena novelou zákona o sociálních službách č. 254/2014 Sb. s účinností od 1. ledna 2015. Cílem dotace je zajištění garance dostupnosti a kvality výkonu sociální práce v přenesené působnosti. Jedním z kritérií při rozdělování alokovaných finančních prostředků je existence sociálně vyloučené lokality ve správním obvodu obce. MPSV v roce 2021 poskytlo 487,5 mil. Kč na podporu výkonu sociální práce na obecních a krajských úřadech, jak tomu bylo i v předchozích letech. Dotaci bylo možné opět využít zejména na financování platů sociálních pracovníků, jejich materiální vybavení pro práci v terénu, na průběžné vzdělávání a supervize. Dále MPSV v roce 2021 vyhlásilo mimořádné dotační řízení na podporu mimořádného finančního ohodnocení sociálních pracovníků na krajských a obecních úřadech v souvislosti s epidemií covidu-19 ve výši cca 30 milionů Kč.

Tabulka č. 5 Souhrnná tabulka – příspěvek na výkon sociální práce 2021

Typ žadatele	Počet žadatelů	Počet SP	Optimální počet SP ¹⁵	Požadavek v Kč	Vypočtená celková dotace v Kč	Podíl přidělené dotace k požadavku
Kraj	14	56	56	26 178 174	18 099 994	69%
ORP + SO	227	1245	1309	661 181 752	408 499 895	62%
POÚ	156	214	219	86 621 884	60 899 934	70%
Celkem	397	1515	1584	773 981 810	487 499 823	63%

Zdroj: MPSV

¹⁵ Optimální počet vyjadřuje počet sociálních pracovníků, které daný KÚ, ORP, POÚ potřebuje, aby mohl spádové území pokrýt výkonem činností sociální práce v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V optimálním počtu je rovněž započítán počet systemizovaných míst, které se nedaří obsadit.

Tabulka č. 6 Výsledky mimořádného dotačního řízení MPSV pro rok 2021 na podporu mimořádného finančního ohodnocení sociálních pracovníků na krajských a obecních úřadech v souvislosti s epidemií covidu-19.

Typ žadatele	Počet žadatelů	Počet SP	Součet úvazků	Přidělená dotace
Kraj	13	47	142,2	951 319 Kč
ORP + SO	206	1238	3899,11	26 044 917 Kč
POÚ	116	163	473,255	3 166 087 Kč
Celkem	335	1448	4514,565	30 162 323 Kč

Zdroj: MPSV

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 2.3.c: Posílit participaci osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na rozhodování o řešení sociálního vyloučení.

Indikátor: 1. V min. 3 lokalitách je pro neformální skupiny obyvatel dostupný participativní rozpočet, komunitní nadace nebo „nízkoprahový“ fond pro pilotní realizaci komunitních, občansko-participativních a jiných bottom-up aktivit propojujících obyvatele SVL s ostatní veřejností obce. Může se jednat o podporu veřejných setkání s využitím participativních metod, komunitních aktivit zaměřených na posilování místních sousedství, občanských platforem i zacílených fokusních skupin se zástupci CS (zejm. obyvatel SVL).

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MMR - OSZ uvádí, že v rámci první pilotní výzvy Nadace Via na mikrogranty v SVL se přihlásily neformální skupiny obyvatel z celkem 6 lokalit (Litvínov-Janov, Opava, Třinec-Borek, Budišov, Přerov a Jindřichovice pod Smrkem)¹⁶, které ve spolupráci s komunitními pracovníky připravily vlastní projektové žádosti. Nadace Via ve spolupráci s MMR – OSZ a Fakultou sociálních studií Ostravské univerzity podpořila v roce 2021 komunitní lídry prostřednictvím projektového poradenství, návštěvou na místě, závěrečným setkáním příjemců grantů a organizací platformy pro sdílení zkušeností. V projektech se podařilo:

- Zapojení 85 obyvatel SVL do organizace akcí pro 470 ostatních návštěvníků
- Účast 33 obyvatel SVL na svépomocné rekonstrukci a zvelebení prostor
- Zvyšování kompetencí u 41 obyvatel SVL
- Vzdělávací podpora 13 komunitních lídrů ze SVL

V roce 2022 se s vlastními projekty přihlásily neformální skupiny z dalších 5 lokalit, které znovu podpoří Nadace Via (Ostrava-Hrušov, Frýdlant, Ústí nad Labem, Brno, Broumov).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

¹⁶ Viz <https://www.socialni-zaclenovani.cz/napsali-o-nas-podpora-romskych-lidry-n-v-socialne-vyloucenych-lokalitach/>

Indikátor: 2. Probíhá nábor a jsou vytvořeny podmínky **pro proaktivní začlenění/zapojení obyvatel SVL do existujících struktur samosprávy obce v min. 10 spolupracujících lokalitách** (pracovní skupiny, výbory, komise atd.).

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: **Neplněno**

Podle vyjádření MMR plnění dosud systematicky neprobíhá – je plánováno v rámci navazujících projektů MMR – OSZ od roku 2023.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. **Realizace informační kampaně, osvětových a vzdělávacích aktivit za účelem snižování bariér pro participaci a k podpoře místních komunit:**

a) příprava a **publikování min. 10 odborných textů, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků** k tématu komunitní práce a participativní sociální práce;

b) **vytvoření webové prezentace a šíření dobré praxe formou videomedailonků** z min. 5 lokalit spolupracujících s ASZ zaměřených na: síťování a propojování relevantních osob/aktérů, zjišťování potřeb a zapojení různých aktérů do spolupráce s CS, vyhledávání realizátorů KP vč. potenciálních;

c) **posilování odborných kapacit ve 12 spolupracujících lokalitách** k realizaci a rozvoji komunitní práce a participativních postupů v sociální práci.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: **Částečně plněno**

MMR – OSZ přispíval k plnění indikátoru těmito aktivitami:

- publikování 1 odborného článku do časopisu Sociální práce s názvem „Jak funguje spolupráce s komunitou v Budišově nad Budišovkou“ (11.5.2021): <https://socialniprace.cz/online-clanky/jak-funguje-spoluprace-s-komunitou-v-budisove-nad-budisovkou/>
- 1 odborný příspěvek s názvem „Občanská participace v sociálním začleňování“ na online konferenci Hradecké dny sociální práce (23.9. 2021): <https://www.uhk.cz/cs/filozoficka-fakulta/veda-a-vyzkum/konference/hradecke-dny-socialni-prace-2021>
- Příprava 2 článků do Časopisu sociální práce s názvy „Podpora romských lídryň v sociálně vyloučených lokalitách“ a „Participace marginalizovaných skupin při tvorbě veřejných politik“, které budou publikovány v r. 2022

Plnění části indikátorů 3.b) a 3.c) zatím systematicky neprobíhá – je plánováno v rámci navazujících projektů od roku 2023 (zejm. v rámci samostatného projektu s pracovním názvem „Podpora územního rozšíření a metodického rozvoje komunitní práce v území s koncentrací sociálního vyloučení“ z OPZ +).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

2.4 Mainstreaming sociálního začleňování

Cíl 2.4.a: Využívat evidence based přístupu při tvorbě politik a posilovat informovanost o problematice sociálního vyloučení.

Indikátor: 1. Pravidelné mapování počtů a situace osob v bytové nouzi a sběr dat o bydlení v ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Projekt MPSV „Podpora sociálního bydlení“ v roce 2021 připravoval a zadal zpracování „Sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS II“. Realizace výzkumu byla plánovaná na jaro 2021, ale zejména z důvodu probíhající pandemie covidu-19 bylo sčítání odloženo na jaro 2022. Sčítání navazuje na obdobný výzkum realizovaný MPSV v roce 2019. Výzkum postupoval podle metodik připravených autory sčítání z roku 2019, aby byla zajištěna komparabilita a kompatibilita dat, a tedy i vytvoření časového rozměru sledovaných hodnot. Metodika sčítání osob byla vydána VÚPSV v roce 2021. Sčítání 2022 rozšířilo sčítané kategorie klasifikace ETHOS. Ke kategoriím „osob bez střechy a v azylových domech“ přibyla kategorie „bez domova, v nevyhovujícím bydlení a v nejistém bydlení“.

MMR jako spolupracující subjekt k uvedenému indikátoru dále uvádí, že usiluje o posílení datové základny a zajištění informačních a datových toků pro potřeby analýz v oblasti bydlení, neboť dosavadní situace není v datových podkladech ideální. V Konceptci bydlení ČR 2021+ tak jsou pro podporu rozvoje bydlení stanoveny úkoly zaměřené na zlepšení datové základny, a to včetně zvláštního zřetele na podchycení dat ze segmentu sociálního bydlení. Jde zejména o úkol 1.2 (*Navrhnout a pilotně ověřit systém jednotné evidence bytů k sociálním účelům*) a úkol 6.4 (*Nastavení a zařazení zjišťování nájemného u obecních bytů a ekonomických jednotek do každoročního statistického zjišťování pro účely zpracování hodnotových map a k dalšímu analytickému využití*). Na obou úkolech MMR úzce spolupracuje zejména s ČSÚ, neboť jde o úkoly, jejichž výsledné plnění by spadalo do jeho činnosti. V roce 2021 tak bylo u obou úkolů řešeno zejména jejich nastavení a hledaly se kapacitní možnosti zajištění sběru výše uvedených dat. Pilotní nastavení a ověření jednotné evidence bytů k sociálním účelům bude řešeno realizací výzkumného projektu v programu TA ČR, kde byla v roce 2021 zahájena příprava příslušného projektu.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zpřístupnění dat o sociálním vyloučení prostřednictvím online mapového serveru AGIS místním a krajským samosprávám a jejich průběžná aktualizace.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MMR – OSZ uvádí, že zmíněná data jsou v systému SMS ČR AGIS (index a jeho dílčí složky, byty postavené ze státních dotací, data z výkazů škol). K tomuto systému (social.smsdata.cz) dostaly na podzim 2021 přístup všechny obce v rámci spolupráce MMR a SMS ČR placené ze státního rozpočtu. Data v systému jsou průběžně aktualizována v návaznosti na cyklus jejich sběru (kalendářní nebo školní roky).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Popsané, v praxi pilotované a (procesně i dopadově) vyhodnocované nové nástroje v oblasti sociálního začleňování (vytvářené např. prostřednictvím projektových aktivit), které jsou připravené k plošnému rozšíření do všech relevantních území nebo institucí.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 2023, plnění průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí že v rámci sekce evropských fondů a mezinárodní spolupráce probíhá v odděleních projektů sociálních inovací a mezinárodní spolupráce podpora cíleného pilotování a testování nových nástrojů či přístupů využitelných pro řešení různých sociálních problémů a nepříznivých životních situací. Výzvy vyhlášené v tomto programovém období jsou nastaveny tak, aby realizátoři projektů systematicky sbírali data potřebná jak pro detailní zmapování daného problému a zjištění jeho hlavních příčin, tak pro vyhodnocení funkčnosti nových nástrojů, intervencí a jejich přínosu pro kvalitu života znevýhodněných a ohrožených osob. Jedním z důležitých aspektů v projektech je spolupráce se všemi důležitými aktéry v rámci celé doby realizace projektu – od návrhu a testování řešení až po spolupráci na šíření zjištěných poznatků a systémovém ukotvení nového řešení. Výstupy z projektů, tj. závěrečné evaluační zprávy či metodiky jsou také zveřejňovány na www.esfcr.cz, kde jsou přístupné široké veřejnosti.

Výzva č. 18 „Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ“ je zaměřena na podporu inovací uvnitř veřejné správy. Smyslem výzvy je pilotně otestovat nová systémová řešení sociálních problémů s potenciálním dopadem na území celé ČR nebo krajů a vyhodnotit jejich očekávané dopady před případným plošným šířením. Projekty nejsou obsahově omezeny a zastupují různá témata veřejných politik. Jako příklad MPSV uvádí projekty:

Projekt „MHMP – sociální bydlení“, jehož cílem je zavedení integrovaného a koordinovaného přístupu k řešení bytové nouze na území hl. m. Prahy. V rámci řešení projektu tak vznikne řada dlouhodobě udržitelných výstupů, které napomohou zavádění užitečných sociálních inovací na území hlavního města Prahy a přispějí tak k systémovému řešení problematiky osob v bytové nouzi. V Jihomoravském kraji se realizuje projekt „SKILL Centrum pro cizince v Jihomoravském kraji“, který má za cíl vytvořit a pilotovat účinnou praxi, která umožňuje rozpoznat, zvyšovat a využít znalosti, dovednosti a kvalifikaci

cizinců přinášející do ČR, resp. Jihomoravského kraje ze zemí původu. Snahou je tak podpořit optimální využití jejich ekonomického potenciálu.

Zlínský kraj realizuje projekt „Využívání sociálních inovací za pomoci asistivních technologií ze Zlínském kraji“, který testuje zavádění asistivních technologií pro různé skupiny lidí, kteří potřebují určitou sociální a zdravotní péči. Cílem projektu je ověřit, zda a jakým způsobem je možné s využitím moderních technologií zvýšit kvalitu i dostupnost péče, komfort pacienta a klienta, snížit pracovní zátěž personálu, zejména automatizací rutinních činností prováděných v rámci péče. Dále chce také projekt umožnit prodloužení doby domácí péče a snížení tlaku na specializovaná lůžková zařízení.

Ve výzvě č. 82 „Ověřování nových řešení využitelných ve veřejné sféře“ jsou realizovány projekty testující nová řešení existujících sociálních problémů a zároveň mají přinést data a evidenci pro systémovou změnu. Podmínky výzvy kladly vysoké nároky na realizátory především v oblasti spolupráce se stakeholdery, robustní evaluaci a advokační práci. V této výzvě je realizováno celkem 11 projektů se značnou variabilitou témat i přístupů. Více k projektům sociálních inovací na <https://www.esfcr.cz/socialni-inovace-projekty>.

V rámci systémového projektu MPSV Rozvoj systému sociálních služeb vzniklo nebo je ve fázi zpracování několik nástrojů, které rovněž přispívají k plnění výše zmíněného opatření.

- V roce 2021 došlo k finalizaci dokumentu „Systémové řešení materiálně technického a personálního standardu pro lidi s Parkinsonovou nemocí“. Materiál byl předložen k připomínkováním patientským organizacím Parkinson-Help a Společnost Parkinson a rovněž vybraným poskytovatelům sociálních služeb, které mají zkušenosti s poskytováním sociálních služeb této cílové skupině. Po vypořádání všech došlých připomínek byl finalizovaný materiál zveřejněn na webových stránkách projektu www.rsss.mpsv.cz.
- V roce 2021 byla zahájena pilotáž „Kritérií férové organizace“, resp. kritérií, dle kterých by měli poskytovatelé sociálních služeb být LGBT friendly. Bylo vybráno 6 služeb, z toho 3 byly vybrány k užší spolupráci. Následně se uskutečnila první společná schůzka mezi pracovní skupinou a zástupci všech 6 sociálních služeb. Dále byla zahájena pilotáž u třech služeb vybraných k užší spolupráci, kdy pracovníci projektu provedli šetření u služeb a rozhovory s vybranými pracovníky. Ještě v rámci roku 2021 se uskutečnila jedna společná schůzka, a to již na konkrétní téma: jednání se zájemci a zájemkyněmi o službu. Další schůzky se sociálními službami se uskuteční již v příštím roce. Na základě výsledků pilotáže bude zpracována Metodika pro LGBT friendly poskytovatele sociálních služeb.

V roce 2021 probíhal projekt MPSV „Systémová podpora sociální práce v obcích“, kde proběhl on-line vzdělávací program pro sociální pracovníky obcí. Projekt mj. podporuje sociální práci ve všech regionech ČR a snaží se sociální pracovníky motivovat k práci v terénu a aktivní pomoci jejich klientům a potenciálním klientům formou depistáže ve svém území. Jsou tedy takto podporováni ve své práci v přirozeném prostředí osob zahrnující i osoby, které jsou sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí pro MPSV zpracovává výzkum Problematika vymezování kvality výkonu sociální práce.

MPSV dále podporuje finančně (skrze výzvu OPZ č. 108) a metodicky (skrze systémový projekt „Podpora sociálního bydlení“) projekty Housing First, které jsou sociální inovací a evidence-based nástrojem řešení bezdomovectví lidí s komplexními potřebami. Realizace těchto projektů probíhá již od roku 2019 a současně s ní i evaluace dopadů projektů na podpořené domácnosti. První výsledky evaluace budou známy koncem roku 2022, tj. v příštím sledovaném období.

Od roku 2020 do roku 2022 realizuje MMR - OSZ projekt „Agentura pro sociální začleňování jak inovační aktér politiky sociálního začleňování“, reg. č. CZ.03.3.X/0.0/0.0/15_018/0006191, podpořený z výzvy OPZ 018 (Projekty veřejné správy zaměřené na inovace). Cílem projektu je vytvářet politiky sociálního začleňování založené na statistických i kvalitativních datech s využitím přístupu evidence-based policy a v úzké součinnosti s partnery (kraji a obcemi), kteří budou tyto politiky zavádět v praxi. Partnery projektu jsou od jeho počátku Královéhradecký, Liberecký a Olomoucký kraj a statutární město Chomutov. Na podzim roku 2021 se do partnerské sítě projektu připojil Karlovarský kraj. Partnerem projektu s finanční účastí je SMS ČR. V rámci projektu je na základě této spolupráce rozvíjen systém AGIS o obcích v tématech sociální politiky a sociálního vyloučení. Díky tomu se předpokládá plošné zpřístupnění velkého objemu administrativních dat o sociálních dávkách nebo z oblasti vzdělávání, která v současné době nejsou zástupcům obcí snadno dostupná a tím pádem ani využívaná při rozhodování.

V rámci realizace projektu působí tým expertů (analytiků a odborníků) na návrhu politik. Tým je v úzkém kontaktu se spolupracujícími kraji a městy a snaží se na základě jejich potřeb hledat nejvhodnější řešení vybraných problémů (např. v oblasti dostupného a sociálního bydlení, dluhové problematiky atp.). Partneři projektu následně budou za podpory projektového týmu uvádět tato opatření ve formě inovovaných politik do praxe.

Součástí projektu byla i v roce 2021 podpora kapacit partnerů (krajů a obcí) v podobě seminářů, workshopů apod., přičemž důraz byl kladen na vzájemné setkávání se napříč územími s cílem peer-to-peer učení. Průběžné výsledky projektu byly prezentovány na první projektové konferenci (viz <https://www.socialni-zaclenovani.cz/konference-s-krajem-z-okraje/v>), která proběhla v září 2021, a v rámci pracovních skupin. Většina těchto aktivit byla v souvislosti s epidemiologickou situací dočasně přesunuta do online prostoru.

V rámci projektu byl v roce 2021 spuštěn newsletter INISZ (Internetový Newsletter Inovací v Sociálním Začleňování). Tento zpravodaj vychází s tříměsíční periodicitou a snaží se svým čtenářům vždy zprostředkovat informace o tom, co se v rámci projektu daří realizovat a na čem projektový tým zrovna pracuje. Dále se snaží nabídnout některé zajímavosti z prostředí sociálního začleňování.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 2.4.b: Zvýšit kvalitu a koherenci veřejných politik a tím zvýšit jejich vliv na oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení.

Indikátor: 1. Existence platformy pro sdílení dat o sociálním začleňování mezi ústředními orgány státní správy a dalšími subjekty. Využívání obdobné a úplné datové základny při návrzích a implementaci opatření v gesci různých rezortů.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

MMR si uvědomuje nutnost sdílení a propojování dat jak mezi ústředními orgány státní správy navzájem, tak také mezi ústředními orgány státní správy a dalšími subjekty, a to za účelem zkvalitnění přípravy a následných rozhodnutí dotýkajících se především oblasti bydlení včetně údajů o sociálním bydlení. Z tohoto důvodu zařadilo mezi hlavní úkoly vytyčené Konceptí bydlení ČR 2021+ také úkol 6.1 (*Posílení úlohy statistické jednotky MMR pro získávání a analýzu statistických dat pro oblast bydlení a pro jejich sdílení s orgány státní správy, samosprávy, nevládním sektorem a veřejností*). Plnění úkolu bude zahájeno v roce 2022 a lze předpokládat, že půjde o dlouhodobý proces, během kterého, ve spolupráci s dalšími orgány ústřední státní správy, zejména MV, dojde k posílení úlohy MMR a ke sdílení získávaných dat s dalšími subjekty.

Plnění daného úkolu úzce souvisí s indikátorem č. 2, který je v gesci MPSV. Z tohoto důvodu se ministryně pro místní rozvoj obrátila v prosinci 2021 dopisem na ministryni práce a sociálních věcí s žádostí o koordinaci úkolů ve společné gesci, resp. úkolů, které součinnost obou resortů vyžadují. Termín první schůzky (pro oblast bydlení) stanovilo MPSV na 29. březen 2022.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Při Komisi pro sociální začleňování bude ustanovena pracovní skupina pro sdílení dat a rozvoj datové základny, na které budou zúčastněni zástupci všech dotčených ústředních orgánů státní správy (resortních analytických a koncepčních/strategických útvarů). Pracovní skupina bude zajišťovat průběžnou výměnu administrativních dat, výsledků jednorázových výzkumů a dalších informačních zdrojů, které jsou relevantní pro naplňování cílů a opatření Strategie.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2021

Stanovisko KSZ: Plněno

V souladu s tímto indikátorem byla na MPSV (po jednání se spolugestorem MMR - OSZ) v roce 2021 ustanovena Pracovní skupina pro sdílení dat a rozvoj datové základny, jejímž úkolem bude v roce 2022 řešit otázku zajištění výměny dat a dalších zdrojů v oblasti sociálního začleňování.

Vzhledem k tomu, že v pracovní skupině jsou zastoupeny ženy i muži, nemá tento indikátor zásadní dopad na jejich rovnost.

Indikátor: 3. Zpracována studie proveditelnosti, identifikující přínosy a náklady centra sdílených analytických a strategických činností sociálního začleňování. Ve studii bude specifikován zájem orgánů veřejné správy, spektrum relevantních činností (analýzy, strategické plánování, evaluace atd.), modely řízení a financování.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Neplněno

Ačkoli jde o úkol s termínem plnění do r. 2023, MMR - OSZ upozorňuje, že na realizaci úkolu nebyly alokovány žádné prostředky, z nichž by bylo možné studii proveditelnosti hradit, a bez jejich zajištění proto nebude možné úkolu dostát.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

3 Sociální práce

Cíl 3.a: Rozvíjet a profesionalizovat sociální práci.

Indikátor: 1. Předložení věcného návrhu zákona o sociální práci, zpřesnění kompetencí týkajících se sociálních pracovníků.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Neplněno

Za MPSV byl věcný návrh zákona o sociální práci stažen z plánu legislativních prací z důvodu novelty zákona o sociálních službách, v následujícím období má být otevřen konzultační proces.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Vypracování návrhů na posílení preventivní role sociální práce v přirozeném prostředí na základě dat průběžně získávaných z terénu.

Odpovědný subjekt: MPSV, MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Plněno

Výzkumný ústav práce a sociálních věcí pro MPSV zpracovává výzkum Problematika vymezování kvality výkonu sociální práce. Další kroky bude možné provést na základě výsledků.

Za MMR jsou návrhy v přípravě. V roce 2021 inicioval MMR - OSZ ve věci plnění daného indikátoru jednání s MPSV.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Propagace a zvyšování povědomí veřejnosti o sociální práci prostřednictvím každoroční konference ke světovému dni sociální práce a předání ocenění sociálním pracovníkům (ocenění Gratias).

Odpovědný subjekt: MPSV, VŠ

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Plněno

Každý rok třetí úterý v březnu pořádá MPSV konferenci ke Světovému dni sociální práce. V tento den se za účasti představitelů resortu MPSV aktéři z akademické půdy a praxe společně věnují tématům spjatým se sociální prací. Konkrétní téma sociální práce každý rok vyhláší IFSW (International Federation of Social Workers). V rámci těchto konferencí je od roku 2018 udělováno ocenění Gratias. Ocenění je udělováno ve všech oblastech působení sociálních pracovníků, které jsou rozděleny do 4 okruhů – veřejná správa; sociální služby; zdravotnická zařízení; vězeňství, školy a školská zařízení. 5. kategorii – významný přínos v oblasti sociální práce – navrhuje hodnotící komise a je věnována osobám, které se významnou měrou podílely na přínosu v oblasti sociální práce. Dále MPSV pravidelně vydává tiskové zprávy, které se snaží vždy podpořit dobrou praxi sociálních pracovníků. V roce 2021 proběhla konference on-line na téma Výzvy, kreativita a úspěch v sociální práci, v jejímž rámci byla

předána ocenění Gratias. Články o oceněných byly publikovány v odborných časopisech. Konference se zúčastnilo 1200 osob.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

Indikátor: 4. Pravidelná každoroční jednání MPSV s MŠMT a Národním akreditačním ústavem k tématu kvalifikačního vzdělání sociálních pracovníků na úrovni revize studijních programů připravujících studenty na výkon regulovaného povolání.

Odpovědný subjekt: MPSV, VŠ

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Plněno

Ve sledovaném roce proběhlo jednání zástupců odboru kanceláře Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství MŠMT a odboru sociálních služeb a inspekce sociálních služeb MPSV, a to dne 17. 8. 2021. Předmětem jednání byly možnosti regulace studijních programů, které připravují budoucí absolventy k výkonu povolání sociálního pracovníka ve smyslu stanovisek (respektive povolení) příslušného uznávacího orgánu podle § 78 odst. 6 a 7 Zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách. Zástupci odboru kanceláře Národního akreditačního úřadu pro vysoké školství MŠMT jsou i nadále připraveni poskytovat součinnost zástupcům MPSV při hledání možností, jak efektivně zohledňovat nároky na profesní uplatnitelnost absolventů příslušných studijních programů.

Dále dne 20. 9. 2021 proběhlo jednání odboru středního, vyššího odborného a dalšího vzdělávání MŠMT s Asociací vzdělavatelů v sociální práci za přítomnosti rovněž zástupců z MPSV, na které bylo tématem finanční podpora studijních programů se zaměřením na sociální práci, a to ve vazbě na chystaný nový zákon o sociálních pracovnících.

MPSV potvrzuje výše uvedené informace o jednání s MŠMT a NAÚ k tématu kvalifikačního vzdělání sociálních pracovníků a jednání s Asociací vzdělavatelů v sociální práci. K problematice sociálního vyloučení a začleňování MPSV akredituje vzdělávací kurzy týkající se vyloučených komunit, např. kurzy pro práci s romskou komunitou, ruskojazyčnou komunitou apod., kurzy k sociálnímu bydlení, hmotné nouzi, krizové intervenci a pomoci, k sociálnímu začleňování a prevenci sociálního vyloučení.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 5. Budou realizovány min. **3 kulaté stoly a konference na téma rozvoje vzdělávání v komunitní práci pro min. 6 organizací** (vzdělavatelé a akreditační orgány), se zaměřením na zvýšení nabídky vzdělávacích institucí, obsah a rozsah kurzů pro komunitní pracovníky a VOŠ/VŠ studijní moduly/předměty v rámci (§110, odst. 4) nebo akreditované vzdělávací kurzy (§111 odst. 2 písm. b) pro garanty komunitní práce dle kvalifikačních požadavků výzvy na komunitní práci v KPSV+.

Odpovědný subjekt: MŠMT, VŠ, VOŠ, MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 byla za MŠMT dokončena realizace projektů Výzva č. 02_16_041 - Vyšší odborné školy, jejímž cílem byla podpora inovace vyššího odborného vzdělávání zaměřena na zlepšení kvality a efektivity vzdělávání a odborné přípravy s důrazem na zvýšení jejich relevance k dlouhodobým potřebám absolventů, trhu práce a společnosti. Jednou z řešených oblastí byla také oblast přípravy studentů pro výkon povolání v sociálních službách. V druhé polovině roku proběhla konference, na které byly přestaveny výstupy projektových aktivit s prezentací návrhů na zkvalitnění výuky ve skupině oborů vzdělávání 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče. V průběhu roku 2021 probíhala rovněž jednání se členy Asociace vzdělavatelů v sociální práci, na kterých se diskutovala problematika vzdělávání studentů v období pandemických opatření a nastavení spolupráce do následujících období.

Za MMR jsou návrhy v přípravě. V roce 2021 inicioval MMR - OSZ ve věci plnění daného indikátoru jednání s MŠMT.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 6. **Min. v 10 obcích spolupracujících s ASZ je rozšířen a pilotován software pro responzivní evaluaci a plánování komunitní práce EVKA.**

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 2023

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

MMR – OSZ uvádí, že využití softwaru probíhalo zprostředkovaně v rámci nastavování evaluace v Konici (RCV) a Aši (RCZ). Software bude rozšířen a pilotován zejm. v rámci realizace projektů z výzev KPSV+ od léta 2022 v rámci povinné evaluace projektů na komunitní práci.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 3.b: Vytvořit předpoklady pro koordinaci podpory v území.

Indikátor: 1. Pravidelná jednání na úrovni ústředního orgánu MPSV, všech dotčených odborů, GŘ ÚP ČR a případně dalších relevantních subjektů za účelem posilování výkonu sociální práce, nastavení spolupráce všech aktérů a financování.

Odpovědný subjekt: MPSV, GŘ ÚP ČR

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že proběhlo společné jednání MPSV – MV – MF – SMO ČR/AK ČR – k zajištění dostatečného financování sociální práce (Systém financování činností sociální práce z dotačního titulu dle zákona o sociálních službách – mezirezortní spolupráce MV a MF), kdy SMO ČR dlouhodobě požaduje systémovou úpravu a zjištění 100 % finančních prostředků. Zástupci MPSV (oddělení koncepce sociální práce a vzdělávání a sekce sociálních pojistných a nepojistných dávek) a zástupci Generálního ředitelství ÚP ČR se průběžně vzájemně informují (viz také plnění za GŘ ÚP ČR níže), aktuálním tématem posledních týdnů sledovaného období byla energetická krize. MPSV dále založilo skupinu Case-management, jejímiž členy jsou zástupci klíčových subjektů – sociální pracovníci obcí, poskytovatelé sociálních služeb a neformální pečující. V roce 2021 proběhla 2 setkání s cílem identifikace dobrou praxi koordinace sociální práce v rámci území.

Na úrovni GŘ ÚP ČR (odbor nepojistných sociálních dávek) probíhají pravidelně ve 14denním intervalu pravidelná jednání se zástupci MPSV (odboru sociálních služeb a inspekce sociálních služeb – oddělení koncepce sociální práce a vzdělávání, a odboru nepojistných sociálních a rodinných dávek - oddělení pomoci v hmotné nouzi a dávek pro osoby se zdravotním postižením). Na těchto setkáních se řeší aktuální témata v území, spolupráce v oblasti sociální práce, intenzivní spolupráce na všech úrovních při řešení nahodilých situací (onemocnění covid-19, energetická krize, uprchlíci z Ukrajiny před válečným konfliktem atd.). Dochází ke vzájemné informovanosti dotýkající se nejen uvedených témat. GŘ ÚP ČR se pravidelně účastní Konzultačních dnů s metodiky sociální práce a prevence krajských úřadů. Prostřednictvím této účasti dochází k přenosu informací k pracovníkům samosprávných orgánů a řešení problematiky, spojené primárně se sociální prací na obcích a městech s příjemci dávek pomoci v hmotné nouzi.

Sociální práce je ÚP ČR provázána se sociální prací na obcích prostřednictvím Standardizovaného záznamu sociálního pracovníka a je dlouhodobě se sociálními pracovníky obcí nastavena. ÚP ČR se sociálními pracovníky obcí spolupracují ve smyslu úsilí nalézt společné řešení pro klienta.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Pravidelná jednání MPSV s krajskými metodiky sociální práce v rámci metodických a koncepčních činností MPSV mj. za účelem nastavení a koordinace spolupráce pracovníků obecních úřadů a kontaktních pracovišť ÚP ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Dochází k pravidelným setkáváním MPSV s krajskými metodiky sociální práce a prevence. Tato setkání probíhají jednou měsíčně. Společně si předáváme nejaktuálnější informace, dochází k přenosu dobré praxe mezi krajskými metodiky a dále dochází k prostupnosti informací k obecním sociálním pracovníkům. Dochází k pravidelným výjezdům do kraje včetně spolupráce při realizaci kontrol sociální práce. Dále dochází ke společnému setkávání s GŘ ÚP a odborem nepojistných sociálních a rodinných dávek ÚP ČR, a to jednou za 14 dní, kde jsou při této vnitroresortní spolupráci diskutována aktuální témata v území a sladuje se spolupráce napříč všemi oblastmi sociální práce. Zástupci MPSV (oddělení koncepce sociální práce a vzdělávání a sekce sociálních pojistných a nepojistných dávek) a zástupci GŘ ÚP ČR se průběžně vzájemně informují o aktuálních tématech.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

Cíl 3.c: Posílit nástroje pro poskytování podpory v přirozeném prostředí osob.

Indikátor: 1. Podporovat všechny metody sociální práce, které umožňují setrvání osob v přirozeném prostředí, a to i formou meziresortní spolupráce.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV k danému indikátoru uvádí, že sociální práce je klíčová při podpoře klienta a řešení jeho nepříznivé situace. Je založená na dobrovolnosti a důvěře ze strany klienta, neboť sociální pracovník je preventivním prvkem při identifikaci podpory, např. v plnění běžných životních potřeb, zprostředkovatelem pomoci. Orientuje se v síti sociálních služeb, zná úřední postupy a může poradit, jak dělat běžné věci jednodušším způsobem. MPSV podporuje všechny metody sociální práce, jejichž cílem je co nejdélejší setrvání osob v jejich přirozeném prostředí.

MPSV jako gestor metodicky vede, řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociální práce. V průběhu roku 2021 se konaly pravidelně online konzultační dny s metodiky sociální práce a sociální prevence krajských úřadů, na nichž docházelo k vzájemnému předávání informací a zkušeností. Realizováno bylo 9 setkání. Na těchto setkáních jsou pravidelně přítomni jak zástupci dalších resortů, tak např. GŘ ÚP, NNO atd. Formou předávání dobré praxe do území MPSV podporuje všechny metody sociální práce a vede krajské metodiky k tomu, aby byla co nejvíce vykonávaná praxe v území v přirozeném prostředí klientů, jelikož tak jediné jsme přesvědčeni, že může dojít k pozitivnímu dopadu na klienty. Dochází k pravidelným návštěvám v území, nejen v rámci kontrol, ale jako pozorovatelé výkonu sociální práce, vnímáme potřeby sociálních pracovníků a jejich území tak, abychom na ně metodicky adekvátně mohli reagovat.

Dále v roce 2021 probíhaly projekty „Systémová podpora sociální práce v obcích“, v jehož rámci proběhlo on-line vzdělávací program pro sociální pracovníky obcí, a „Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II“, v jehož rámci v roce 2021 proběhly školy sociální práce. Je v jednání prodloužení projektu s nastavením vzdělávacím programem pro sociální pracovníky obcí. Tento projekt mj. podporuje výkon sociální práce ve všech regionech ČR a snaží se sociální pracovníky motivovat k práci v terénu a aktivní pomoci jejich klientům a potenciálním klientům formou depistáže ve svém území. Jsou tedy takto podporováni ve své práci v přirozeném prostředí osob zahrnující i osoby, kteří jsou sociálně vyloučené nebo jsou sociálním vyloučením ohrožené.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

Indikátor: 2. Zabezpečení výkonu sociální práce, tedy její dosažitelnost a personální zabezpečení tak, aby bylo možné poskytovat podporu a pomoc klientům tak, aby mohli setrvat ve svém přirozeném prostředí a udržet si kvalitu života.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV vyhláší každý rok dotační titul na výkon sociální práce, kde mj. jednou z hlavních složek jsou osobní náklady, kdy MPSV soustavně upozorňuje na podhodnocenost finančního odměňování sociálních pracovníků a zejména nerovnosti v odměňování. V roce 2021 bylo na výkon sociální práce ve státním rozpočtu vyčleněno cca 487,5 mil. Kč. V souvislosti s pandemií covidu-19 byl v roce 2021 vyplacen dotační titul na mimořádné odměny pro sociální pracovníky na obecních a krajských úřadech ve výši cca 30 mil. V návrhu státního rozpočtu na rok 2022 byla částka ve stejné výši, ačkoliv bylo požadováno 918 mil. Kč. MPSV dlouhodobě usiluje o zajištění financování sociální práce v odpovídajícím rozsahu.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

Indikátor: 3. Rozvoj využití standardizovaného záznamu sociálního pracovníka jako nástroje, který slouží k identifikaci zranitelných osob a možnost reagovat na jejich potřeby v jejich přirozeném prostředí.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Dochází k pravidelným setkáním MPSV s GŘ ÚP ČR a metodiky sociální práce za účelem mj. sjednotit postup při vyplňování standardizovaného záznamu sociálního pracovníka a jeho efektivního využití v praxi. MPSV si zadalo do TA ČR výzkumnou potřebu „Inovace vykazování“. Novela vyhlášky je v plánu legislativních prací. Vzájemně si sociální pracovníci v rámci konzultačních dnů vyměňují zkušenosti s vyplňováním standardizovaného záznamu tak, aby mohli pružně reagovat na potřeby obyvatel

ve svém území a také pro statistickou činnost. V rámci statistiky je využíván výkaz V26. Sociální pracovníci jsou soustavně vedeni k tomu, aby tento nástroj využívali aktivně.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

Cíl 3.d: Prostřednictvím komunitní práce a participace obyvatel území s koncentrací sociálního vyloučení umožnit sociální změnu a vyrovnání disproporcí mezi potřebami lidí a zdroji.

Indikátor: 1. V min. 6 lokalitách, kde aktuálně chybí realizátor, je pilotována metoda komunitní práce s obyvateli SVL.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Neplněno

Dle vyjádření MMR aktivity dosud systematicky neprobíhají z důvodů nedostatečných personálních a finančních kapacit, s jejich realizací ale MMR - OSZ počítá v rámci navazujících projektů od r. 2023 (zejm. v rámci samostatného projektu s pracovním názvem „Podpora územního rozšíření a metodického rozvoje komunitní práce v území s koncentrací sociálního vyloučení“ z OPZ+).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Akreditovaný kurz komunitní práce v kontextu sociálně vyloučených lokalit bude pro komunitní pracovníky/pracovnice z min. 7 krajů s nejvyšší koncentrací SVL územně dostupný ve stejném či vedlejším kraji.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Neplněno

MMR – OSZ předpokládá, že od roku 2023 bude realizován kurz komunitní práce, a to v rámci plánovaného projektu MMR – OSZ s pracovním názvem „Podpora územního rozšíření a metodického rozvoje komunitní práce v území s koncentrací sociálního vyloučení“ z OPZ+.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Vytvoření a veřejné publikování min. 10 odborných textů, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků k tématu komunitní práce a participativní sociální práce (např. Listy sociální práce, Časopis Sociální práce/Sociálna práca a další odborná periodika, odborné konference).

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MMR – OSZ plnil indikátor těmito aktivitami:

- publikování 1 odborného článku do časopisu Sociální práce s názvem „Jak funguje spolupráce s komunitou v Budišově nad Budišovkou“ (11.5.2021): <https://socialniprace.cz/online-clanky/jak-funguje-spoluprace-s-komunitou-v-budisove-nad-budisovkou/>
- 1 odborný příspěvek s názvem „Občanská participace v sociálním začleňování“ na online konferenci Hradecké dny sociální práce (23.9. 2021): <https://www.uhk.cz/cs/filozoficka-fakulta/veda-a-vyzkum/konference/hradecke-dny-socialni-prace-2021>
- příprava 2 článků do časopisu Sociální práce s názvy „Podpora romských lídryň v sociálně vyloučených lokalitách“ a „Participace marginalizovaných skupin při tvorbě veřejných politik“, které budou publikovány v r. 2022.

K 31. 3. 2021 je v aplikaci AKRIS platně akreditováno 10 vzdělávacích programů na téma komunitní práce (více zde: <https://akris.mpsv.cz/AkreditaceVzdelavacihoprogramu>, fulltext: komunitní práce).

CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc	Komunitní práce	A2019/0497-SP/VP	Vícedenní 16
CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc	Monitoring a evaluace v procesu komunitního plánování sociálních služeb I.	A2019/1022-SP/VP	Jednodenní 8
Centrum komunitní práce Ústí nad Labem, z.ú.	Psychosociální rehabilitace - Cesty k zotavení	A2021/0401-SP/PC/PP/VP	Vícedenní 24
Centrum komunitní práce Ústí nad Labem, z.ú.	Multidisciplinární spolupráce a aktivizace v kontextu Recovery	A2021/0404-SP/PC/PP/VP	Vícedenní 16
Centrum komunitní práce Ústí nad Labem, z.ú.	Peer pracovník a jeho úloha v multidisciplinárním týmu	A2021/0406-SP/PC/PP/VP	Vícedenní 16
Gaudia Institut s.r.o.	Jak si udržet hranice při práci s klientem	A2018/0752-SP/PC/VP	Vícedenní 16
Gaudia Institut s.r.o.	Jak si udržet hranice při práci s klientem	A2018/0821-SP/PC/PP/VP	Vícedenní 16
Gaudia Institut s.r.o.	Krizová intervence: Systemický přístup k práci s krizí	A2021/0841-SP	Vícedenní 100
IVPP s.r.o.	Psychosociální výcvik v integrativních technikách cílený na podporu výkonu pracovníka v sociálních službách	A2021/0369-PC/PP/VP	Vícedenní 250
Mgr. Martina Stehlíková - Schola Medica	Poruchy socializace na pracovištích sociálních služeb	A2020/0445-SP/PC/PP/VP	Jednodenní 8

Zdroj: MPSV

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Podpora stávajících komunitních aktivit knihoven a zapojení komunitní práce s obyvateli.
Odpovědný subjekt: MK
Termín: 2023/průběžně
Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 vstoupila v platnost Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030 (dále jen „Koncepce“), která se zaměřuje mj. i na podporu v této oblasti. Z Koncepce Ministerstva kultury (dále jen „MK“) k tomuto cíli uvádí:

Teze

1. Knihovny podněcují participaci na komunitním životě a poskytují pro ni otevřený a bezpečný prostor. Jsou přirozeným místem setkávání občanů s občany nad obecními záležitostmi, spojnicí mezi volenou samosprávou a občany a místem, kde se upevňuje sociální soudržnost a důvěra.
2. Knihovny se podílejí na rozvoji regionální identity, posilují vztah k místu, přispívají významně k identifikaci lidí s místem, ve kterém žijí, a probouzejí tím jejich aktivní občanský zájem o to, co je přímo obklopuje, posilují vědomí kontinuity a zájem o lokální historii.
3. Knihovny poskytují prostor pro aktivity jednotlivých skupin lidí a vyznačují se bohatou spoluprací s místními organizacemi a institucemi. Napomáhají rozvoji sociálního kapitálu, posilují soběstačnost a stimulují místní rozvoj. Pružně reagují na měnící se potřeby lidí, zejména na potřeby skupin ohrožených sociálním vyloučením. Využívají dobrovolnickou činnost.
4. Knihovny se podílejí na komunikaci celospolečenských témat na lokální úrovni, podporují princip sdílení, čímž pomáhají naplnit princip uvědomělé spotřeby a minimalizace environmentálních dopadů.
5. Knihovny systematicky inovují pracovní pozice a nabídku celoživotního vzdělávání svých zaměstnanců.

Strategické cíle

zajistit rovný přístup k informačním zdrojům a dostupnost služeb knihoven všem obyvatelům
rozvinout potenciál knihoven jako komunitních center s aktivním podílem občanů na jejich činnosti
rozvíjet schopnost knihoven aktivně reagovat na různorodé potřeby uživatelů
aktivitami knihoven podporovat rozvoj regionální identity
zahrnout knihovny jako komunitní centra do strategických materiálů orgánů státní správy, krajů, obcí
zajišťovat komunitní funkce knihovny vícezdrojovým financováním
budovat adekvátní prostorové, technologické a materiálové zázemí pro rozvoj komunitní činnosti knihoven včetně podpory rozvoje kompetentního personálu
připojit knihovny k vysokorychlostnímu internetu

do vzdělávání knihovníků integrovat kurzy a metody, které rozvíjejí kompetence v oblasti zajišťování komunitní funkce knihoven

MK kontinuálně podporuje komunitní činnost knihoven a volný přístup k veřejným knihovnickým a informačním službám všem sociálním skupinám prostřednictvím výběrového dotačního řízení Knihovna 21. století. To bylo vyhlášeno v následujících okruzích:

- podpora práce s národnostními menšinami a integrace cizinců;
- podpora všeobecné dostupnosti knihovnických služeb pro občany se zdravotním postižením – knihovní fondy pro nevidomé a slabozraké a nákup technických zařízení (s výjimkou běžného hardwaru) umožňujících zpřístupnění knihovních fondů a elektronických informačních zdrojů v knihovnách nevidomým a slabozrakým občanům;
- kulturní, výchovná a vzdělávací činnost – projekty zaměřené na rozvoj čtenářství, přednášky, semináře, besedy, soutěže, výstavy, publikace.

V prvním okruhu byly podpořeny 4 projekty v celkové částce 88 tis. Kč, ve druhém okruhu bylo podpořeno 13 projektů v celkové částce 149 tis. Kč, ve třetím okruhu bylo podpořeno 51 projektů celkovou částkou 1 246 tis. Kč.

Naprostá většina knihoven realizuje komunitní aktivity v rámci své standardní činnosti a financuje je z provozních prostředků.

Zde rovněž uvádíme, že knihovny běžně provádějí komunitní práci, na kterou jsou poskytovány dotace ze státního rozpočtu (§ 13 písm. d) nařízení vlády č. 288/2002 Sb.), přičemž tyto dotace jsou v souladu s rozhodnutím Evropské komise č. j. C(2013) 1893 final ze dne 16. 4. 2013, v jehož bodě 26 Evropská komise zdůrazňuje, že „stát má zájem zajistit, aby (...) knihovny plnily vzdělávací a obdobné funkce“, mezi které lze samozřejmě zařadit i tyto funkce směřující k omezení sociálního vyloučení různých rizikových skupin (seniorů, národnostních menšin apod.).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

4 Oblasti podporující sociální začleňování

4.1 Prevence zadlužování a pomoci s problémem předlužení

Cíl 4.1.a: Snižovat riziko sociálního vyloučení v důsledku předluženosti jednotlivců a domácností i osob výrazně ohrožených sociálním vyloučením, včetně eliminace možnosti zadlužení dětí.

Indikátor: 1. Podpora při vytvoření dostupné sítě poskytovatelů proti-dluhového poradenství zejména v oblastech s vyšším rizikem zadlužení a sociálního vyloučení.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci finanční podpory pro sociální služby MPSV ze státního rozpočtu podporuje i sociální služby poskytující odborné sociální poradenství, které řeší i otázky dluhového poradenství. Dostupnost sociálních služeb, respektive zajištění jejich dostupnosti dle § 95 písm. h) zákona o sociálních službách, je zákonnou povinností krajů realizovanou v samostatné působnosti krajů, stejně jako plánování sociálních služeb a tvorba jejich sítě s ohledem na potřeby obyvatel kraje, respektive na sociální problémy v konkrétních lokalitách krajů.

V ČR bylo dle Registru poskytovatelů sociálních služeb ke dni 6. 6. 2022 zapsáno celkem 542 sociálních služeb poskytujících odborné sociální poradenství. Jedná se o sociální poradenství poskytované všem cílovým skupinám, nejedná se tudíž pouze o dluhové poradenství.

Přesný počet sociálních služeb druhu „odborné sociální poradenství“ poskytujících pomoc a podporu (téměř) výlučně osobám v dluhové pasti nelze s pomocí dostupných datových zdrojů exaktně určit. Ve výčtu cílových skupin klientů, uvedených v Registru poskytovatelů sociálních služeb tato cílová skupina nefiguruje. Počet těchto poraden lze aproximovat jednak ze spolupráce s Asociací občanských poraden, která má o tomto sub segmentu sociálních služeb podrobné informace, a také na základě dat ze žádostí o dotace (viz tabulka níže), které obsahují u každé služby označení převažující cílové skupiny, jde však pouze o velmi volnou odbornou aproximaci. Lze konstatovat, že specializovaných proti-dluhových poraden bude maximálně 10 % z celkového počtu přes 540 služeb odborného sociálního poradenství¹⁷.

¹⁷ Významná část poskytovatelů sociálních služeb je v Seznamu akreditovaných osob - <https://sako.justice.cz/>, může tedy podávat návrhy na oddlužení za dlužníka a to bezplatně.

Tabulka č. 7 Počty dotačně podpořených odborných sociálních poradenství s vybranými převažujícími cílovými skupinami a výše dotace MPSV těmto službám v letech 2019-2021

ROK	2019		2020		2021	
	Počet	Dotace v Kč	Počet	Dotace v Kč	Počet	Dotace v Kč
osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	15	11 451 497	17	15 080 989	12	14 157 666
osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	21	26 976 616	22	31 682 372	23	34 842 135
Celkový součet	36	38 428 113	39	46 763 361	35	82 162 265

Zdroj: MPSV

Jak patrně z tabulky, MPSV poskytuje sociálním službám, ať již nadregionálně působícím, dle § 104 zákona o sociálních službách, či dle § 101a prostřednictvím krajů, účelovou provozní dotaci. Celkový objem těchto prostředků má dlouhodobě rostoucí tendenci. MPSV jako gestor systému samozřejmě podporuje rozvoj sítě sociálních služeb, nicméně jde spíše o uvedenou podporu finanční. Nárůst sítě služeb pro klienty ohrožené nežádoucími jevy a nepříznivou sociální situací je ze strany MPSV vítán. Je třeba vzít v potaz, že prudký rozvoj sítě služeb pro určitou specifickou cílovou skupinu osob znamená omezení prostředků na podporu služeb jiných, dle současné legislativy však na takový krok MPSV v důsledku ani nemá mandát.

Dále MPSV uvádí, že tématu má přispět projekt ESF s názvem „Skrze oddlužení společně“ (spadající pod oddělení projektů sociálních inovací MPSV), jehož cílem je vyvinout, otestovat a poté dále šířit nástroj identifikace rizikových dlužníků, jejich oslovení a individuální práci s nimi během oddlužení. Projekt reaguje na problém nepřipravenosti aplikační praxe reagovat na nová ustanovení novely Insolvenčního zákona platné od 1. 6. 2019, zejména pak na rozšíření okruhu osob vstupujících do oddlužení.

V rámci KA dojde k identifikaci nejvhodnějších návrhů k podobě nástrojů, které v rámci projektu vzniknou

- Nástroj k identifikaci rizikových dlužníků a monitoringu rizikových faktorů během oddlužení
- Komplexní strategie práce s dlužníky během oddlužení pro „typické“ segmenty dlužníků

Jedná o projekt, který realizuje nezisková organizace a zaměřuje se na tvorbu nástrojů. Vytvoření dostupné sítě poskytovatelů proti-dluhového poradenství si žádá systémovou intenci.

V letošním roce proběhla schůzka odboru sociálních služeb a inspekce sociálních služeb MPSV s projektem, je navázána spolupráce ve prospěch budoucích plnění.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

Indikátor: 2. Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 984), jehož cílem je řešení problematiky dětských dlužníků.

Odpovědný subjekt: MSp

Termín: 12/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

MSp uvádí, že dnem 1. 7. 2021 vstoupil v účinnost zákon č. 192/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů. Cílem zákona, jehož projednávání se účastnilo Ministerstvo spravedlnosti, je především zvýšení ochrany dětí v právních vztazích a posílení role zákonných zástupců při právním jednání nezletilých. Dále se chce zdůraznit výchovná funkce právní úpravy a zajistit vyšší právní jistota jejich adresátů. Celkově se chce předcházet vzniku tzv. dětských dluhů.

Obsahem zákona jsou tato opatření k řešení problematiky dětských dluhů:

1. Omezení možnosti vymáhání peněžitých dluhů z právního jednání nezletilého – splnění těchto peněžitých dluhů bude možné vymoci pouze z majetku získaného před nabytím plné svéprávnosti a majetku výlučně se k němu vztahujícímu. Toto omezení se má uplatnit již u všech osob, které dovrší 21 let věku nejdříve v den nabytí účinnosti novely.
2. Zavedení ručení zákonného zástupce za splnění peněžitých dluhů z právního jednání nezletilého, pokud za něj právně jednal nebo s jednáním souhlasil – tím má být posílena ochrana věřitelů.
3. Zavedení nezpůsobilosti nezletilých mladších 13 let nést majetkové důsledky způsobené škody – odpovídat by za nezletilého měl primárně ten, kdo nad ním zanedbal náležitý dohled.
4. Znemožnění vydání platebního rozkazu, rozsudku pro zmeškání a rozsudku pro uznání (v případě tzv. fikce uznání nároku) vůči nezletilému. Zároveň se doplňuje povinnost soudu obesílat starší nezletilé, i pokud jsou v řízení zastoupeni zákonnými zástupci.

Zákon č. 192/2021 Sb. nemá dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci žádného z pohlaví, neboť je nijak nerozlišuje, ani nezděluje, a nestanoví pro ně odlišné podmínky.

Indikátor: 3. Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 545).

Odpovědný subjekt: MSp

Termín: 12/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

MSp uvádí, že dnem 1. 1. 2022 nabyl účinnosti zákon č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Tímto zákonem, jehož projednávání se účastnilo Ministerstvo spravedlnosti, byly provedeny především tyto změny v oblasti výkonu rozhodnutí a exekucí:

1. Byla změněna právní úprava zastavování bezvýsledných exekucí – nově se bude zastavovat bezvýsledná exekuce po uplynutí 6 let od vyznačení doložky provedení exekuce, a dále v rámci přechodných ustanovení bylo zakotveno časově omezené zastavování exekucí, v nichž jsou vymáhány veřejnoprávní dluhy a v nichž byla uhrazena jistina (tzv. milostivé léto), a exekucí, v nichž v posledních 3 letech před účinností zákona nebylo nic vymoženo a vymáhá se jistina nepřesahující 1 500 Kč.
2. Byla zavedena povinná záloha na náklady exekuce v případě, že je zahajována exekuce k vymožení pohledávky, při jejímž vymáhání již jednou byla exekuce zastavena (případně k vymožení nákladů ze zastavené exekuce), a povinná záloha na další vedení exekuce, jejímž složením může oprávněný odvrátit zastavení bezvýsledné exekuce po uplynutí 6 let podle předchozího bodu.
3. Byla provedena tzv. humanizace exekucí prodejem movitých věcí – nově může soupis věcí u povinného provádět pouze jeden soudní exekutor, exekuci prodejem movitých věcí lze také odložit v případě, že povinný pravidelně platí na úhradu vymáhané pohledávky stanovenou částku, a v případě osob, které mají nárok na výplatu starobního důchodu, a jiných zranitelných osob byl zúžen výčet věcí, které lze postihnout exekucí prodejem nemovitých věcí.
4. Byla zavedena paušální náhrada nákladů zaměstnavatele, které mu vznikají v souvislosti s úkony, které je povinen provádět v exekuci srážkami ze mzdy.
5. Byl změněn způsob, jakým se započítává částečně vymožené plnění – nově se bude započítávat nejprve na náklady exekuce, poté na jistinu, úroky, úroky z prodlení a náklady oprávněného.

K zákonu č. 286/2021 Sb. byla vypracována prováděcí vyhláška č. 517/2021 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti výkonu rozhodnutí a exekucí. Vyhláška upravuje kromě jiného výši zálohy na náklady exekuce a zálohy na další vedení exekuce (500 Kč).

Zákon č. 286/2021 Sb. má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1073).

Odpovědný subjekt: MSp

Termín: 12/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

MSp se vyjadřuje, že ačkoliv nedošlo k přijetí návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, považuje MSp indikátor plnění č. 4 za splněný. Na přijetí návrhu nemá MSp bezprostřední vliv a z níže uvedeného vyplývá, že účast na projednávání byla splněna. K plnění indikátoru uvádí zejména následující:

MSp připravilo komplexní novelizaci institutu oddlužení upraveného zákonem č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), v souvislosti s implementací Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1023, o restrukturalizaci a insolvenci. Vládou schválený návrh zákona byl dne 4. 11. 2020 předložen k projednání Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky jako sněmovní tisk č. 1073. MSp bylo po předložení vládního návrhu zákona Parlamentu připraveno spolupracovat při projednávání předmětného návrhu zákona v následném legislativním procesu, a to zejména při přípravě pozměňovacích návrhů.

Předmětný návrh novely insolvenčního zákona předpokládal nabytí účinnosti k 1. 7. 2021. Toto datum bylo stanoveno s ohledem na běžící implementační lhůtu k transpozici směrnice, která měla uplynout dne 17. 7. 2021. Vzhledem ke skutečnosti, že v 8. volebním období návrh nebyl projednán Parlamentem, MSp notifikovalo Komisi v souladu s příslušnou směrnicí o nutnosti prodloužit implementační lhůtu o jeden rok, tedy do 17. 7. 2022.

MSp předpokládá předložení nového návrhu Poslanecké sněmovně v průběhu jejího 9. volebního období. Rovněž se bude aktivně účastnit na jeho projednávání.

V souladu s cílem 4.1.a Akčního plánu 2021-2023 Strategie sociálního začleňování 2021-2030 vládní návrh novely insolvenčního zákona předložený jako sněmovní tisk č. 1073 sjednotil dobu oddlužení v nově zahájených řízeních na 3 roky pro všechny fyzické osoby bez ohledu na to, zda jde o podnikatele či spotřebitele. Procesní schéma oddlužení bylo upraveno tak, aby bylo možné zpeněžení majetku insolvenčním správcem dokončit a vydat výtěžek věřitelům i po přiznání osvobození dlužníku. Vstup do oddlužení byl usnadněn možností povolit přednostní hrazení běžného výživného a zálohy na odměnu insolvenčního správce z exekučních srážek deponovaných u zaměstnavatele. Návrh zároveň zachoval klíčové pojistky pro věřitele, jako je např. podmínka poctivého záměru dlužníka v oddlužení. S ohledem na skutečnost, že předmětný návrh novely insolvenčního zákona kladl důraz právě na rovnost všech fyzických osob v insolvenčním řízení, lze zhodnotit, že na rovnost žen a mužů měl předmětný návrh zákona neutrální dopad.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 5. Pravidelná jednání relevantních resortů za účelem přípravy vzniku jednotného komplexního rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12 /2023

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 byly MPSV započaty práce na zpracování základní analýzy současného legislativního prostředí v oblasti řešení dluhové pasti včetně návrhů na příslušné změny.

Na začátek roku 2022 byla naplánována schůzka zástupců MPSV s MSp a organizací Rubikon (projekt Skrze oddlužení společně (SOS)) k dluhovému poradenství, kde hlavním tématem bylo poskytování poradenství v oddlužení, spojení mezi sociálními pracovníky na obcích, dále kvalita a dostupnost dluhového poradenství.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

Cíl 4.1.b: Zlevnit a zefektivnit proces exekučního vymáhání a výrazně potírat protiprávní praktiky.

Indikátor: 1. Předložení a účast na projednávání návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí, ve znění pozdějších předpisů.

Odpovědný subjekt: MSp

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MSp uvádí, že dnem 1. 1. 2022 nabyla účinnosti vyhláška č. 265/2021 Sb., kterou se mění vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška mění právní úpravu týkající se centrální evidence exekucí zejména takto:

1. do CEE se nově zapisují údaje o exekučním titulu.
2. do CEE se nově zapisují údaje o oprávněném a o zjištěném předchozím věřiteli z vyrozumění o zahájení exekuce. Tyto údaje budou obsaženy pouze ve výpisu z CEE vydávaném povinnému-fyzické osobě z exekučního řízení, v němž byly do evidence zapsány údaje obsažené ve výpisu (ať už v prvním výpisu z CEE vydávaném povinnému v kalendářním roce, za nějž náleží Exekutorské komoře snížená odměna – viz níže, nebo i v jiném výpisu, který je vydáván na žádost povinného-fyzické osoby).
3. Pokud jde o úplatu za poskytnutí výpisu z CEE, nově Exekutorské komoře ČR za první výpis z CEE vydaný v kalendářním roce povinnému-fyzické osobě z exekučního řízení, v němž byly do evidence zapsány údaje obsažené ve výpisu, náleží odměna v celkové výši 75 Kč, pokud výpis nebude přesahovat 6 stran, a 100 Kč, bude-li mít výpis alespoň 7 stran.
4. v řízeních, která nebyla skončena přede dnem nabytí účinnosti novelizace a v nichž byly přede dnem nabytí účinnosti zapsány do CEE údaje z vyrozumění o zahájení exekuce, se nové údaje budou do CEE zapisovat nejpozději do 6 měsíců ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

Vyhlášku č. 329/2008 Sb. mění také vyhláška č. 517/2021 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti výkonu rozhodnutí a exekucí. Tato vyhláška do vyhlášky o centrální evidenci exekucí promítla změny provedené zákonem č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,

ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Jedná se zejména o změny týkající se zapisování výše vymáhaného peněžitého plnění a změny navazující na tzv. humanizaci exekucí prodejem movitých věcí.

Uvedené novelizace vyhlášky č. 329/2008 Sb. mají neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Analyzovat možnosti revize systému srážek, nezabavitelné částky a případně souvisejících dalších opatření.

Odpovědný subjekt: MSp

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Neplněno

MSp předpokládá, že předmětná problematika bude analyzována v předpokládaném termínu do konce roku 2023.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Pravidelná jednání relevantních resortů za účelem přípravy vzniku jednotného komplexního rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 byly MPSV započaty práce na zpracování základní analýzy současného legislativního prostředí v oblasti řešení dluhové pasti včetně návrhů na příslušné změny.

Na začátek roku 2022 byla naplánována schůzka zástupců MPSV s MSp a organizací Rubikon (projekt Skrze oddlužení společně (SOS)) k dluhovému poradenství, kde hlavním tématem bylo poskytování poradenství v oddlužení, spojení mezi sociálními pracovníky na obcích, dále kvalita a dostupnost dluhového poradenství.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

4.2 Zaměstnání a jeho udržení

Cíl 4.2.a: Vytvářet podmínky pro vstup a udržení se na trhu práce pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.

Indikátor: 1. Monitoring počtu osob, které se účastnily individuálního poradenství na IPS z důvodů nedokončeného vzdělání (ZŠ, SŠ).

Odpovědný subjekt: ÚP ČR

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Poradenské činnosti ÚP ČR jsou zabezpečovány jak interně – zaměstnanci ÚP ČR, tak externě – prostřednictvím nákupu poradenských činností. Vyhodnocování individuálního poradenství nesleduje cílovou skupinu osob s nedokončeným vzděláním, avšak již z podstaty kariérového poradenství tuto službu vyhledávají především osoby za účelem vzdělávání se a rozvoje osobnosti pro vhodné uplatnění se na trhu práce.

Individuální poradenství interní bylo v roce 2021 poskytnuto 355 860 klientům, z toho 279 616 uchazečům o zaměstnání a zájemcům o zaměstnání a 76 244 klientům z řad veřejnosti. Individuální poradenství zahrnuje celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, poradenství k rekvalifikacím, speciální poradenství, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod. Individuální poradenství externí bylo v roce 2021 poskytnuto 34 klientům.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Realizace besed prostřednictvím aktivit IPS ÚP ČR s žáky posledních ročníků ZŠ a SŠ.

Odpovědný subjekt: ÚP ČR

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci poradenství pro volbu povolání bylo v roce 2021 Informačními a poradenskými středisky ÚP ČR uskutečněno celkem 2 049 skupinových poradenství pro základní školy, kterých se zúčastnilo 42 212 žáků, a celkem 282 skupinových poradenství pro střední školy, vyšší odborné školy a vysoké školy, kterých se zúčastnilo 6 452 studentů.

ÚP ČR realizuje systémový projekt přímého přidělení (SIP) Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR (PIPS). Hlavním cílem projektu je zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti prostřednictvím funkčních a standardně vybavených Informačních a poradenských středisek (IPS) s dostatečným zázemím personálním, edukačním, prezentačním a diagnostickým.

Díličními cíli projektu je:

- standardizovat vybavení IPS,
- personálně zajistit činnosti IPS,
- aktualizovat metodiky a informační materiály v oblasti kariérového poradenství, jeho poskytování v rámci IPS, realizovat vzdělávání s cílem zvýšit profesionální úroveň poradců,
- standardizovat poskytované služby s cílem prevence nezaměstnanosti a zvýšení zaměstnatelnosti klientů,
- zabezpečovat nabídku poradenských aktivit (individuálních i skupinových) pro uchazeče a zájemce o zaměstnání,
- posílit roli IPS jako preventivního nástroje nezaměstnanosti zejména u mladistvých a absolventů škol,
- sledovat trendy vývoje na trhu práce a spolupracovat s partnery z oblasti školství, neziskových organizací, trhu práce atd.,
- umožnit účast IPS na dalších aktivitách a projektech v oblasti propagace vzdělávání, vzdělávání dospělých, volby povolání a dalších.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Informační systém rezortu MPSV vhodný k ucelenému sledování, vytváření přehledů a analýz dat z dílčích IS MPSV (charakteristiky sociálního vyloučení, dlouhodobé nezaměstnanosti atp.).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV v rámci statistického sledování nezaměstnanosti sleduje dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání podpořené v rámci jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ), a to vždy za období od 1. 1. daného kalendářního roku do konce sledovaného měsíce. Vyhodnocení obsahuje materiál Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti. Dlouhodobě nezaměstnané osoby podpořené nástroji APZ jsou dále sledovány z hlediska věkové struktury (podle vybraných věkových kategorií) a pohlaví, a to za pololetí a za rok.

Dále MPSV v oblasti nepojistných sociálních dávek, zejména dávek vázaných na testování příjmu domácnosti, disponuje údaji o nízkopříjmových domácnostech, přičemž některé z agregovaných údajů uvádí např. v Analýze vývoje příjmů a výdajů domácností ČR. Tato data zároveň v podrobnějších strukturách představují významný zdroj informací pro další analytické materiály připravované nejen ze strany MPSV, např. Zprávy o vyloučení z bydlení. Za oblast bezdomovectví je zásadním zdrojem pravidelně pro MPSV prováděné Sčítání osob bez domova.

V roce 2021 došlo k zadání resortní potřeby sekce zaměstnanosti v systému BETA2 Technologické agentury ČR. Nyní se zadání vzhledem ke změnám vnějších podmínek a dalších faktorů optimalizuje. Požadavek přitom směřuje k vytvoření nástroje pro kvantitativní vyhodnocování politik zaměstnanosti. Nástroj má sloužit k tvorbě analýz, koncepcí a predikcí z oblasti trhu práce a tím i zprostředkovaně může pomoci při tvorbě politik v oblasti sociálně pojistných systémů či sociální politiky.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.2.b: Vytvářet příznivé prostředí pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.

Indikátor: 1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

V roce 2021 byl MPSV na základě poslanecké iniciativy zpracován návrh zákona o integračním sociálním podniku, na jehož přípravě MPSV participovalo. Ke schválení tohoto návrhu nedošlo. MPSV v souladu s programovým prohlášením vlády zahájí v roce 2022 práce na tvorbě zákona o sociálním podniku v celé jeho šíři, tj. se zohledněním sociálního, enviromentálního, místního či ekonomického aspektu.

MPSV navrhlo zařadit do plánu legislativních prací vlády na rok 2022 návrh zákona o sociálním podnikání s termínem předložení vládě v prosinci 2022 a s návrhem účinnosti od ledna 2024. Cílem návrhu právního předpisu je zakotvit do právního řádu České republiky sociální podnik jako typ zaměstnavatele, který působí na pomezí chráněného a volného trhu práce jako součást sociální ekonomiky a upravit podmínky pro přiznání statusu sociálního podniku. Takové subjekty budou mít s ohledem na svůj společenský přínos snazší přístup k některým benefitům, tj. finančním a nefinančním nástrojům podpory podnikání a zaměstnávání znevýhodněných osob.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Sledování počtu nově akreditovaných rekvalifikačních programů, které jsou akreditovány bez nadbytečných vstupních požadavků na účastníky rekvalifikace (včetně požadavku ZŠ vzdělání) v případech, kde to není opodstatněné povahou pracovní činnosti.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Na základě opatření proběhla v roce 2021 na MŠMT revize vstupních předpokladů pro rekvalifikační kurzy a z tabulky „Doporučených hodinových dotací“ byly odstraněny všechny vstupní předpoklady, které neměly opodstatnění v jiných právních předpisech (jedná se zejména o požadavky jiných právních předpisů pro výkon povolání a požadavky na zdravotní způsobilost). MŠMT tedy neklade nadbytečné požadavky pro vstup do akreditovaného rekvalifikačního kurzu. V roce 2021 bylo evidováno 696 akreditací, z toho minimálně 25 % akreditací bylo uděleno bez požadavku na vzdělání. Vstupní požadavky si však často stanovují sami žadatelé o udělení akreditace pro rekvalifikační kurz (tedy vzdělávací instituce), které tak činí zejména kvůli organizaci výuky, z důvodu jednodušší organizace práce s koherentní skupinou.

Rovněž dle informací, které má MPSV jako spolupracující subjekt opatření k dispozici, MŠMT uděluje veškeré akreditace bez nadbytečných vstupních požadavků na účastníky rekvalifikace. Vstupní požadavek na ZŠ vzdělání byl nahrazen formulací „Bez konkrétního požadavku na vzdělání“. V současné době je v pokročilé fázi příprava pilotního projektu nového nástroje, který má mimo jiné zásadně rozšířit přístup k dalšímu vzdělávání a rekvalifikacím pro širokou veřejnost v ekonomicky aktivním věku.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Zlepšování informovanosti zaměstnavatelů o podpoře zaměstnávání znevýhodněných osob.

Odpovědný subjekt: ÚP ČR

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

ÚP ČR uvádí, že při dosahování tohoto cíle jde mimo jiné o podporu zaměstnávání osob více vzdálených od primárního trhu práce prostřednictvím realizace rekvalifikačních kurzů, které jim pomáhají při zajištění dlouhodobého a stabilního pracovního uplatnění. Rekvalifikace realizované prostřednictvím ÚP ČR se proto svým zaměřením přizpůsobují požadavkům trhu práce. Využívají se nejen pro získání nové kvalifikace, ale také k jejímu zvýšení a prohloubení. Rekvalifikace patří, co do počtu zařazených účastníků, mezi nejvyužívanější nástroj aktivní politiky zaměstnanosti.

V roce 2021 se rekvalifikace zúčastnilo celkem 11 545 osob, což je zvýšení o 3 476 osob oproti roku 2020. Stále sice docházelo k omezování vzdělávacích aktivit v důsledku pandemie covidu-19, avšak s možností očkování nebylo restrikcí tolik, jako v předchozím roce 2020. Došlo i k přizpůsobení nově vydávaných akreditací (např. u MŠMT, MPSV), kdy bylo umožněno vzdělavatelům část kurzů (zejména teorii) vyučovat on-line způsobem. Rekvalifikace zabezpečované ÚP ČR se v roce 2021 zúčastnilo 3 175 osob a 8 370 osob se zúčastnilo rekvalifikace zvolené.

Mezi nejčastěji realizované zabezpečované rekvalifikace patřily kurzy zaměřené na základní počítačové dovednosti, kurzy pro pracovníky v sociální oblasti, kurzy účetnictví. Mezi nejčastěji realizované zvolené rekvalifikace patřily kurzy pro získání řidičských průkazů, vč. průkazů profesní způsobilosti. Následovaly kurzy pro pracovníky v sociální oblasti, kurzy pro osobní služby a také kurzy účetnictví.

Z hlediska kvalifikace byli mezi účastníky všech typů rekvalifikací nejvíce zastoupeni uchazeči a zájemci o zaměstnání s výučním listem, s úplným středním vzděláním s maturitou a se základním vzděláním, z hlediska věku pak účastníci ve věku nad 50 let.

Prioritou APZ jsou rekvalifikace ve vazbě na Průmysl a Práci 4.0, rekvalifikace reagující na rozvíjející se digitalizaci a rovněž rekvalifikace, které reflektují stárnutí populace, tj. podpora rekvalifikací směřujících do sociálních služeb a zdravotnictví.

Specifickou možností rekvalifikací jsou rekvalifikace odsouzených osob, které hraří ÚP ČR v souladu s čl. 4 „Memoranda o spolupráci při zajišťování rekvalifikace odsouzených po dobu výkonu trestu odnětí svobody“, které bylo uzavřeno dne 13. února 2018 mezi Vězeňskou službou ČR (dále jen „VS ČR“) a ÚP ČR. Odsouzení patří jednoznačně k osobám s vysokým rizikem nezaměstnanosti a diskriminace v přístupu na pracovní trh. Skutečnost, že přes svůj handicap v podobě záznamu

v rejstříku trestu, mají kvalifikaci požadovanou na trhu práce, jim může pomoci tato omezení zmírnit a případně i zabránit další recidivě trestné činnosti.

ÚP ČR každoročně vyhodnocuje seznam rekvalifikovaných odsouzených zasláný VS ČR. Z vyhodnocení uplynulého roku vyplývá, že v roce 2021 bylo prostřednictvím ÚP ČR realizováno 208 rekvalifikačních kurzů, které absolvovali odsouzení v době výkonu trestu odnětí svobody. Byly realizovány jak zabezpečené (37), tak zvolené rekvalifikace (171). Ve srovnání s rokem 2020 jde o značný nárůst těchto rekvalifikací, když v roce 2020 bylo realizováno 72 rekvalifikací. Lze konstatovat, že se i přes překážky v podobě vládních omezení v oblasti vzdělávání, které souvisejí s pandemií covidu-19 vzájemná spolupráce daří a podepsané memorandum plní svou úlohu a cíle.

ÚP ČR realizuje SIP Efektivní služby zaměstnanosti (EFES), kdy součástí projektu je klíčová aktivita č. 03 Individuální péče o zaměstnavatele a cílený matching. Cílem této aktivity je posílení, rozvoj vztahů a práce se zaměstnavateli. Jde o rozšíření činností pracovníka pro práci se zaměstnavateli, specializace práce s velkými zaměstnavateli formou individuální péče o jednotlivé zaměstnavatele a tzv. matching (cílené vyhledávání vhodných zaměstnanců z databáze uchazečů, zájemců o zaměstnání v evidenci ÚP ČR, efektivní poradenství a služby šité na míru konkrétním zaměstnavatelům). Dále dochází k prohloubení systematické spolupráce ÚP ČR s regionálními partnery (obce, města, zaměstnavatelé, neziskové organizace, agentury, hospodářské komory atd.), s cílem poskytování co nejefektivnějších poradenských služeb (poradenství, vzdělávání, uplatňování nástrojů a opatření APZ).

ÚP ČR realizuje dále SIP Rozvoj systému podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením (dále jen „OZP“) na volném trhu práce, kdy hlavním cílem projektu je zavedení systému práce se skupinou OZP pro zvýšení efektivnosti poskytování služeb této skupině, zefektivnění systému podpory zaměstnávání OZP a poradenství v oblasti přechodu OZP z chráněného na volný trh práce, zavedení systému spolupráce subjektů ovlivňujících zaměstnanost OZP. V rámci projektu jsou poskytovány mimo jiné služby pro stávající či potenciální zaměstnavatele. Bude rozvíjena spolupráce s organizacemi, které mají vliv na možnost zaměstnávání OZP. Cílem je rozvoj systému spolupráce zainteresovaných subjektů (školy, vzdělávací zařízení, zaměstnavatelé působící na chráněném a otevřeném trhu práce, zařízení a pracovníci poskytující sociální služby a sociální práci, ergodiagnostická centra, nestátní neziskové organizace, sociální partneři a věcně příslušní pracovníci ÚP ČR v rámci příslušných agend apod.) ve vazbě na uplatnění na trhu práce.

Opatření má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.2.c: Zajištění implementace a rozvoje společensky odpovědného, resp. strategického zadávání veřejných zakázek ve vztahu k cílům v oblasti sociálního začleňování.

Indikátor: 1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

V roce 2021 byl na základě poslanecké iniciativy zpracován návrh zákona o integračním sociálním podniku, na jehož přípravě MPSV participovalo. Ke schválení tohoto návrhu nedošlo. MPSV v souladu s programovým prohlášením vlády zahájí v roce 2022 práce na tvorbě zákona o sociálním podniku v celé jeho šíři, tj. se zohledněním sociálního, enviromentálního, místního či ekonomického aspektu.

MPSV navrhlo zařadit do plánu legislativních prací vlády na rok 2022 návrh zákona o sociálním podnikání s termínem předložení vládě v prosinci 2022 a s návrhem účinnosti od ledna 2024. Cílem návrhu právního předpisu je zakotvit do právního řádu České republiky sociální podnik jako typ zaměstnavatele, který působí na pomezí chráněného a volného trhu práce jako součást sociální ekonomiky, a upravit podmínky pro přiznání statusu sociálního podniku. Takové subjekty budou mít s ohledem na svůj společenský přínos snazší přístup k některým benefitům, tj. finančním a nefinančním nástrojům podpory podnikání a zaměstnávání znevýhodněných osob.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Navýšení počtu zadavatelů využívajících odpovědné veřejné zadávání (OVZ).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že aktivity k naplnění úkolu jsou realizovány převážně prostřednictvím projektu Odpovědný přístup k veřejným nákupům – Strategické zadávání veřejných zakázek (reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0015727). Realizace aktivit je tak naplánována v průběhu projektu, aktivity budou průběžně naplňovány až do 30. 6. 2023.

Činnosti směřující k naplnění úkolu jsou komplexním souborem aktivit, které vedou k vytvoření koncepčně ucelené systematické podpory rozvoje společensky a environmentálně odpovědného, resp. strategického zadávání veřejných zakázek v ČR, včetně naplňování cílů v oblasti sociálního začleňování.

K doplnění kontextu rozvoje odpovědného veřejného zadávání v České republice je potřeba uvést, že 1. prosince 2020 byla schválena dílčí novela zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“), kterou se s účinností od 1. ledna 2021 zavedla povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání. Dlouhodobému rezervovanému postoji k zákonné povinnosti „odpovědně zadávat“, který Česká republika v Evropské unii reprezentovala, dala Poslanecká sněmovna § 6 odst. 4 ZZVZ úplně nový rozměr. V návaznosti na novelu ZZVZ bylo nutné reagovat na významně rozšiřující se cílovou skupinu, která se obrací na tým projektu s žádostí o metodickou podporu. MPSV maximálně podpořilo implementaci nové zákonné povinnosti

odpovědného veřejného zadávání. Prakticky v řádu týdnů byl uspořádán seminář k této novele a navazující mini-konference. Následně byl připraven souhrnný dvoudenní seminář, který tak v online verzi může poskytnout neomezenému počtu veřejných zadavatelů komplexní přehled pro uplatňování témat a příležitostí odpovědného veřejného zadávání.

Obecně lze říci, že téma udržitelného/strategického/odpovědného zadávání (a vlastně i inovací) se tak v roce 2021 dostalo do popředí a získalo významně na pozornosti (byť ne vždy jen pozitivně).

Logicky novou zákonnou povinností zohledňovat ve veřejných zakázkách příležitosti odpovědného/strategického zadávání se rozšířil i počet zadavatelů, kteří jej v praxi veřejných nákupů uplatňují. MPSV nemá aktuálně k dispozici souhrnná data, ale podle zpětné vazby účastníků seminářů (k 31. 12. 2021 čítal přihlašovací systém Institutu OVZ 1 568 registrovaných účastníků¹⁸) většina zadavatelů (až 90 %) nějaké aspekty OVZ implementují, ale jedná se spíše o ojedinělé případy. Jen asi 2 % zadavatelů pak přistupují k implementaci odpovědného veřejného zadávání strategicky. Pokud ČR chce, aby došlo k opravdové a plošné implementaci udržitelného/odpovědného/strategického zadávání, je před ní mnohem zásadnější změna než jen samotná implementace § 6 odst. 4 ZZVZ. Postupně dochází ke shodě napříč stakeholdery, že chybí národní politika ve veřejném nakupování, zákon sice udává mantinely, ale chybí strategie, která bude obsahovat konkrétní cíle včetně akčního plánu implementace.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Navýšení počtu proškolených osob o 800 v oblasti OVZ v rámci institutu OVZ.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že institut OVZ měl k 31. 12. 2021 celkem 1 568 registrovaných účastníků, přičemž v rámci základního všeobecného semináře „Seminář s Osvědčením – Průvodce odpovědným veřejným zadáváním“ po novele bylo proškolen celkem 217 osob, z toho již 53 prošlo úspěšně testem a získalo „Osvědčení Specialista odpovědného veřejného zadávání“. Celkem je na všech seminářích evidováno již 1714 účastí. Lze tedy konstatovat, že tento indikátor byl již v roce 2021 naplněn.

MPSV dále přikládá komplexní informaci o fungování Institutu OVZ:

Již na podzim roku 2020 byl zřízen vzdělávací Institut odpovědného veřejného zadávání, který je unikátní vzdělávací platformou v České republice, a která poskytuje komplexní vzdělávací systém specialistům na veřejné zakázky, kteří chtějí ve veřejných nákupech uplatňovat odpovědný přístup a rozvíjet své kompetence pro strategické nakupování.

Vzdělávání zahrnuje širokou škálu kompetencí pro strategické směřování veřejných nákupů, které zadavatele vedou k promýšlení dopadů veřejné zakázky, k naplňování obecných společenských cílů nebo priorit organizace, a přitom získají praktické informace, tipy a příklady, které mohou ve své praxi ihned využívat a současně na všech setkání poznat nové kolegy, od nichž se mohou dále inspirovat.

¹⁸ Nejedná se tedy o plošný vzorek zadavatelů

Institut nabízí jak základní semináře s úvodem do problematiky, včetně klíčových principů konceptu, právního zakotvení, přehledu jednotlivých příležitostí a témat, tak i odborné semináře ke specifickým tématům, institutům a inovativním postupům pro praktické uplatňování v různých oblastech veřejného zadávání.

Při přípravě seminářů MPSV reaguje na nová a aktuální témata, která se postupně otevírají a je po nich mezi zadavateli poptávka, a současně na novou legislativu v oblasti odpovědného/strategického veřejného zadávání. V reakci na epidemiologická opatření probíhaly semináře online formou a současně jsou veřejně k dispozici ve formě video seminářů jako záznam. Následně byly nabízeny semináře v hybridní formě, tedy bylo možné se jich účastnit prezenčně i online a zároveň poté sdílen záznam seminářů na stránkách Institutu OVZ.

Na stránkách Institutu jsou k dispozici následující video semináře:

- Seminář s Osvědčením – Průvodce odpovědným veřejným zadáváním po novele
- Jak efektivně využít odpovědné veřejné zadávání v době ekonomické krize
- Komunikace s dodavateli při zadávání veřejných zakázek z pohledu OVZ – příležitost nebo důvod k obavám?
- Pokročilé nákupní metody: akcelerator odpovědného veřejného zadávání – 1. část
- Pokročilé nákupní metody: akcelerator odpovědného veřejného zadávání – 2. část
- Veřejné zakázky jako nástroj podpory místní komunity, ekonomiky a životního prostředí
- Principy 3E ve veřejném nakupování a efektivní vynakládání veřejných prostředků
- Optimalizace svozu odpadů ve veřejných zakázkách a příležitosti ke zpracování odpadů
- Implementace odpovědného/strategického veřejného zadávání v organizaci
- Implementace OVZ ve městě v praxi
- Jak podpořit malé a střední podniky požadavky na férové dodavatelské vztahy
- Zdravotnictví a odpovědné zadávání aneb lze odpovědně zadávat i ve zdravotnictví?
- Odpovědný přístup ke stravování a nákupu potravin (nejen) ve veřejných zakázkách
- Udržitelným stravováním ke skutečně zdravému regionu
- BEST VALUE APPROACH v praxi českých nákupů – ÚVODNÍ SEMINÁŘ
- WORKSHOP – Metoda BEST VALUE APPROACH v praxi veřejných nákupů – strážní a úklidové služby
- WORKSHOP – Metoda BEST VALUE APPROACH v praxi veřejných nákupů – stavební zakázky
- WORKSHOP – Metoda BEST VALUE APPROACH v praxi veřejných nákupů – zakázky na zřízení webu (záznam bude brzy zveřejněn)
- Novela ZZVZ – OVZ v kostce a Mini – konference „Reflexe zadavatelů v ČR na novelu
- Sociálně odpovědné zadávání v době ekonomické krize – pohled britského experta
- Kvalitní šetrné budovy ve veřejných zakázkách – Zadávání, financování, praxe

V květnu 2021 MPSV uspořádalo mimořádnou konferenci, jejímž cílem byla odborná diskuse o stávajícím právním nastavení odpovědného nakupování veřejných institucí, jeho možných příležitostech a výzvách. Záznam je také k dispozici:

- Konference „Odpovědné veřejné zadávání – pět měsíců s novelou“

4. listopadu 2021 se konala každoroční mezinárodní konference Odpovědnému veřejné zadávání 2021.

- Záznam konference: Odpovědné veřejné zadávání 2021

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Navýšení počtu příkladů nejlepší praxe publikovaných v oblasti SOVZ o 40.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 MPSV zveřejnilo celkem 29 případových studií k příkladům dobré praxe.

Z dotazníkových šetření, na vzdělávacích a jiných akcích k OVZ opakovaně rezonuje potřeba sdílení dobré praxe. Potvrdilo se, že sdílení zkušeností odbourává bariéru nejistoty a současně šetří čas při uplatňování již vyzkoušených postupů. Jedná se nesporně o funkční nástroj pro uplatnění konkrétních a již vyzkoušených postupů odpovědného veřejného zadávání v praxi.

Zpracované případové studie dobré praxe uplatňování odpovědného veřejného zadávání, a to jak z České republiky, tak ze zahraničí jsou zveřejněny na webu www.sovz.cz, konkrétně na stránce <http://sovz.cz/priklady-dobre-praxe/>. Příklady z praxe jsou současně logicky provázány s vhodnými předměty plnění a souvisejícími zpracovanými tématy. Některé z příkladů jsou také navázány na konkrétní zadavatele, které lze považovat za lídry OVZ v České republice a jejichž komplexní přístup je popsán v sekci Odpovědné veřejné zadávání v České republice. V roce 2021 zde bylo zveřejněno 14 nových případových studií:

- Poskytování služeb fyzické ochrany objektů MPSV 2020 – 2024
- Udržitelný nákup propagačních předmětů v Moravskoslezském kraji (MSK)
- Přístavba mateřské školky z mobilních kontejnerových buněk (MČ Praha 12)
- DNS na stavební práce
- Výstavba nového sídla s nejnižšími náklady životního cyklu (NKÚ)
- Revitalizace energeticky náročných budov metodou Design & Build
- Zpracování plánu revitalizace sídliště se zapojením veřejnosti
- Poskytování energetických služeb metodou EPC ve vybraných budovách MČ Praha 7
- Dodávka elektřiny v rámci sdružených služeb; dodávky elektřiny v napěťové hladině vysokého napětí
- Zajištění svozu a likvidace komunálního a nebezpečného odpadu VUT v Brně
- Služby odpadového hospodářství MUNI 2021-2023
- Dodávka výpočetní techniky – notebooky 2022 – 2023 (ČT)
- Rekonstrukce pavilonů v areálu Thomayerovy nemocnice
- RUK – SBZ – Revitalizace objektů Karolina – Rekonstrukce chodeb rektorátu a výukové části.

V reakci na změnu přístupu k online a video prostředí byla dále zpracována řada případových studií ve formě krátkých videí, která jsou zveřejněna ve zvláštní rubrice na Institutu OVZ „Video příklady dobré praxe“.

V nové sekci „Příkladů dobré praxe“ lze najít 15 video příkladů:

Příklady implementace v organizacích:

- Implementace odpovědného veřejného zadávání v České televizi
- Implementace odpovědného veřejného zadávání na Krajském úřadě Jihomoravského kraje – Strategické a odpovědné zadávání
- Implementace odpovědného veřejného zadávání na Magistrátu města Děčín
- Implementace odpovědného veřejného zadávání na Městském úřadu Jičín
- Implementace odpovědného veřejného zadávání na Ministerstvu zemědělství
- Implementace odpovědného veřejného zadávání na Státním pozemkovém úřadu
- Implementace odpovědného veřejného zadávání – Shrnutí přístupu Univerzity Karlovy k aplikaci novely ZZVZ
- Implementace odpovědného veřejného zadávání na Krajském úřadě Libereckého kraje
- Implementace odpovědného veřejného zadávání na Letišti Praha
- Odpovědné zadávání v praxi státního podniku povodí Vltavy.

Příklady odpovědných veřejných zakázek:

- "Sociálně odpovědné" služby ostrahy objektů Televizního studia Brno (Česká televize)
- Úklidové služby pro Českou televizi
- Aspekty odpovědného zadávání v zakázce "Dětská léčebna se speleoterapií v Ostrově u Macochy" (KÚ JMK)
- Odpovědné zadávání při zakázce na rekonstrukci chodeb Karolina (UK).

Příklad komunikace s dodavateli:

- Přístup Krajského úřadu Jihomoravského kraje ke komunikaci s dodavateli veřejných zakázek.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 5. Aktualizace publikace Katalog sociálních podniků, který obsahuje celorepublikový přehled výrobků a služeb sociálních podniků, určený pro zadavatele veřejných zakázek – aktualizace do 31.12.2021 a diseminace na adresy (700) relevantních v dané oblasti (tj. veřejní zadavatelé).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Publikace MPSV Katalog sociálních podniků byla částečně aktualizována, prozatím však aktualizace nebyla dokončena. Při sběru aktuálních dat se MPSV i s ohledem na pandemii covidu-19 setkalo jen s omezenou zpětnou vazbou ze strany sociálních podniků. S ohledem na skutečnost, že aktualizace by se týkala jen omezeného počtu informací a dat, z hlediska efektivity finančních nákladů na aktualizaci bylo rozhodnuto o odkladu realizace tohoto úkolu.

Související aktivity:

Webový portál

Veškeré zdroje, data, metodické materiály, případové studie, vzdělávací možnosti veřejných zadavatelů, aktuality, odborné články atd. jsou publikovány na webovém portálu www.sovz.cz, který byl vytvořen již v rámci předchozího projektu MPSV na podporu implementace odpovědného veřejného zadávání. Webové stránky jsou však stále jedním z nosných nástrojů komunikace aktivit a jejich výstupů, jsou stále průběžně aktualizovány a v roce 2021 prošly částečnou rekonstrukcí. Veškeré informace jsou tak přístupné všem zadavatelům.

Webový portál je tak důležitou platformou, která vysvětluje, co představuje společensky odpovědné veřejné zadávání, je zdrojem informací, vysvětluje ukotvení tématu v právních předpisech, poskytuje návody, jak principy odpovědného zadávání použít, ukazuje příklady z ČR i zahraničí a slouží i jako důležitý komunikační nástroj.

Metodické publikace a materiály

Aktuálně v roce 2021 v souladu s plánem rozpracovávat do metodických publikací příležitosti odpovědného veřejného zadávání v rámci jednotlivých předmětů plnění a v reakci na aktuální trendy a změny v legislativě vznikly následující publikace a metodické materiály:

- Publikace „Odpovědné veřejné zadávání v kostce“, která vznikla v návaznosti na schválení dílčí novely zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, kterou se s účinností od 1. ledna 2021 zavedla povinnost sociálně a environmentálně odpovědného veřejného zadávání a inovací.
- „Kontrolní list (Checklist) odpovědného veřejného zadávání s komentářem“, který je praktickým pomocníkem při přípravě jakékoli veřejné zakázky při implementaci nové zákonné povinnosti odpovědného veřejného zadávání.
- Tabulka s „Předměty plnění a využitelnými textacemi do zadávací dokumentace“, která může pomoci hledat příležitosti při uplatňování odpovědného veřejného zadávání také z pohledu předmětů plnění.
- Publikace „Jak uspořádat konference, semináře a jiné akce udržitelně shrnuje aspekty odpovědného nakupování s ohledem na udržitelnost“, které může zadavatel uplatnit při pořádání konferencí, akcí či seminářů.
- Publikace „Veřejné zakázky jako nástroj podpory místní komunity, ekonomiky a životního prostředí“.
- Publikace „Odpovědné veřejné zadávání a cirkulární ekonomika - Nábytek“ přináší inspiraci, jak lze přistupovat k pořízování nábytku s ohledem na sociální a ekologické dopady se zapojením i aspektů cirkulární ekonomiky.
- „Kontrolní list pro vyhodnocení sociálně a environmentálně odpovědného zadávání a inovací ve veřejné zakázce na stavební práce“ je dalším podpůrným nástrojem k implementaci odpovědného veřejného zadávání.

Expertní tým projektu dále zpracoval celou řadu odborných publikací, které jsou veřejně přístupné také na www.sovz.cz.

- Nosným metodickým materiálem, je komplexní metodická publikace „Odpovědné veřejné zadávání“, která byla v roce 2019 vydána v již v druhém doplněném vydání.
- Publikace „Společenská odpovědnost a veřejné zakázky“ s podtitulem „Co znamená odpovědné veřejné zadávání a jak souvisí se společenskou odpovědností firem“ je určena především soukromým společnostem, které se účastní soutěží o veřejné zakázky nebo o roli dodavatele veřejného sektoru zatím jen uvažují.
- Publikace „Podpora sociálních podniků prostřednictvím veřejných zakázek“ odpovídá na otázku, proč zadávat veřejné zakázky sociálním podnikům, jsou zpracovány v publikaci.
- Publikace „Implementace odpovědného veřejného zadávání v organizaci“ obsahuje východiska i postup, jak zavedení OVZ v organizaci realizovat. K tomu je také zpracována stručná infografika – „Proč a jak implementovat odpovědné veřejné zadávání?“
- Publikace „Odpovědné nakupování pro města a obce“ přináší stručné konkrétní příklady, jak lze společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek uplatnit na úrovni měst a obcí.
- Publikace „Odpovědné veřejné zadávání – evropská praxe“ byla vydána s cílem přiblížit různé přístupy k odpovědnému zadávání veřejných zakázek z pohledu několika evropských zemí.
- „Katalog sociálních podniků“ přináší první celorepublikový přehled výrobků a služeb sociálních podniků.
- Analýza: „Necenová kritéria při zadávání veřejných zakázek v EU“ poskytuje detailní pohled na využívání různých hodnotících kritérií ve veřejných zakázkách napříč EU, a to i v rámci konkrétních odvětví.
- V reakci na socioekonomickou krizi v souvislosti s pandemií covidu-19 byla zpracována publikace „Jak efektivně využít odpovědné veřejné zadávání v době ekonomické krize“.

Platforma odpovědného veřejného zadávání

Platforma odpovědného veřejného zadávání je volné a neformální sdružení subjektů, které se hlásí ke strategickému přístupu ve veřejném nakupování a ve své praxi implementují odpovědné veřejné zadávání. Platforma odpovědného veřejného zadávání (dále jen „Platforma OVZ“) vznikla na počátku krize, která souvisí s pandemií onemocnění covid-19. Omezené rozpočtové možnosti veřejného sektoru a cíl opětovného nastartování ekonomiky a podpory lidí v obtížných socioekonomických podmínkách vede veřejné zadavatele k ještě většímu důrazu na získání nejvyšší hodnoty za vynaložené veřejné prostředky. Každá koruna z veřejných rozpočtů by měla přinést maximální hodnotu pro společnost, ekonomiku i životní prostředí. Potkávají se tam zadavatelé, kteří zkoušejí nová řešení, vzájemně je diskutují a sdílejí své zkušenosti.

Zejména po přijetí novely ZZVZ, která zařadila odpovědné veřejné zadávání mezi zásady do §6 (od 1. 1. 2021), se Platforma OVZ osvědčila jako jedinečný zdroj pro vzájemnou inspiraci a sdílení dobré praxe. Ke konci roku čítala ke 30ti členským organizacím a stále se rozrůstá.

V roce 2021 se konalo celkem 12 online setkání a jedno dvoudenní osobní setkání členů Platformy OVZ. Přehled témat Platformy je k nahlédnutí zde: <https://www.sovz.cz/prehled-jednani-platformy-ovz/>.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.2.d: Zavedení individuálního a komplexního přístupu veřejných služeb zaměstnanosti k osobám s více znevýhodněními na trhu práce. Rozvíjet možnosti sociálního podnikání.

Indikátor: 1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

V roce 2021 byl MPSV na základě poslanecké iniciativy zpracován návrh zákona o integračním sociálním podniku, na jehož přípravě MPSV participovalo. Ke schválení tohoto návrhu nedošlo. MPSV v souladu s programovým prohlášením vlády zahájí v roce 2022 práce na tvorbě zákona o sociálním podniku v celé jeho šíři, tj. se zohledněním sociálního, enviromentálního, místního či ekonomického aspektu.

MPSV navrhlo zařadit do plánu legislativních prací vlády na rok 2022 návrh zákona o sociálním podnikání s termínem předložení vládě v prosinci 2022 a s návrhem účinnosti od ledna 2024. Cílem návrhu právního předpisu je zakotvit do právního řádu České republiky sociální podnik jako typ zaměstnavatele, který působí na pomezí chráněného a volného trhu práce jako součást sociální ekonomiky, a upravit podmínky pro přiznání statusu sociálního podniku. Takové subjekty budou mít s ohledem na svůj společenský přínos snazší přístup k některým benefitům, tj. finančním a nefinančním nástrojům podpory podnikání a zaměstnávání znevýhodněných osob.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zvýšení počtu sociálně integračních podniků o 10 %.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV v souladu s programovým prohlášením vlády zahájilo v roce 2022 práce na tvorbě zákona o sociálním podnikání. Současně MPSV navrhlo zařadit do plánu legislativních prací vlády na rok 2022 návrh zákona o sociálním podnikání s termínem předložení vládě v prosinci 2022 a s návrhem účinnosti od ledna 2024. Návrh zákona o sociálním podniku by měl obsahovat zavedení evidence sociálních podniků, kterou bude vést MPSV v elektronické podobě. Evidence sociálních podniků vznikne až po nabytí účinnosti zákona o sociálním podnikání. V současné době se jako neoficiální evidence sociálních podniků využívá „Adresář sociálních podniků“, který je veřejně dostupný na webu, vzniklém v rámci projektu MPSV „Podpora sociálního podnikání v ČR pokračuje“ (www.ceske-socialni-podnikani.cz).

V rámci tohoto projektu bylo realizováno dotazníkové šetření, ze kterého byl zjevný nárůst nových sociálních podniků. Dotazníkové šetření proběhlo v roce 2019 (více zde: https://ceske-socialni-podnikani.cz/images/pdf/Vyhodnoceni_dotaznikove_setreni_2019.pdf), kdy bylo sledováno 167 sociálních podniků s 303 provozovny. Porovnáme-li data o počtu sociálních podniků z provedeného dotazníkového šetření s daty vedenými v Adresáři sociálních podniků, lze uvést, že během let 2020-2022 vzniklo 25 nových sociálních podniků a 15 provozoven. Aktuálně probíhá další

dotazníkové šetření, přičemž nová data o počtu sociálních podniků budou k dispozici po jeho vyhodnocení přibližně na přelomu srpna/září 2022.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Zvyšování počtu osob vracejících se do vzdělávacího systému prostřednictvím činnosti informačně-poradenských center ÚP.

Odpovědný subjekt: ÚP ČR

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Informační a poradenská střediska (IPS) ÚP ČR nabízejí interní poradenskou činnost, a to individuální poradenství, skupinové poradenství (tj. skupinová poradenská činnost do 5 hod.) a poradenské programy (tj. skupinová poradenská činnost nad 5 hod.). Individuální poradenství interní bylo v roce 2021 poskytnuto 355 860 klientům, z toho 279 616 uchazečům o zaměstnání a zájemcům o zaměstnání a 76 244 klientům z řad veřejnosti. Individuální poradenství zahrnuje celou škálu poradenských aktivit, především poradenství k volbě povolání, poradenství k rekvalifikacím, speciální poradenství, psychologické poradenství, poradenství k pracovní rehabilitaci, užití diagnostických nástrojů apod.

V rámci poradenství pro volbu povolání bylo v roce 2021 Informačními a poradenskými středisky ÚP ČR zrealizováno celkem 2 049 skupinových poradenství pro základní školy, kterých se zúčastnilo 42 212 žáků a celkem 282 skupinových poradenství pro střední školy, vyšší odborné školy a vysoké školy, kterých se zúčastnilo 6 452 studentů. Dále bylo v roce 2021 uspořádáno celkem 1 035 interních skupinových poradenství pro 5 110 uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání a 215 interních skupinových poradenství pro 1 652 klientů z řad veřejnosti.

Mezi další interní poradenské činnosti patří skupinové informační schůzky, které jsou zaměřené např. na informování klientů o jejich právech a povinnostech, o nabídce služeb ÚP ČR, o rekvalifikacích a dalších nástrojích aktivní politiky zaměstnanosti, o možnostech sjednání individuálních akčních plánů apod. Skupinových informačních schůzek interních se v roce 2021 uskutečnilo 1 375 s účastí 9 934 klientů.

Interní poradenské programy se v roce 2021 realizovaly v počtu konání 1 073, které úspěšně absolvovalo 3 748 klientů. Poradenský program se tematicky člení na:

1. Poradenský program Sebepoznávání pro trh práce
2. Poradenský program Komunikační dovednosti
3. Poradenský program Sebeprezentace na trhu práce
4. Poradenský program Orientace na trhu práce
5. Poradenský program Hledání zaměstnání
6. Poradenský program Pracovněprávní gramotnost
7. Poradenský program Finanční gramotnost
8. Poradenský program Poradenství k podnikání
9. Poradenský program komplexní, vč. Job klubu
10. Poradenské programy ostatní

IPS se podílejí i na jiných významných akcích ÚP ČR, nebo akcích, na kterých se ÚP ČR podílel ve spolupráci s dalšími subjekty. Jedná se např. o „Frýdlantské dny“ v počtu 20 konání, do nichž bylo zařazeno 104 klientů. Dále se IPS spolupodílela na burzách škol, burzách práce a jiných prezentacích na veletrzích a výstavách v počtu 186. Rovněž se uskutečnilo 203 setkání s výchovnými poradci základních a středních škol, setkání s rodiči žáků/studentů v rámci třídních schůzek.

Velkým přínosem pro IPS je SIP Podpora informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR (PIPS), který je ve fázi realizace a jehož hlavním cílem je zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti prostřednictvím dosažení cílového stavu: 91 funkčních, vybavených IPS s dodatečným zázemím personálním, edukačním a prezentačním a diagnostickým.

Cíle tohoto projektu:

- rozšířit prostorové a technické vybavení IPS,
- personálně zajistit činnosti IPS,
- aktualizovat metodiky a informační materiály v oblasti kariérového poradenství, jeho poskytování v rámci IPS, realizovat vzdělávání k použití techniky, a to s cílem zvýšit profesionální úroveň poradců,
- standardizovat poskytované služby s cílem prevence nezaměstnanosti a zvýšení zaměstnatelnosti nezaměstnaných,
- prioritně zabezpečovat nabídku poradenských aktivit (individuálních i skupinových) pro uchazeče a zájemce o zaměstnání,
- posílit roli IPS jako preventivního nástroje nezaměstnanosti zejména u mladistvých a absolventů škol,
- sledovat trendy vývoje na trhu práce a spolupracovat s partnery z oblasti školství, neziskových organizací, trhu práce atd.,
- umožnit účast IPS na dalších aktivitách a projektech v oblasti propagace vzdělávání, vzdělávání dospělých, volby povolání a dalších.

V RIP, zejména v projektech Záruky pro mladé v xxx kraji, realizovaných na základě výzvy OPZ č. 004, ale také v NIP (výzva OPZ č. 136) Iniciativa na podporu mladých uchazečů o zaměstnání (INICIATIVA) je možnost poskytnout dle potřeb cílové skupiny jak individuální poradenství, tak jsou poskytovány skupinové poradenské činnosti. Obsahem individuálního poradenství je také základní kariérové poradenství. Pokud na základě mapování situace klienta vznikne vzhledem k jeho individuálním potřebám a možnostem požadavek na další poradenství, je mu poskytováno odborné kariérové poradenství. V rámci skupinových poradenských činností se může jednat o poradenství zaměřené na techniky hledání zaměstnání a sebereprezentaci na trhu práce (např. tvorba životopisu a motivačního dopisu, využití osobního kariérového portfolia, příprava na pohovor).

V 6 RIP (Záruky pro mladé v Královéhradeckém kraji, Záruky pro mladé v Jihomoravském kraji, Záruky pro mladé v Pardubickém kraji, Záruky pro mladé v Ústeckém kraji, Záruky pro mladé v Karlovarském kraji, Záruky pro mladé ve Středočeském kraji) a v NIP INICIATIVA je v rámci aktivit realizováno opatření Podpora návratu do vzdělávání („Návrat do vzdělávání“). Hlavním cílem tohoto nástroje je zvýšit motivaci CS vrátit se do systému vzdělávání, a tím zvýšit její šanci na získání udržitelného zaměstnání. Jedním z cílů projektů je umožnit mladým osobám návrat do škol a tím získat potřebné vzdělání k následnému lepšímu uplatnění na trhu práce.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

4.3 Sociální služby

Cíl 4.3.a: Vytvořit udržitelný a předvídatelný systém víceletého financování sociálních služeb.

Indikátor: 1. Zpracování analýzy možnosti přenosu německého způsobu financování služeb sociální péče do českého prostředí, včetně přípravy podkladů pro změnu legislativy ČR, potřebných pro zavedení takového způsobu financování.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci projektu Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň MPSV v roce 2021 připravilo a zadalo veřejnou zakázku na „Komparativní analýzu systému pojištění Pflegeversicherung v Německu“. Plnění probíhá dle smlouvy s dodavatelem, ukončení veřejné zakázky je stanoveno na 31. 12. 2022. Cílem analýzy je získání podkladů pro možnost posouzení alternativního systému dlouhodobě udržitelného financování sociálních služeb a získání dobré praxe na základě analýzy modelu financování sociálních služeb v Německu. Výstupy dílčích analýz budou využity pro přípravu systémového přístupu státu k zajištění dlouhodobě udržitelného financování sociálních služeb v ČR se zaměřením na dlouhodobou péči jednotlivce a způsob financování. Dále budou výstupy dílčích analýz využity pro přípravu systémového přístupu státu k zajištění základních potřeb seniorů, kteří potřebují souvislou a dlouhodobou péči a podporu osob v roli pečujících.

Hlavní body analýzy:

1. Vývoj zavedení pojištění péče v Německu a sociálního pojištění v ČR.
2. Komparativní analýza českého a německého systému financování zdravotně-sociálních služeb ve vztahu k sociální, politické a ekonomické realitě.
3. Komparace českého a německého systému z hlediska podmínek nároku na příspěvek na péči a jeho výplatu a způsobu hodnocení potřeby péče.
4. Na základě zjištěných výsledků z komparativní analýzy systému pojištění sociální péče v Německu zpracovat návrhy na zavedení systému financování sociálních služeb v ČR. Návrh by měl zahrnout zpracování možností v těchto variantách:
 - Financování v plné výši nákladů z povinných odvodů pojištění sociální péče
 - Financování v částečné výši z povinného připojištění péče
 - Financování v částečné výši z dobrovolného pojištění

Zpracován bude funkční pojistně-matematický model.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.3.b: Zajistit dostupnost kvalitních a účelných sociálních služeb odpovídajících zjištěným potřebám.

Indikátor: 1. Vytvoření dobrovolného/nadstavbového modelu v rámci revize systému kvality sociálních služeb a jeho pilotáž.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci projektu MPSV Rozvoj a podpora modelů kvality pro systém sociálních služeb byl vytvořen „Program dobrovolného rámce kvality v sociálních službách“. Jedná se o nadstavbový model kvality v oblasti poskytování sociálních služeb, který má sloužit jako motivační nástroj pro poskytovatele sociálních služeb. Práce na tomto programu probíhají od roku 2017 a v současnosti probíhá druhá fáze jeho pilotního testování. Současně s tím probíhají práce na finalizaci metodiky hodnocení a jednotlivých podpůrných nástrojů.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Revidované pojetí kvality sociálních služeb v novele zákona o sociálních službách založené na novelizaci prováděcího předpisu zákona za účelem většího důrazu na nepříznivou sociální situaci osob a jejich potřeb.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci připravované novely zákona MPSV o sociálních službách jsou navrhovány změny v oblasti kvality sociálních služeb. Jedná se zejména o revizi povinností poskytovatelů sociálních služeb s cílem stanovit konkrétnější a přesnější požadavky, odstranit duplicity a provázat znění se zněním Standardů kvality sociálních služeb.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Identifikace a ocenění dobré praxe u poskytovatelů sociálních služeb (výběr alespoň 5 poskytovatelů, zpracování a vydání sborníku dobré praxe).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci projektu MPSV Rozvoj a podpora modelů kvality pro systém sociálních služeb byla zřízena pracovní skupina pro téma dobré praxe v sociálních službách. V listopadu roku 2021 proběhlo slavnostní předání ocenění poskytovatelům sociálních služeb zapojeným do prvního kola pilotáže. Dále probíhalo přihlašování poskytovatelů sociálních služeb do druhého kola pilotáže. Výsledky prvního a druhého kola budou obsahem sborníku, jehož vydání je plánováno po skončení hodnocení a vyhodnocení výsledků.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.3.c: Zajistit dostatečně rozvinutý systém sociálních služeb pro potřeby osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených, reagující na jejich individuální potřeby v kontextu společenské zakázky.

Indikátor: 1. Stanovení optimálních kapacit služeb prevence k řešení nepříznivých sociálních situací a jevů, dle území se sociálně vyloučenými lokalitami.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Mezi roky 2020 a 2021 MPSV uvádí, že došlo k nárůstu počtu sociálních služeb prevence z celkového počtu 2 875 na 2 963, tím došlo k nárůstu celkové kapacity z 96 915 na 98 321 klientů. Aktuální počet sociálních služeb prevence je 2 823 s kapacitou 95 573.

Za tvorbu sítě sociálních služeb zodpovídají kraje, které zajišťují dostupné sociální služby na svém území. MPSV se snaží podporovat kraje v jejich činnosti v oblasti poskytování sociálních služeb, a to jak v procesu monitorování potřeb a poptávky po různých druzích sociálních služeb ze strany občanů daného území, tak i v rámci dalších souvisejících procesů. MPSV zároveň metodicky vede registrující orgány, kterými jsou jednotlivé krajské úřady, a to nejen v oblasti procesu registrace nových sociálních služeb, ale i s tím souvisejících kontrol a fungování již registrovaných sociálních služeb. V rámci pravidelných setkání jsou mimo jiné diskutovány i aktuální potřeby a problémy, s kterými se jednotlivé kraje v oblasti sociálních služeb potýkají. Primárně však leží úloha stanovení a zajištění optimálních kapacit sociálních služeb na úrovni krajů, které jsou zodpovědné za monitoring potřeb občanů na svém území a následné zajištění dostatečné kapacity potřebných sociálních služeb.

Do jisté míry lze rovněž říci, že kapacitu ve službách prevence představuje počet pracovníků přímé péče na určitý počet klientů apod. V tomto smyslu lze také uvést, že MPSV na naplnění tohoto indikátoru pracuje dlouhodobě ve formě prací na stanovení personálního standardu sociálních služeb.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Aktualizace personálního a materiálně technického standardu sociálních služeb na základě novely zákona o sociálních službách.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Dle vyjádření MPSV k danému indikátoru materiálně technické vybavení v sociálních službách musí být v souladu s ustanovením § 2 zákona o sociálních službách, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace a posilovat jejich sociální začleňování.

V souladu s opětovně předkládanou novelou zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách (dále jen „zákon“) dochází také ke sjednocení a právnímu ukotvení materiálně-technických a personálních podmínek, které budou odpovídat druhu poskytované sociální služby, zejména při rozhodnutí o její registraci. Legislativní úprava je dále nezbytná k zajištění minimální, nepodkročitelné úrovně

materiálně – technického a personálního zabezpečení, také v souvislosti se zajištěním bezpečnosti uživatelů, kvality bydlení a poskytování sociální služby. Materiálně technický standard (dále jen „MTS“) a personální standard (dále jen „PS“) se stanou platnými registračními podmínkami, v souladu s touto předkládanou novelou zákona. Prováděcí právní předpis ve formě vyhlášky bude následně upravovat jednotlivá kritéria materiálně – technického i personálního zabezpečení sociálních služeb a primárně vycházet z této zákonné normy. Žadatel o registraci bude tímto povinen, zpracovat a předložit vnitřní pravidla provozu při naplňování norem MTS a PS v zařízeních sociálních služeb. Tato budou žadatelem předkládána jako jeden z podkladů k naplnění podmínek registrace.

- Legislativní ukotvení nově nastavených norem MTS i PS bude pro registrující orgán znamenat možnost zvýšené kontroly předkládaných podkladů k registraci ze strany poskytovatelů a tím budou rovněž vytvořeny podmínky i pro případnou eliminaci poskytování nežádoucích a nelegálních sociálních služeb. Cílem je, vytvořit takové materiálně – technické a personální parametry, které budou srozumitelné a transparentní pro všechny dotčené subjekty v nově nastavených podmínkách, při registraci sociální služby. Upravovaná oblast musí být pro všechny dotčené subjekty závazná, což bude podmíněno legislativní úpravou v zákoně a upřesněno v prováděcím právním předpise. V tomto směru dojde následně ke sjednocení metodických postupů u všech registrátorů, v závislosti na druhu poskytované sociální služby. V rámci předkládané novely zákona v oblasti MTS v pobytových zařízeních sociálních služeb je smyslem a cílem úprava kritérií MTS sociálních služeb, z důvodu nedostatečné legislativní úpravy v současném znění zákona. Současně budou splněny podmínky k zajištění úrovně MTS u sociální služby tak, aby byla zajištěna bezpečnost klientů a proces sociálního začleňování.
- Novelou zákona a vydáním prováděcí vyhlášky bude nastavena jednotnost pravidel MTS při výkladu podmínek registrace v této oblasti. Bude zaveden a nastaven MTS, což pro registrující orgán bude znamenat možnost zvýšené kontroly předkládaných podkladů k registraci ze strany poskytovatelů sociálních služeb.
- Nastavení materiálně – technických podmínek pro registraci v závislosti na druhu a formě poskytované sociální služby bude také nezbytnou podmínkou pro účast v projektových investičních výzvách.

Plnění bude pokračovat v následujících letech, z důvodu opětovného předkládání novely zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.3.d: Vytvořit podmínky pro zvýšení flexibility poskytování podpory prostřednictvím sociálních služeb. Dále podporovat transformaci pobytových sociálních služeb.

Indikátor: 1. Návrh legislativního zakotvení podmínek umožňující poskytovat komplexnější podporu v rámci registrovaného druhu služby.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci plánované novely zákona MPSV o sociálních službách jsou navrhovány mimo jiné i změny v oblasti vymezení druhů sociálních služeb, a to včetně rozšíření základních činností u sociálních služeb pečovatelská služba a azylové domy. Jedním z navrhovaných bodů je také rozšíření cílových skupin sociální služby odborné sociální poradenství o osoby ohrožené závislostmi a oběti genderově podmíněného násilí.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Vytvoření modelu hodnocení procesu deinstitutionalizace pobytových služeb v ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 začaly na MPSV v rámci projektu Rozvoj systému sociálních služeb práce na tvorbě „nástroje pro hodnocení transformace pobytových služeb sociální péče“. Byl navržen rozsah a způsob sběru potřebných dat a možnosti technického řešení jejich ukládání, třídění a zobrazování. Nástroj bude dále vytvářen a rozvíjen v následujících letech. Zahájení sběru dat je plánováno na rok 2022.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

4.4 Podpora rodiny

Cíl 4.4.1.a: Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež

Indikátor: 1. Zpracovat vyhodnocení dostupnosti služeb zaměřených na primární prevenci a legislativních i nelegislativních překážek, které této dostupnosti brání.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

MPSV uvádí, že v roce 2021 nebylo vypracováno hodnocení dostupnosti služeb zaměřených na primární prevenci ani legislativních či nelegislativních překážek, které této dostupnosti brání.

Na podporu ohrožených rodin s dětmi se však zaměřuje „Národní strategie ochrany práv dětí 2021-2029“, schválená vládou ČR v prosinci 2020, jejíž cíle budou realizovány prostřednictvím dvou navazujících akčních plánů. Hlavním cílem Národní strategie je stav, kdy děti a mladí lidé v České republice žijí kvalitní život, vyrůstají v bezpečném rodinném prostředí a mají rovné příležitosti, které využívají pro plný rozvoj svého potenciálu. Vyhodnocením dostupnosti služeb zaměřených na primární prevenci a legislativních i nelegislativních překážek, které této dostupnosti brání se věnuje okruh 3 a 6 uvedené Strategie:

3. Jsou aktivně vyrovnávány příležitosti znevýhodněných dětí

V rámci tohoto cíle budou v akčním plánu rozpracována opatření směřující k definování rizikových faktorů v rodinách, které mohou vést ke znevýhodnění dětí, stanovení kapacit odborných služeb pro znevýhodněné děti a rodiny, vzdělávání pracovníků podpůrných služeb apod.

6. Vývoj v oblasti ochrany práv dětí je kontinuálně monitorován a je nastaven systém sběru dat, evaluace přijímaných opatření prostřednictvím systému řízení kvality

Funkčnost systému ochrany dětí a péče o ohrožené děti je podmíněna kvalitou rozhodovacích procesů na všech úrovních. Tyto rozhodovací procesy musí být založeny na relevantních datech a důkazech (evidence-based practice). Výsledky systému je nutno hodnotit nejenom vnitřními kontrolními mechanismy a metodami řízení kvality, ale rovněž nezávislymi mechanismy, aby bylo dosaženo maximální objektivnosti tohoto hodnocení. Těmito výsledky jsou především dopady aktivit na příslušné cílové skupiny.

V rámci systémového projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů byly pro každý kraj zpracované „Organigramy kontaktů organizací zabývajících se primární prevencí a prarodinnými opatřeními“ a „Návrhy konceptualizace primární prevence“, které stanovují oblasti/okruhy problémů a situací, kterým rodiny čelí a které je vhodné zahrnout do primární prevence. V rámci prodloužení realizace projektu (do konce roku 2022) je plánováno rozšířit jednotlivé organigramy o dluhové, občanské a psychologické poradny.

MPSV v roce 2020 vytvořilo Pracovní skupinu k primární prevenci na podporu rodin (dále jen „pracovní skupina“), jejímž cílem je zhodnotit současný stav podpory rodin v oblasti služeb primární prevence zaměřené na služby péče o rodinu a doporučit opatření, která pomohou zlepšit postavení služeb zaměřených na primární prevenci v rezortu MPSV v souladu s opatřením v platné Koncepci rodinné politiky z roku 2017 – Opatření č. 11 – Legislativní ukotvení služeb primární prevence a zajištění jejich systémového financování. Pracovní skupina je složena ze zástupců MPSV, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva spravedlnosti, neziskových organizací, mateřských a rodinných center.

MPSV realizuje každým rokem národní dotační titul (dále jen „NDT“) Rodina. Cílem tohoto programu je podpora služeb pro rodinu preventivního a podpůrného charakteru. Tyto služby by měly posilovat rodičovské kompetence, zkvalitňovat rodinné vztahy, podporovat rodiny v péči o děti, jejich výchově a při harmonizaci práce a rodiny, a napomáhat při předcházení a řešení krizových situací v rodině, včetně domácího násilí, týrání a zneužívání dětí. Cílem je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku (tj. širší rodině včetně dětí a prarodičů). V roce 2021 činila celková alokace uvedeného dotačního titulu 140 mil. Kč.

NDT je rozdělen do dvou dotačních oblastí. V první dotační oblasti – Preventivní aktivity na podporu rodiny, partnerství a rodičovství – je hlavním cílem posílit rodičovské kompetence, zkvalitnit rodinné vztahy, poskytnout komplexní pomoc rodinám s dětmi, které se mohou ocitnout nebo se ocitají v ohrožení a předcházet jeho případnému prohlubování. Podporovány jsou především aktivity směřující k předcházení negativních jevů v rodině, zároveň jsou tyto aktivity cílené nejen na úzce vymezenou skupinu rodin, ale na všechny rodiče a děti. V druhé dotační oblasti – Podpora práce s dětmi a rodinami v oblasti SPOD – je hlavním cílem podporovat přímou práci s ohroženými dětmi a rodinami. Aktivity jsou zaměřené zejména na rozvoj metod přímé práce s dětmi při řešení případů dětí a rodin, které jsou v agendě SPOD (výjimku tvoří aktivity pro osvojitelské rodiny a biologické děti pěstounů).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Návrh legislativního zakotvení podmínek pro zajištění financování potřebné kapacity nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a jeho stabilizace.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

Podle vyjádření odboru sociálních služeb a inspekce sociálních služeb MPSV se nad legislativním zakotvením zvláštního financování těchto dvou služeb neuvažuje, považuje je za nesystémové.

Z hlediska MPSV lze konstatovat, že podmínky pro zajištění financování potřebné kapacity NZDM a SAS RD existují. Pokud má veřejný zadavatel (kraj, obec) zájem na financování vyšší kapacity těchto služeb, je zcela v jeho kompetenci si vynaložení financí ze svých rozpočtů na tento účel v rámci orgánů samosprávy schválit a financovat kapacitu, která je dle názoru tohoto veřejného zadavatele dostatečná. Legislativa MPSV pro oblast sociálních služeb tomu nebrání.

Tabulka č. 8

Počty NZDM a SaS pro rodiny s dětmi a jejich kapacity v letech 2019-2021								
ROK 2021 (export k 24. 11. 2021)								
KRAJ	nizkoprahová zařízení pro děti a mládež				sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi			
	Počet služeb	Kapacita ambulantní (klienti)	Kapacita terénní (klienti)	Kapacita a počtu klientů (A+T) dle Registru	Počet služeb	Kapacita ambulantní (klienti)	Kapacita terénní (klienti)	Kapacita a počtu klientů (A+T) dle Registru
Hlavní město Praha	20	1079	230	1309	24	1011	783	1794
Jihočeský	20	518	52	570	12	19	39	58
Jihomoravský	17	443	142	585	16	96	128	224
Karlovarský	10	787	569	1356	9	15	47	62
Královéhradecký	10	252	76	328	13	189	185	374
Liberecký	11	278	208	486	10	52	46	98
Moravskoslezský	38	1228	252	1480	32	243	254	497
Olomoucký	13	409	42	451	18	205	254	459
Pardubický	12	605	230	835	15	309	510	819
Plzeňský	7	234	83	317	17	144	240	384
Středočeský	23	576	278	854	32	532	581	1113
Ústecký	44	1092	654	1746	39	252	371	623
Vysočina	15	340	116	456	9	31	21	52
Zlínský	17	321	77	398	14	94	116	210
Celkový součet	257	8162	3009	11171	260	3192	3575	6767
ROK 2020 (export k 19. 10. 2020)								
KRAJ	nizkoprahová zařízení pro děti a mládež				sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi			
	Počet služeb	Kapacita ambulantní (klienti)	Kapacita terénní (klienti)	Kapacita a počtu klientů (A+T) dle Registru	Počet služeb	Kapacita ambulantní (klienti)	Kapacita terénní (klienti)	Kapacita a počtu klientů (A+T) dle Registru
Hlavní město Praha	17	1009	211	1220	17	827	615	1442
Jihočeský	18	503	20	523	12	48	97	145
Jihomoravský	17	463	122	585	18	100	131	231
Karlovarský	9	767	549	1316	8	19	40	59

Královéhradecký	9	242	60	302	12	327	221	548
Liberecký	13	310	194	504	10	45	53	98
Moravskoslezský	41	1267	153	1420	35	356	275	631
Olomoucký	13	424	40	464	17	234	298	532
Pardubický	12	725	230	955	16	317	541	858
Plzeňský	7	234	93	327	17	144	240	384
Středočeský	21	1099	259	1358	30	790	829	1619
Ústecký	44	1068	570	1638	40	291	380	671
Vysočina	15	335	116	451	8	30	20	50
Zlínský	16	301	77	378	15	100	121	221
Celkový součet	252	8747	2694	11441	255	3628	3861	7489

ROK 2019 (export k 20. 8. 2019)

KRAJ	nizkoprahová zařízení pro děti a mládež				sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi			
	Počet služeb	Kapacita ambulantní (klienti)	Kapacita a terénní (klienti)	Kapacita a počtu klientů (A+T) dle Registru	Počet služeb	Kapacita ambulantní (klienti)	Kapacita a terénní (klienti)	Kapacita a počtu klientů (A+T) dle Registru
Hlavní město Praha	17	211	1009	1220	16	587	423	1010
Jihočeský	18	20	463	483	12	48	28	76
Jihomoravský	19	120	463	583	20	130	100	230
Karlovarský	11	551	827	1378	11	44	18	62
Královéhradecký	9	50	242	292	11	222	412	634
Liberecký	15	224	340	564	13	85	255	340
Moravskoslezský	45	173	1404	1577	33	264	269	533
Olomoucký	14	45	459	504	17	314	232	546
Pardubický	12	225	725	950	17	551	407	958
Plzeňský	7	92	245	337	16	239	141	380
Středočeský	21	271	1104	1375	31	753	764	1517
Ústecký	42	501	1034	1535	39	368	287	655
Vysočina	15	109	396	505	8	26	39	65
Zlínský	15	77	276	353	14	93	82	175
Celkový součet	260	2669	8987	11656	258	3724	3457	7181

Zdroj: MPSV, export dat z Registru poskytovatelů sociálních služeb

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.4.1.b: Posílit ekonomickou stabilitu rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.

Indikátor: 1. Vyhlášení výzev a realizace projektů, jejichž prostřednictvím jsou podporovány flexibilní formy práce a dalších opatření v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.

Odovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV ve spolupráci s Odbornou komisí pro rodinnou politiku vypracovalo Koncepti rodinné politiky (dále jen „Koncepte“), která byla 18. září 2017 schválena vládou. Koncepte obsahuje 39 opatření na podporu rodin, a to z oblasti dávkové podpory, sladování rodinného a pracovního života či primární prevence. Plnění opatření je každoročně vyhodnocováno a Zpráva o plnění Koncepte rodinné politiky je vždy v květnu předkládána vládě ČR. Dále začala příprava nové koncepce rodinné politiky, která by měla být předložena vládě ke schválení v roce 2022.

V rámci IP 1.2, jež je zaměřena na rovnost žen a mužů, bylo na 30 dosud vyhlášených výzvách za celý Operační program Zaměstnanost alokováno více než 10,6 mld. Kč. Významnou část tvoří projekty umožňující rodičům sladění pracovního a rodinného života, a to projekty na podporu dětských skupin, mikrojeslí a dětských klubů, na které připadla alokace téměř 9,1 mld. Kč, z toho 7,9 mld. Kč bylo rozděleno mezi podpořené projekty. V realizaci či s dokončenou realizací bylo ke konci roku 2021 celkem 2 137 projektů podpory dětských skupin, 170 projektů podpory mikrojeslí a 258 projektů podpory dětských klubů.

V roce 2021 byly ukončeny poslední 2 výzvy na podporu dětských skupin OPZ. Alokace obou těchto výzev v celkové výši 2,55 mld. Kč byly nastaveny tak, aby bylo zajištěno kontinuální financování provozovaných zařízení s možností bez přerušení navázat na čerpání podpory v systému státního financování dětských skupin. Celkem bylo v rámci OPZ podpořeno 1 105 dětských skupin (z toho 753 zařízení vzniklo zcela nově) s kapacitou 14 618 míst a 108 mikrojeslí s kapacitou 432 míst.

I v roce 2021 se do realizace projektů promítla protiepidemická opatření pandemie covidu-19, na které reagoval řídicí orgán vydáním výjimky pro výpočet obsazenosti u dětských skupin a pro výpočet osobních nákladů v projektech mikrojeslí s účinností od 1. 11. 2021 do 30. 6. 2022. I díky těmto opatřením se daří úspěšně dokončovat realizaci projektů na podporu dětských skupin (úspěšnost dokončení realizace je v průměru za všechny výzvy 95 %) a mikrojeslí (úspěšnost dokončení realizace je v průměru za všechny výzvy 98 %).

V roce 2021 byla také ukončena poslední výzva na podporu dětských klubů i realizace projektu "Podpora implementace služby péče o děti od šesti měsíců do čtyř let v tzv. mikrojeslích a pilotní ověření služby". U projektů podpory dětských klubů byla úspěšnost dokončení realizace v průměru za všechny výzvy 98 %.

V případě prioritní osy 2 Sociální začleňování a boj s chudobou OPZ v roce 2021 s ohledem na pokročilou fázi realizace OPZ nebyly vyhlášovány žádné nové výzvy ve vztahu k výše uvedenému opatření. Plnění výše uvedeného opatření nejvíce přispívala Výzva č. 03_16_052 - Podpora sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách 3. výzva. Jednalo se o podporu služeb pro ohrožené děti a rodiny i o podporu osob v přístupu k zaměstnání. Aktivity byly zaměřené na podporu fungování cílové skupiny v přirozeném sociálním prostředí a podporu v jejím začlenění se do běžného života a na trh práce a zohledňovaly specifické potřeby cílové skupiny těchto osob. V roce 2021 bylo v realizaci na dané téma 16 projektů.

Projekty podpory zaměřené na sladění pracovního a rodinného života mají pozitivní dopad na rovnost mužů a žen.

Indikátor: 2. Stálá podpora dětských skupin – jeslí, podpora dosavadních a vznik nových dětských skupin – jeslí a existující systémové financování.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že Česká republika se zaměřuje na zvyšování kapacit kvalitních a dostupných služeb předškolní péče o děti (zejména pro děti do 3 let). V říjnu 2021 vstoupila v účinnost novela zákona č. 247/2014 o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině, jejímž cílem je zajistit kvalitní dostupnou moderní službu pro nejmenší děti od 6 měsíců do věku povinné školní docházky prostřednictvím stabilního státního financování. Rovněž byla schválena nová vyhláška k provedení některých ustanovení zákona o dětských skupinách s cílem stanovit požadavky na prostory a provoz dětských skupin do 12 dětí, jakož i požadavky na standardy kvality péče a výživy, normy pro děti do 3 let. Díky těmto změnám se nyní v České republice dynamicky rozvíjí komplexní a navazující systém kvalitních předškolních služeb. K 26. 5. 2022 MPSV eviduje 1 277 dětských skupin s 16 827 místy pro děti.

Opatření má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Stálá podpora školního stravování dětí a zlepšení informovanosti o těchto programech pro děti z rodin v nouzi mezi potřebnými rodiči.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci projektu „Obědy do škol“, který je realizován s podporou MPSV a financován z Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD) byly nadále podporovány děti od 3 do 15 let. V projektu jsou tedy zapojeny již od počátku kromě základních škol také školy mateřské, víceletá gymnázia, případně samotná zařízení školního stravování. Projekt nabízí pomoc rodičům, kteří pobírají dávky hmotné nouze a nemají dostatek peněz na to, aby zajistili svým dětem stravování ve školních zařízeních. Podmínkou je tedy hmotná nouze rodiny. Příjemci dotace jsou krajské úřady, které přerozdělují prostředky do zapojených škol nebo školských zařízení. Dlouhodobě, již od školního roku 2015/2016 dochází k nárůstu počtu podpořených dětí a také zapojených škol. Stejně tak tomu bylo i v roce 2020/2021. Každý rok je o projektu prostřednictvím krajů a MPSV informováno co nejvíce škol.

Současně jsou o možném zapojení informovány rodiny s dětmi v hmotné nouzi, a to na jednotlivých kontaktních pracovištích ÚP ČR. Stejně tak tomu bylo i v průběhu pandemie covidu-19. ÚP ČR má k dispozici seznamy všech zapojených škol. Pracovník Úřadu práce nabídne rodičům v hmotné nouzi účast v projektu „Obědy do škol“.

Tabulka č. 9

PROJEKT „OBĚDY do ŠKOL“	šk. rok 2015/2016	šk. rok 2016/2017	šk. rok 2017/2018	šk. rok 2018/2019	šk. rok 2019/2020	šk. rok 2020/2021
podpořené děti	521	2084	5497	5049	8874	10738
zapojené školy	77	213	445	591	964	985

Zdroj: MPSV

Opatření týkající se dostupnosti školního stravování a stravování dětí obecně jsou součástí Akčního plánu k naplnění Záruky pro děti na léta 2022–2030 (dále jen „Akční plán“). Akční plán připravuje odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí na MPSV v návaznosti na Doporučení Rady, které vydala dne 25. března 2021 Evropské komise a kterým se zavádí evropská záruka pro děti (dále jen „Záruka pro děti“). Záruka pro děti je jedním z výstupů Akčního plánu Evropského pilíře sociálních práv ze dne 4. března 2021 a přispívá k provádění zásady 11 pilíře týkajícího se péče o děti a podpory dětem. Rovněž doplňuje Strategii EU o právech dítěte přijatou dne 24. března 2021. Dne 14. června 2021 přijala Záruka pro děti i Rada EPSCO. Česká republika (dále jen „ČR“) na podzim 2021 na základě Doporučení Rady jmenovala národní koordinátorku Záruky pro děti, a to ředitelku odboru rodinné politiky a ochrany práv dětí na MPSV. Národní koordinátorka řídí proces přípravy Akčního plánu, do něhož jsou zapojeni zejména zástupci MPSV, MŠMT, MZ a MMR. Součástí Akčního plánu je vymezení skupiny dětí v nouzi, a to prostřednictvím vybraných rizikových faktorů a skutečností. MPSV připravilo draft Akčního plánu, u kterého proběhne mezirezortní připomínkové řízení, aby mohl být předložen vládě ČR.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.4.1.c: Posílit spolupráci státní správy s obecními a krajskými samosprávami a neziskovým sektorem v oblasti rodinné a sociální politiky.

Indikátor: 1. Pravidelná metodická setkávání zástupců MPSV s krajskými úřady, s obcemi a NNO, za účelem posílení role sociální práce – konzultační dny (10–12 konzultací za rok), realizace dalších setkání se zástupci krajů, nebo setkání přímo v jednotlivých krajích. Realizace případových setkání zástupců MPSV na úrovni krajů a ORP.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV jako gestor sociální práce metodicky vede krajské úřady, respektive krajské metodiky sociální práce a prevence. Jedenkrát měsíčně pro ně MPSV pořádá konzultační dny, průběžně jim zasílá aktuální informace, stanoviska a rovněž v průběhu celého roku probíhala individuální komunikace a spolupráce při řešení konkrétních dotazů.

V roce 2021 se navíc uskutečnila výjezdní setkání zástupců MPSV s krajskými metodiky v jejich krajích. Výjezdní setkání budou pokračovat i v roce 2022.

MPSV podporuje setkávání sociálních pracovníků obecních úřadů a úřadů práce. Konzultační dny pro krajské úřady jsou vždy naplánované k určitému tématu. Přenos informací do území probíhá přes krajské úřady.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Pravidelná setkávání zástupců MPSV se zástupci krajů za účelem vzájemné informovanosti v oblasti rodinné politiky (připravovaná legislativa, dotační tituly a další aktivity ze strany MPSV, aktuální situace v krajích).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Útvary MPSV spolupracují na pravidelných setkáních se zástupci krajských úřadů, OSPOD, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc a pěstounských organizací. Tato setkání pokrývají celou činnost na úseku ochrany práv dětí. V roce 2021 byla setkání věnována převážně nově přijaté novele zákona o sociálně-právní ochraně dětí, opatřením spojených s pandemií nemoci covid-19 a nově přijaté „Národní strategii ochrany práv dětí 2021-2029“.

Pravidelná setkání probíhají v rámci systémového projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů prostřednictvím pravidelných konání celorepublikových platforem. Tato platforma je tvořena zástupci MPSV a zástupci z každého kraje. Pravidelná setkání přispívají k systémovému uchopení rodinné politiky na úrovni samospráv a k rozvoji spolupráce mezi státní správou, kraji a obcemi. V roce 2021 došlo celkem ke třem setkáním celorepublikové platformy. Náplní jednotlivých setkání bylo především informování zástupců krajů o aktuální situaci v jejich kraji (např. plnění koncepce rodinné politiky, pozice koordinátora rodinné politiky, plánované aktivity v krajích) či informování zástupců MPSV o aktualitách v oblasti rodinné politiky (např. aktuální a plánovaná prorodinná opatření, novinky z oblastí dotačních titulů).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Existující spolupráce s kraji, obcemi a NNO pro oblast rodinné politiky v rámci projektových aktivit systémových projektů MPSV.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 pokračovalo MPSV v realizaci systémového projektu Koordinace opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů, jehož cílem je zlepšit koordinaci celostátních a regionálních politik v oblasti podpory rodin, a to prostřednictvím sítě krajských poradců a fungování celostátní i regionálních platforem. Projekt se v tomto období zaměřil na přípravu Návrhů implementace opatření rodinné politiky v krajích. Projekt byl prodloužen do konce roku 2022 a v posledním půlroce realizace projektu bude projekt specificky zaměřen zejména na zástupce

samospráv (dojde k věcnému přiblížení newsletteru projektu Krajská rodinná politika cílové skupině zástupců samospráv; bude realizován workshop zaměřený na samosprávu; dojde k vytvoření tzv. case studies ve spolupráci se zástupci samospráv v rámci celorepublikové platformy – ty budou sloužit jako praktický popis prorodinných opatření přenositelných do ostatních krajů a obcí).

Tématu spolupráce aktérů činných v oblasti rodinné a sociální politiky se věnuje opatření C1 I. akčního plánu „Rozvoj a sdílení dobré praxe při práci s dětmi a rodinami“ Národní strategie ochrany práv dětí 2021-2029.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.4.2.a: Optimalizovat systém péče o ohrožené děti tak, aby zajistil důslednou ochranu práv dětí garantovaných Úmluvou o právech dítěte a naplnění jejich potřeb.

Indikátor: 1. Nastavení závazného mezirezortního mechanismu koordinace podpory ohroženého dítěte a jeho rodiny.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Od 1. 10. 2018 do 31. 5. 2022 realizuje MPSV individuální projekt (dále jen „IP MPSV II“) s názvem „Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR“, který reaguje na aktuální situaci v systému péče o ohrožené děti a rodiny. V rámci projektu jsou revidovány podmínky SPO poskytované dětem umístěným v ústavní péči a budou podrobně popsány procesy vedoucí k naplnění potřeb těchto dětí. IP MPSV II je realizován ve spolupráci tří klíčových ministerstev, mezi něž je rozdělena agenda péče o ohrožené děti (MPSV, MZ, MŠMT).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Vznik monitorovacího nástroje kvality ochrany práv dítěte.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že na vznik monitorovacího nástroje kvality ochrany práv dítěte se zaměřuje 6. okruh „Národní strategie ochrany práv dětí 2021-2029“:

6. Vývoj v oblasti ochrany práv dětí je kontinuálně monitorován a je nastaven systém sběru dat, evaluace přijímaných opatření prostřednictvím systému řízení kvality

Funkčnost systému ochrany dětí a péče o ohrožené děti je podmíněna kvalitou rozhodovacích procesů na všech úrovních. Tyto rozhodovací procesy musí být založeny na relevantních datech a důkazech (evidence-based practice). Výsledky systému je nutno hodnotit nejenom vnitřními kontrolními mechanismy a metodami řízení kvality, ale rovněž nezávislými mechanismy, aby bylo dosaženo maximální objektivnosti tohoto hodnocení. Těmito výsledky jsou především dopady aktivit na příslušné cílové skupiny.

Vznik monitorovacího nástroje je dále rozpracován v „I. akčním plánu k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí 2021–2029 na období 2021–2024“ s opatřeními:

E. Kvalita a její monitoring

E1 Systém řízení kvality

E2 Monitoring opatření v oblasti ochrany dětí z hlediska dopadu na cílovou skupinu

E3 Nezávislý monitorovací mechanismus

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.4.2.b: Zahájit řízený proces deinstitucionalizace péče pro ohrožené děti zahrnující systémové změny v právní úpravě, financování a v metodickém vedení pracovníků působících v systému.

Indikátor: 1. Meziroční snížení počtu dětí žijících v pobytových zařízeních kolektivního typu a meziroční výrazné snížení počtu dětí do tří let věku žijících v pobytových zařízeních kolektivního typu až o 2 %.

Odpovědný subjekt: MPSV, MŠMT

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Jak vyplývá z níže uvedené tabulky MŠMT, meziročně se snižuje počet dětí v pobytových zařízeních.

Tabulka č. 10 „Vývoj počtu dětí v pobytových zařízeních“

	2020/2021	2021/2022
Dětský domov	4303	4247
Dětský domov se školou	740	699
Výchovný ústav	1035	923
Diagnostický ústav	368	365

Zdroj: MŠMT

MŠMT v rámci připravované koncepce a v kontextu počínající práce na novelizaci Zákona č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů připravuje a bude realizovat cílené intervence.

Mezi hlavní plánované intervence na období 2022-2030 patří:

- Podpora zvyšování kompetencí pedagogů k včasné identifikaci potřeb dítěte tak, aby byly včas a efektivně realizovány nezbytné preventivní intervence vedoucí k odklonění od rizikového chování, případně minimalizaci dopadů s rizikovým chováním souvisejících.
- Podpora zvyšování profesních kompetencí pracovníků zařízení ve vztahu k dětem a jejich rodinám formou vzdělávacích programů, supervizí a stáží (zaměřených zejména na posilování sociálních kompetencí pracovníků, posilování pozitivního náhledu na dítě apod.).
- Posilovat rozvoj kvality a dostupnosti zejména ambulantních služeb za účelem vyšší míry prevence rizikového chování (snižování procenta terciální a částečně sekundární prevence a upřednostnění prevence primární).

- Každoročně dochází k otevírání nových SVP ambulancí v rámci ČR. Cílem je zabezpečit dostupnost na úrovni ORP. V roce 2021 bylo otevřeno SVP v Mladé Boleslavi.
- Posilovat preventivně výchovnou oblast a prevenci odchodů dětí z rodiny do ústavní výchovy, a to zejména transformací diagnostických ústavů a sjednocením a zkvalitněním činnosti středisek výchovné péče.
- Vytvořit moderní, efektivní, dostupný a prostupný systém s důrazem na kvalitu a profesionalitu poskytované péče o klienty.
- Podpořit vzdělávání dětí v ústavní výchově v běžných školách.
- Minimalizovat dobu, kterou dítě stráví v zařízení pro ústavní výchovu a zmírňovat negativní dopad ústavní výchovy, a to posilováním vazby mezi dítětem a jeho rodinou.
- Usilovat o brzký návrat dětí do rodiny.
- Zlepšení komunikace s participujícími subjekty.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Meziroční snížení počtu dětí umístovaných mimo rodinu a meziroční výrazné snížení počtu dětí z této cílové skupiny do tří let věku až o 5 %.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Indikátor: 3. Meziroční zvýšení podílu dětí mimo rodinu umístěných v NRP oproti podílu dětí zařazených do pobytové péče.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Indikátor: 4. Pravidelná každoroční setkání Mezirozortní koordinační skupiny k transformaci systému péče o ohrožené děti.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

K plnění všech čtyř výše uvedených indikátorů cíle 4.4.2.b MPSV uvádí, že byly učiněny kroky k zahájení řízeného procesu deinstitucionalizace péče o ohrožené děti, které jsou v gesci MPSV. Tyto ovšem zatím nejsou vyhodnoceny, a to vzhledem ke krátkému času, který uplynul od zahájení procesu, tj. přijetí novely zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Za MPSV jsou tedy uvedeny pouze kroky vedoucí k deinstitucionalizaci péče o ohrožené děti:

Na podzim 2021 byla přijata novela zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon č. 363/2021 Sb.), která omezuje institucionální péči o nejmladší děti (dále jen „novela ZSPOD“). Od roku 2022 bude potřeba souhlasu OSPOD se smluvním pobytem každého dítěte v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc (dále jen „ZDVOP“), v dětském domově pro děti do 3 let (dále jen „DD3“) a se smluvním pobytem dítěte do 15 let věku v domově pro osoby se zdravotním postižením (dále jen „DOZP“). Umístění dětí do DD3 bude omezeno pouze na situaci, pokud jejich zdravotní stav bude vyžadovat dlouhodobou lůžkovou péči, tj. nepostačuje péče ambulantní. Nebude již také možné

umístit dítě do tohoto zařízení z důvodu jeho ohrožení „nevhodným sociálním prostředím“. Od roku 2024 následuje zákaz umísťovat děti do 3 let do ZDVOP z jakéhokoli právního titulu, ostatní děti budou moci být do ZDVOP umístěny na základě smluvního pobytu pouze se souhlasem OSPOD či na základě rozhodnutí soudu. Od roku 2025 nebude možno u dětí do 3 let uložit výchovné opatření dle § 13a č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí nařízením pobytu ve středisku výchovné péče (dále jen „SVP“), ZDVOP, DOZP či zdravotnickém zařízení. Na základě předběžného opatření bude možno dítě mladší 3 let umístit jen do péče fyzické osoby, tj. nikoli ústavní péče či ZDVOP, do školských zařízení pro výkon ústavní výchovy budou moci být děti umísťovány od 4 let s výjimkou pro sourozence a do DOZP děti od 4 let v případě smluvních i soudně nařízených pobytů, s výjimkou dětí ve stupni závislosti III a IV, které budou moci být umístěny i dříve.

Novela ZSPOD se snaží podpořit zvýšení zájmu o svěřením dítěte do pěstounské péče, zvláštní pozornost je věnována dětem s postižením. Mnoho pěstounů se obává zvýšených nároků na péči o dítě s postižením, a tak tyto děti zbytečně zůstávají v institucionální péči. Proto přijetím novely ZSPOD došlo k navýšení finančních prostředků za péči o svěřené děti a zohlednění jejich zdravotního stavu. U zprostředkované pěstounské péče je výpočet výše odměny pěstouna nově navázán na násobek minimální mzdy v závislosti na počtu svěřených dětí a jejich zdravotního stavu. V případě nezprostředkované pěstounské péče mají pěstouni nárok na novou dávku „příspěvek při pěstounské péči“. Výše této dávky se odvíjí od násobku životního minima v závislosti na počtu svěřených dětí a jejich zdravotním stavu.

Deinstitucionalizaci péče o ohrožené děti se věnuje „IP MPSV II“ s názvem „Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR“, zmíněný výše a jeho KA 2 „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“ a KA 3 „Systematické návštěvy ústavních zařízení“. Cílem KA 2 „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“ je revize strukturovaných vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a individuálního plánu ochrany dítěte (dále jen „IPOD“) dětí, které budou v době realizace projektu umístěny v ústavní výchově. Tato revize by měla sloužit k ověření relevance opatření ústavní výchovy ve vztahu k celkovému kontextu situace dítěte a rodiny, ke zhodnocení podmínek návratu dítěte do rodiny nebo umístění dítěte do náhradní rodinné péče, k posouzení rozsahu a obsahu sociálních a navazujících služeb pro rodiny s dětmi, které budou potřebné pro bezpečné setrvání dítěte v rodině a k posouzení úrovně spolupráce ústavního zařízení, OSPOD a rodiny, resp. dítěte (tj. úroveň případové práce). Revizi strukturovaných vyhodnocení a IPOD provedou pracovníci OSPOD, kteří budou za tímto účelem v rámci projektu cíleně proškoleni. Pro tyto pracovníky také bude určena Metodika strukturovaného vyhodnocování a IPOD specificky zaměřená na téma ústavní výchovy. Tato metodika bude revidována v závěru projektu na základě poznatků z provedené plošné revize strukturovaného vyhodnocování a IPOD. Následně bude po ověření v praxi distribuována všem pracovníkům OSPOD a ústavních zařízení za účelem osvojení si jednotného přístupu k vyhodnocování a IPOD dětí, které nebudou do projektu zahrnuty, a též pro děti, u nichž je nařízením ústavní výchovy teprve zvažováno. Revizi bude podrobena celkem 5 350 strukturovaných vyhodnocení a IPOD.

V roce 2021 MPSV pokračovalo v provádění revizí strukturovaných vyhodnocení a individuálních plánů ochrany dítěte u dětí a dospívajících umístěných v pobytových zařízeních. Činnost však byla významně omezena v důsledku nepříznivé epidemiologické situace v souvislosti s šířením onemocnění covid-19. Přesto byla nově zahájena aktivní spolupráce na revizích s krajem Karlovarským, Moravskoslezským, Plzeňským, Jihočeským, Libereckým, Zlínským, Krajem Vysočina a Hl. městem Prahou, čímž byly do spolupráce zapojeny všechny kraje ČR. Výběr vzorku vyhodnocení a IPOD dětí umístěných v zařízeních pobytové péče byl veden rovnoměrně s ohledem na aktuální evidovaný počet umístěných dětí v rámci konkrétních pracovišť a s ohledem na konkrétní požadavky jednotlivých OSPOD (náročné a zatěžující případy).

Za účelem přehledného zaznamenání metodických poznatků a podnětů z vyhodnocení a IPOD byl již v roce 2020 vytvořen materiál s názvem „Metodická revize“, do kterého odborní metodici zaznamenávali důležitá data ke zpracování revizí. V roce 2021 došlo k aktualizaci a restrukturalizaci dokumentu tak, že vede k efektivnějšímu předání metodických doporučení při zpracování vyhodnocení IPOD a jejich vzájemnému propojení. Pro účely udržitelnosti přímého metodického vedení OSPOD krajem byly metodické poznatky získané z provedených revizí v jednotlivých ORP a ze spolupráce s pracovníky OSPOD postupně zaznamenávány a shrnuty do „Průběžné zprávy“, která bude postupně dostupná pro každý kraj.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.4.2.c: Podporovat profesní rozvoj pracovníků působících v systému péče o ohrožené děti.

Indikátor: 1. Do roku 2030 dojde k proškolení pracovníků OSPOD a zavedení specializace na sociální začleňování na všech OSPOD v ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Podpora profesního rozvoje pracovníků působících v systému péče o ohrožené děti je řešena v rámci deinstitucionalizace péče o ohrožené děti, které se věnuje „IP MPSV II“ s názvem „Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR“ a jeho KA 2 „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“ a KA 3 „Systematické návštěvy ústavních zařízení“. Cílem KA 2 „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“ je revize strukturovaných vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a individuálního plánu ochrany dítěte (dále jen „IPOD“) dětí, které budou v době realizace projektu umístěny v ústavní výchově. Tato revize by měla sloužit k ověření relevance opatření ústavní výchovy ve vztahu k celkovému kontextu situace dítěte a rodiny, ke zhodnocení podmínek návratu dítěte do rodiny nebo umístění dítěte do náhradní rodinné péče, k posouzení rozsahu a obsahu sociálních a navazujících služeb pro rodiny s dětmi, které budou potřebné pro bezpečné setrvání dítěte v rodině a k posouzení úrovně spolupráce ústavního zařízení, OSPOD a rodiny, resp. dítěte (tj. úroveň případové práce). Revizi strukturovaných vyhodnocení a IPOD provedou pracovníci OSPOD, kteří budou za tímto účelem v rámci projektu cíleně proškoleni. Pro tyto pracovníky také bude určena Metodika strukturovaného vyhodnocování a IPOD specificky zaměřená na téma ústavní výchovy. Tato metodika bude revidována v závěru projektu na základě poznatků z provedené plošné revize strukturovaného vyhodnocování a IPOD, a bude následně po ověření v praxi distribuována všem pracovníkům OSPOD a ústavních zařízení za účelem osvojení si jednotného přístupu k vyhodnocování a IPOD dětí, které nebudou do projektu zahrnuty, a též pro děti, u nichž je nařízení ústavní výchovy teprve zvažováno. Revizi bude podrobena celkem 5 350 strukturovaných vyhodnocení a IPOD.

V roce 2021 MPSV pokračovalo v provádění revizí strukturovaných vyhodnocení a individuálních plánů ochrany dítěte u dětí a dospívajících umístěných v pobytových zařízeních. Činnost však byla významně omezena v důsledku nepříznivé epidemiologické situace v souvislosti s šířením onemocnění covid-19. Přesto byla nově zahájena aktivní spolupráce na revizích s krajem Karlovarským, Moravskoslezským, Plzeňským, Jihočeským, Libereckým, Zlínským, Krajem Vysočina a HI. městem Prahou, čímž byly do spolupráce zapojeny všechny kraje ČR. Výběr vzorku vyhodnocení a IPOD dětí umístěných v zařízeních pobytové péče byl veden rovnoměrně s ohledem na aktuální evidovaný počet umístěných dětí v rámci konkrétních pracovišť a s ohledem na konkrétní požadavky jednotlivých OSPOD (náročné a zatěžující případy).

Za účelem přehledného zaznamenání metodických poznatků a podnětů z vyhodnocení a IPOD byl již v roce 2020 vytvořen materiál s názvem „Metodická revize“, do kterého odborní metodici zaznamenávali důležitá data ke zpracování revizí. V roce 2021 došlo k aktualizaci a restrukturalizaci dokumentu tak, že vede k efektivnějšímu předání metodických doporučení při zpracování vyhodnocení IPOD a jejich vzájemnému propojení. Pro účely udržitelnosti přímého metodického vedení OSPOD krajem byly metodické poznatky získané z provedených revizí v jednotlivých ORP a ze spolupráce

s pracovníky OSPOD postupně zaznamenávány a shrnuty do „Průběžné zprávy“, která bude postupně dostupná pro každý kraj.

Vzhledem k tomu, že poptávka týkající se praktických setkání a potřeba hlubšího porozumění a osvojení si metody vyhodnocování a tvorby IPOD u dětí umístěných v pobytové péči byla se strany pracovníků OSPOD vysoká, bylo nutné na ni reagovat realizací praktických workshopů. Pokračovala realizace workshopů: „Vyhodnocování a IPOD Krok za krokem“ (pro pracovníky OSPOD), „Vyhodnocování situace dítěte s postižením“ (pro pracovníky OSPOD), „Vyhodnocování a IPOD pro krajské pracovníky“. Dále byl vytvořen nový workshop „Vyhodnocování a IPOD pro neziskové organizace spolupracující s OSPOD“. Vzhledem k aktuálním vládním nařízením a omezením možnosti setkávání více osob, bylo nutné přistoupit ke změně původního plánu a na vzniklou situaci reagovat přípravou online seminářů. Spolu s prezentací a praktickými aktivitami bylo vytvořeno několik materiálů, které účastníci workshopů po jejich absolvování obdrželi a které jim poskytly ucelený vhled do problematiky. Jedná se o podrobné rozpracování kazuistik, doplňující skripta, prezentaci a pomocné nástroje k vyhodnocování.

Metodické materiály, které byly finalizovány v roce 2021, a které jsou již využívány v přímé práci s dětmi a rodinami:

- Aktualizovaný formulář vyhodnocení
- Aktualizovaný formulář IPOD
- Praktický průvodce k formulářům
- Nástroje k vyhodnocování (genogram, vztahová mapa apod.)
- Pomocný nástroj k vyhodnocování situace starších dětí 10 let
- Pomocný nástroj k vyhodnocování situace dětí s postižením
- Pomocný nástroj k vyhodnocování situace dětí v NRP
- Pomocný nástroj k mapování situace dospívající osoby
- Prezentace k workshopům
- Podrobná skripta k prezentaci

V návaznosti na realizované workshopy byla zahájena spolupráce s Asociací vzdělavatelů ČR, kdy proběhlo několik jednání za účelem nastavení efektivní spolupráce tak, aby byly podpořeny a rozvíjeny kompetence a schopnosti studentů, kteří se v rámci svého studijního oboru připravují na budoucí povolání v oblasti SPOD. Na zmíněných jednáních došlo k domluvě týkající se obsahu vzdělávacích modulů škol a rovněž ke stanovení termínu prvního školení jejich lektorů.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Do roku 2025 budou všechny OSPOD v ČR disponovat nástrojem k podpoře participace dětí a mladých lidí.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV spustilo v roce 2021 dvouletý unikátní projekt Rady Evropy „Participace dětí v Evropě – posilování národního rámce a aktivit v rámci participace dětí“, který se zaměřuje na zapojování dětí a mladých dospělých do tvorby politiky na národní úrovni. Realizace projektu probíhá od 1. 4. 2021 do 31. 3. 2023.

Participace dětí v rozhodovacích procesech v posledních letech získává na důležitosti. Naslouchat názoru dětí a mladých dospělých se považuje za klíčové pro budování jejich lidské důstojnosti a zdravého vývoje. Tento projekt je dalším krokem, aby byla participace dětí vnímaná jako běžná součást každé aktivity, ne jako výjimka.

Projekt koordinuje Rada Evropy a je financován Programem Evropské Unie pro práva, rovnost a občanství (2014–2020). Spolupracují na něm kromě České republiky Finsko, Slovinsko, Portugalsko a Island.

Hlavním cílem projektu je zvyšování povědomí ohledně participace dětí v Evropské unii, členských státech Rady Evropy a podpora národních aktivit v rámci oblasti zapojování dětí a mladých dospělých. Projekt zvyšuje povědomí a podporuje používání unikátního nástroje Rady Evropy „Sada indikátorů pro participaci dětí“ (CPAT) a nové metodiky „Participace dětí“ v rámci národních aktivit.

Mezi klíčové očekávané výsledky projektu patří „možnost dětí podílet se na jednotlivých rozhodovacích procesech“, „zvýšené povědomí a politická ochota osob s rozhodovací pravomocí“, „školení pro profesionály, jak implementovat participaci dětí do jejich pracovního života“, „legislativní doporučení a změny politiky v oblasti zapojování dětí“. Díky projektu vznikne „Evropská platforma k participaci dětí a mladých dospělých“ s cílem sdílet příklady dobré praxe.

V roce 2021 byla dokončena rešerše legislativy a dostupných metodických materiálů, proběhly čtyři fokusní skupiny s dětmi, osobně i online, jedna fokusní skupina s dospělými a jeden veřejný seminář. Byl vytvořen plán práce na rok 2022, ve kterém budou pokračovat setkání fokusních skupin s dětmi i dospělými, bude dokončen plošný dotazník pro děti i dospělé a zpracována národní zpráva.

V opatření I. akčního plánu je toto téma řešeno v rámci dvou opatření, opatření B2 „Rozvoj systému náhradní rodinné péče“ a opatření B3 „Transformace pobytových zařízení pro děti s důrazem na posílení ambulantních a terénních služeb“.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Metodický materiál k vytvoření nástrojů k rozvoji znalostí a dovedností pro poskytování podpory respektující práva dětí a jejich rodin a jejich potřeby.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Za MPSV byly metodické materiály k vytvoření nástrojů k rozvoji znalostí a dovedností pro poskytování podpory respektující práva dětí a jejich rodin a jejich potřeby vytvořeny v rámci řešení deinstitutionalizace péče o ohrožené děti, které se věnuje „IP MPSV II“ s názvem „Podpora systémových změn v oblasti služeb péče o ohrožené děti, mladé lidi a rodiny v ČR“ a jeho KA 2 „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“ a KA 3 „Systematické návštěvy ústavních zařízení“. Cílem KA 2 „Přehodnocení situace dětí v ústavní péči“ je revize strukturovaných vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny a *individuálního plánu* ochrany dítěte (dále jen „IPOD“) dětí, které budou v době realizace projektu umístěny v ústavní výchově. Tato revize by měla sloužit k ověření relevance opatření ústavní výchovy ve vztahu k celkovému kontextu situace dítěte a rodiny, ke zhodnocení podmínek návratu dítěte do rodiny nebo umístění dítěte do náhradní rodinné péče, k posouzení rozsahu a obsahu sociálních a navazujících služeb pro rodiny s dětmi, které budou potřebné pro bezpečné setrvání dítěte v rodině a k posouzení úrovně spolupráce ústavního zařízení, OSPOD a rodiny, resp. dítěte (tj. úroveň případové práce). Revizi strukturovaných vyhodnocení a IPOD provedou pracovníci OSPOD, kteří budou za tímto účelem v rámci projektu cíleně proškoleni. Pro tyto pracovníky také bude určena Metodika strukturovaného vyhodnocování a IPOD specificky zaměřená na téma ústavní výchovy. Tato metodika bude revidována v závěru projektu na základě poznatků z provedené plošné revize strukturovaného vyhodnocování a IPOD, a bude následně po ověření v praxi distribuována všem pracovníkům OSPOD a ústavních zařízení za účelem osvojení si jednotného přístupu k vyhodnocování a IPOD dětí, které nebudou do projektu zahrnuty, a též pro děti, u nichž je nařízení ústavní výchovy teprve zvažováno. Revizi bude podrobena celkem 5 350 strukturovaných vyhodnocení a IPOD.

V roce 2021 MPSV pokračovalo v provádění revizí strukturovaných vyhodnocení a individuálních plánů ochrany dítěte u dětí a dospívajících umístěných v pobytových zařízeních. Činnost však byla významně omezena v důsledku nepříznivé epidemiologické situace v souvislosti s šířením onemocnění covid-19. Přesto byla nově zahájena aktivní spolupráce na revizích s krajem Karlovarským, Moravskoslezským, Plzeňským, Jihočeským, Libereckým, Zlínským, Krajem Vysočina a Hl. městem Prahou, čímž byly do spolupráce zapojeny všechny kraje ČR. Výběr vzorku vyhodnocení a IPOD dětí umístěných v zařízeních pobytové péče byl veden rovnoměrně s ohledem na aktuální evidovaný počet umístěných dětí v rámci konkrétních pracovišť a s ohledem na konkrétní požadavky jednotlivých OSPOD (náročné a zatěžující případy).

Za účelem přehledného zaznamenání metodických poznatků a podnětů z vyhodnocení a IPOD byl již v roce 2020 vytvořen materiál s názvem „Metodická revize“, do kterého odborní metodici zaznamenávali důležitá data ke zpracování revizí. V roce 2021 došlo k aktualizaci a restrukturalizaci dokumentu tak, že vede k efektivnějšímu předání metodických doporučení při zpracování vyhodnocení IPOD a jejich vzájemnému propojení. Pro účely udržitelnosti přímého metodického vedení OSPOD krajem byly metodické poznatky získané z provedených revizí v jednotlivých ORP a ze spolupráce s pracovníky OSPOD postupně zaznamenávány a shrnuty do „*Průběžné zprávy*“, která bude postupně dostupná pro každý kraj.

Vzhledem k tomu, že poptávka týkající se praktických setkání a potřeba hlubšího porozumění a osvojení si metody vyhodnocování a tvorby IPOD u dětí umístěných v pobytové péči byla se strany pracovníků a pracovníků OSPOD vysoká, bylo nutné na ni reagovat realizací praktických workshopů. Pokračovala realizace workshopů: „Vyhodnocování a IPOD Krok za krokem“ (pro pracovníky OSPOD), „Vyhodnocování situace dítěte s postižením“ (pro pracovníky OSPOD), „Vyhodnocování a IPOD pro krajské pracovníky“. Dále byl vytvořen nový workshop „Vyhodnocování a IPOD pro neziskové organizace spolupracující s OSPOD“. Vzhledem k aktuálním vládním nařízením a omezením možnosti setkávání více osob, bylo nutné přistoupit ke změně původního plánu a na vzniklou situaci reagovat přípravou online seminářů. Spolu s prezentací a praktickými aktivitami bylo vytvořeno několik materiálů, které účastníci workshopů po jejich absolvování obdrželi a které jim poskytly ucelený vhled do problematiky. Jedná se o podrobné rozpracování kazuistik, doplňující skripta, prezentaci a pomocné nástroje k vyhodnocování.

Metodické materiály, které byly finalizovány v roce 2021, a které jsou již využívány v přímé práci s dětmi a rodinami:

- Aktualizovaný formulář vyhodnocení
- Aktualizovaný formulář IPOD
- Praktický průvodce k formulářům
- Nástroje k vyhodnocování (genogram, vztahová mapa apod.)
- Pomocný nástroj k vyhodnocování situace starších dětí 10 let
- Pomocný nástroj k vyhodnocování situace dětí s postižením
- Pomocný nástroj k vyhodnocování situace dětí v NRP
- Pomocný nástroj k mapování situace dospívající osoby
- Prezentace k workshopům
- Podrobná skripta k prezentaci

V návaznosti na realizované workshopy byla zahájena spolupráce s Asociací vzdělavatelů ČR, kdy proběhlo několik jednání za účelem nastavení efektivní spolupráce tak, aby byly podpořeny a rozvíjeny kompetence a schopnosti studentů, kteří se v rámci svého studijního oboru připravují na budoucí povolání v oblasti SPOD. Na zmíněných jednáních došlo k domluvě týkající se obsahu vzdělávacích modulů škol a rovněž ke stanovení termínu prvního školení jejich lektorů.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Zajištění supervize pracovníků/pracovníků působících v systému péče o ohrožené děti.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že profesní rozvoj pracovníků působících v systému péče o ohrožené děti je řešen v opatření C1 „Rozvoj a sdílení dobré praxe při práci s dětmi a rodinami“ a opatření C2 „Vytvoření uceleného systému vzdělávání a profesní podpory pro osoby pracující s ohroženými dětmi“ I. akčního plánu k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí 2021-2029 na období 2021–2024.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

4.5 Přístup ke vzdělání

Cíl 4.5.a: Cestou vzdělání omezovat ohrožení chudobou.

Indikátor: 1. Vznik nástrojů k předcházení předčasných odchodů ze vzdělávání na úrovni základních, středních škol a minimalizaci návazných problémů takových žáků a studujících na trhu práce.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V průběhu roku 2021 byla MŠMT připravována institucionalizace podpůrných pedagogických pozic (školních psychologů a školních speciálních pedagogů) v základních školách. Model byl nastaven tak, aby služeb školního psychologa a školního speciálního pedagoga mohlo využívat co nejširší spektrum žáků, kteří vykonávají povinnou školní docházku. Tito odborníci napomáhají škole efektivně zvládat inkluzivní vzdělávání, poskytovat specifickou podporu žákům podle individuálních potřeb, a to zejména při vyrovnání vzdělávacích podmínek žáků se zdravotním postižením či pocházejících z odlišného kulturního nebo životního prostředí. Ostatním pedagogickým pracovníkům pomáhají řešit krizové i méně závažné situace vznikající v průběhu vzdělávacího procesu a jejich činnost komplexně přispívá k vytváření pozitivního školního klimatu a podpoře duševního zdraví (well-being) všech účastníků vzdělávacího procesu. V první fázi institucionalizace dojde k cílenému využití evropských prostředků Operačního programu Jan Amos Komenský prostřednictvím plánované výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ I. Vyhlášení výzvy bylo plánováno na květen 2022 s možností realizace projektů škol od září 2022. Prostřednictvím šablon bude pozice školního psychologa a školního speciálního pedagoga financována do 31. prosince 2024. Ve druhé fázi (od 1. 1. 2025) bude financování realizováno z prostředků státního rozpočtu, čemuž bude předcházet průběžná evaluace a finální zhodnocení.

Prostřednictvím výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ I je také podporována pozice sociálního pedagoga, která byla předtím financována pomocí Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Mezi hlavní úkoly sociálního pedagoga patří podporovat zájem o vzdělávání sociálně znevýhodněných žáků, prevence, vzdělávání a zvyšování povědomí pedagogických pracovníků v sociálních otázkách, sociálně právní poradenství a sociální terapie, spolupráce se zainteresovanými orgány a organizacemi aj.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Existence dostupných informací a postupů pro osoby, které opustily vzdělávací dráhu nebo jsou ohroženy předčasným odchodem ze vzdělávání o možnostech získání nebo doplnění kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací.

Odpovědný subjekt: MŠMT, MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT uvádí, že o možnostech získání nebo doplnění kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací se osoba předčasně odcházející ze vzdělávání dozvídá ze strany školy nebo ÚP ČR, kde se osoba eviduje coby uchazeč o zaměstnání. Osoby jsou prostřednictvím uvedených informování a odkazování na webovou stránku MŠMT a Národní soustavy kvalifikací, na nichž se zájemci o profesní kvalifikaci dozví vše potřebné.

V rámci kariérového poradenství realizovaného v resortu MPSV prostřednictvím ÚP ČR je v tomto ohledu věnována zvýšená péče osobám z dané cílové skupiny (dále jen „klienti“), a to zejména v rámci poradenství pro volbu a změnu povolání a poradenství pro volbu rekvalifikace. Kariéroví poradci ÚP ČR se věnují klientům zejména v rámci činnosti Informačních a poradenských středisek (IPS), jejichž služby jsou dostupné nejen uchazečům o zaměstnání, ale i širší veřejnosti. Poradci IPS a dále také poradci pro rekvalifikace poskytují klientům potřebné informace týkající se možnosti získání nebo doplnění kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací (NSK) a v případě potřeby je procesem provedou v rámci individuálního poradenství, a to včetně zajištění potřebné diagnostiky. Informace o službách ÚP ČR jsou k dispozici též na webu tohoto úřadu, a to jak ve formě tištěných materiálů, tak ve formě návodných videí, např. zde: <https://www.uradprace.cz/web/cz/zamestnanost-vidео#laPS>.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.5.b: Zajistit komplexní, mezioborovou včasnou pedagogickou péči o děti do tří let věku z rodin vyloučených či vyloučením ohrožených a nepodnětných, podpora předškolního vzdělávání, výchovy a péče.

Indikátor: 1. Aktivní spolupráce s obcemi na tvorbě lokálních koncepcí tak, aby bylo možné postupně zajistit dostatek kapacit i služeb pro kvalitní zajištění rané péče v lokalitách se SVL.

Odpovědný subjekt: MŠMT, MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT se vyjadřuje, že k aktivní spolupráci mezi MŠMT a obcemi, coby zřizovateli mateřských škol a základních škol, dochází. K tvorbě lokálních koncepcí se zaměřením na zajištění kapacit mateřských škol nedošlo, data k 30. 9. 2021 totiž ukazují, že průměrná naplněnost mateřských škol včetně dvouletých dětí (které nemají na přijetí právní nárok) je 86,10 %. To znamená, že bylo v České republice 55 247 volných míst pro děti předškolního věku. Zajištění rané péče v lokalitách se SVL tak není otázkou nedostatečných kapacit mateřských škol.

MPSV pokračovalo v realizaci systémového projektu Podpora implementace dětských skupin, jehož cílem je podpora vzniku a fungování dětských skupin a jejich kvality. Projekt se zaměřil zejména na podporu poskytovatelů dětských skupin z hlediska zřízení a poskytování služby. Na základě vývoje v oblasti legislativní (novela zákona o dětské skupině), ale i nelegislativní (Koncepce rodinné politiky, Strategie 21+), byla během realizace projektu identifikovaná potřeba zajištění stálé podpory a péče o cílovou skupinu, nastavení nových pravidel celého procesu a částečné převedení personálního pokrytí agendy pod odbor rodinné politiky a ochrany práv dětí MPSV v oblasti legislativní podpory a konzultací pro stávající poskytovatele dětských skupin.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zajištění dostatečných kapacit v mateřských školách za účelem zlepšení dostupnosti služeb péče a vzdělávání pro předškolní děti ze SVL.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT uvádí, že počet mateřských škol meziročně stoupl, a to z 5 314 na 5 344. Rovněž se zvýšil meziroční počet dětí v mateřských školách, a to o 2 886. Rozvoji mateřských škol se věnuje Integrovaný regionální operační program, kdy pro období 2021-2027 bylo pro tyto účely schváleno celkem 3 544 943 140,- Kč.

Konkrétní informace o počtu mateřských škol v jednotlivých regionech jsou uvedeny ve Statistické ročence školství zde: <https://statis.msmt.cz/rocenka/rocenka.asp>.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Nastavení systému spádovosti školských obvodů ve vztahu k subjektům poskytujícím povinné předškolní vzdělávání dětem ze SVL.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT se vyjadřuje, že nastavení školských obvodů je v gesci odborů školství příslušných krajských úřadů. V souladu s implementační kartou „Zvýšení kvality vzdělávání ve strukturálně postižených krajích“ Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ však probíhají aktivity, které mají vést k omezení segregačních tendencí v základním školství. Vytvořena byla mapa spádových obvodů obcí (dostupná z <https://experience.arcgis.com/experience/0b60f691c6974d7ca4dbddfe673bb506>). Návazně na tuto aktivitu bylo ve spolupráci s Národním pedagogickým institutem připravováno vzdělávání pro zástupce místních samospráv, které bude probíhat ve druhé polovině roku 2022. Ve vztahu k povinnému předškolnímu vzdělávání probíhala jednání se zástupci MPSV, kdy v rámci spolupráce bude vytvořen informační leták na podporu zapojení dětí ze SVL do předškolního vzdělávání. Jednání směřovala na jeho obsah a vizuální stránku. Informační leták bude distribuován prostřednictvím MPSV v roce 2022, a to na místa jako jsou azylové domy, komunitní centra apod. I tato spolupráce je v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Vytvoření uceleného vzdělávacího modulu v systému DVPP se zaměřením na metodickou podporu pedagogickým pracovníkům/pracovnic MŠ.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT uvádí, že další vzdělávání pedagogických pracovníků pro tuto oblast je realizováno Národním pedagogickým institutem České republiky (dále jen „NPI ČR“), a to prostřednictvím programové nabídky kmenové činnosti a programové nabídky projektu „Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi“ (APIV B). V rámci kmenové činnosti NPI ČR podporuje rozvoj dalšího vzdělávání

pedagogických pracovníků v oblasti vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavním vzdělávacím proudu. V roce 2021 bylo pro tuto oblast realizováno celkem 45 vzdělávacích programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, které absolvovalo 825 účastníků. Většina vzdělávacích programů z důvodu pandemické situace byla realizována on-line.

V Karlovarském a Ústeckém kraji (tedy ve strukturálně zatížených krajích) probíhala v období od září do prosince roku 2021, v rámci plnění implementační karty „Zvýšení kvality vzdělávání ve strukturálně postižených krajích“ Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+, cílená podpora DVPP na 57 školách (z toho 15 MŠ), vtipovaných na datovém základě pracovní skupinou složenou ze zástupců MŠMT, České školní inspekce a NPI ČR. Vybrané školy vykazovaly vysoký podíl dětí a žáků ohrožených sociálním vyloučením a zároveň velmi slabé personální zabezpečení, které je předpokladem řešení situace, a nacházely se v obcích s velmi vysokým indexem sociálního vyloučení. Školám byly nabízeny semináře, expertní poradenství, mentoring, koučink a stáže (vzájemná kolegiální podpora). Častá témata, která si pedagogové vybírali, byla práce s heterogenní třídou a spolupráce asistenta s pedagogem. Pro pedagogy MŠ byla podpora realizována v období 09-12/2021 (260 účastníků všech aktivit). Celkové maximální dotace pro DVPP pro jednu školu činila 12 hodin, pro mentoring 13 hodin, pro koučink 10 hodin a pro expertní poradenství 40 hodin a pro stáže 16 hodin.

Pokračování této podpory v roce 2022 je realizováno v rámci Národního plánu obnovy (komponenta 3.2. Adaptace kapacity a zaměření školních programů) a potrvá na vybraných školách až do konce školního roku 2021/2022.

Tabulka č. 11 Přehled realizované podpory za období září-prosinec 2021:

Cílená podpora MŠ 09-12/2021		počet podpořených osob*:				
MŠ	kraj	1. semináře (webináře)	2. expertní poradenství	3. mentoring	4. koučink	5. stáže
KVK 1	Karlovarský	27	12	4	1	ne
KVK 2	Karlovarský	12	8	3	1	2
KVK 3	Karlovarský	5	4	2	1	ne
ULK 1	Ústecký	16	ne	ne	1	ne
ULK 2	Ústecký	2	ne	ne	1	ne
ULK 3	Ústecký	8	ne	ne	ne	ne
ULK 4	Ústecký	ne	1	ne	ne	4
ULK 5	Ústecký	6	10	ne	ne	ne
ULK 6	Ústecký	4	1	ne	ne	ne
ULK 7	Ústecký	7	11	ne	ne	4
ULK 8	Ústecký	15	7	6	1	2
ULK 9	Ústecký	ne	10	ne	ne	2
ULK 10	Ústecký	24	2	1	ne	2
ULK 11	Ústecký	10	5	ne	ne	ne
ULK 12	Ústecký	15	ne	ne	ne	ne

*Někteří PP ze škol byli podpořeni ve více aktivitách, takže počet podpořených fyzických osob je nižší

Zdroj: MŠMT

V rámci systémového projektu „Podpora společného vzdělávání v pedagogické praxi“ probíhal v roce 2021 rozvoj profesních kompetencí pedagogů (práce s pedagogickými sbory a zástupci vedení škol). Byly realizovány prezenční i on-line semináře zaměřené na práci s heterogenním žákovským kolektivem, realizaci podpůrných opatření, práce s žáky se smyslovým či tělesným postižením ve školách hlavního vzdělávacího proudu. Pedagogové byli v této oblasti dále podporováni činnostmi mentorů, koučů a odborných poradců vysílaných přímo do škol (či na dálku). Podporu školám a pedagogům poskytují centra podpory pro oblast společného vzdělávání při krajských pracovištích NPI ČR. Za rok 2021 absolvovalo semináře DVPP 1011 účastníků ze 49 mateřských škol (celkem 1813 účastníků všech forem podpory, včetně mentoringu a koučinku). V roce 2021 byla dále rozšiřována interaktivní aplikace určená pedagogům i nejširší rodičovské veřejnosti podporující zavádění společného vzdělávání – www.zapojmevsechny.cz Aplikace obsahuje metodické návody, videa, editovatelné formuláře či mapu aktérů společného vzdělávání v krajích ČR. Nově byly v roce 2021 uvedeny Podcasty (celkem 21 dílů v roce 2021), které dávají prostor odborníkům na vzdělávání i výchovu, ale také rodičům a dětem.

V souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ vznikla v roce 2021 metodická příručka „Pedagogická diagnostika v mateřské škole“. Ve spolupráci s NPI ČR jsou v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků připravovány kurzy zaměřené na diagnostiku předškolního dítěte. Současně je zpracován přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti předškolního vzdělávání dle tematického zaměření jednotlivých aktivit. Analýza tak poskytuje přehled o poptávce v rámci České republiky.

Dále byl vytvořen v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ucelený vzdělávací modul (v rámci projektu APIV A) zaměřený na specifika romských dětí. Jednalo se o tři vzdělávací programy s rozsahem 16 hodin. Tyto byly určeny učitelům mateřských škol a základních škol. Celkem se zapojilo 48 pedagogických pracovníků.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 5. Vytvoření motivačních nástrojů pro zvýšení zájmu rodičů ze SVL o zapojení jejich dětí do předškolního vzdělávání v nižších ročnících.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 byla MŠMT vyhlášena dotační výzva Podpora školního stravování dětí mateřských škol v Karlovarském a Ústeckém kraji, a to jako jeden z nástrojů zaměřených na zvýšení podílu dětí v předškolním vzdělávání na základě priorit Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+. Cílem dotace byla podpora školního stravování dětí mateřských škol v Karlovarském a Ústeckém kraji, jejichž rodina se nachází v dlouhodobé nebo dočasné nepříznivé finanční situaci. Sekundárním cílem výzvy byla současně i pravidelná docházka těchto dětí do mateřských škol a osvojování co nejvyšší míry vzdělávacích a sociálních kompetencí, participace zákonných zástupců na vzdělávání svých dětí a chodu školy. Celková alokace výzvy byla 20 000 000 Kč, ale vzhledem k nízkému zájmu v podobě pouze jednoho žadatele byla v této výzvě ve finále vyčerpána pouze částka ve výši 49 600 Kč. V souvislosti s neúspěchem této výzvy zareagovalo MŠMT úpravou této výzvy a v roce 2022 ji rozšířilo i o možnost úhrady dalších aktivit:

na potřebnost větší provazby vzdělávání a systému podpory sociálně znevýhodněných rodin tedy nově reaguje dotační program Podpora zvýšení účasti dětí na předškolním vzdělávání v Karlovarském a Ústeckém kraji na rok 2022 s alokací 20 000 000,- Kč. Nově byla tato dotační výzva kromě podpory školního stravování rozšířena také o aktivity podporující všestranný osobnostní rozvoj dětí se sociálním znevýhodněním a dětí, jejichž rodina se nachází v dlouhodobé nepříznivé finanční situaci nebo se dočasně ocitla v nepříznivé finanční situaci. Dále budou podporovány aktivity k navázání spolupráce s rodinou a k odstraňování dalších finančních bariér (např. doprava do MŠ, nezbytné vybavení). Po vyhodnocení realizace této výzvy (2023) bude MŠMT rozhodovat o možnosti rozšířit výzvu nebo obdobnou podporu i do ostatních regionů ČR.

Dále byl vytvořen v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ucelený vzdělávací modul (v rámci projektu APIV A) zaměřený na specifika romských dětí. Jednalo se o tři vzdělávací programy s rozsahem 16 hodin. Tyto byly určeny učitelům mateřských škol a základních škol. Zapojeno bylo 48 osob.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.5.c: Zajistit kvalitnější, dlouhodobou metodickou podporu škol i jednotlivých pedagogických pracovníků na zavádění principů rovného přístupu ve vzdělávání a na práci s žáky s různou mírou potřeby podpůrných opatření. Rozvoj služeb ŠPZ, školních psychologů a školních speciálních pedagogů i systému kvalitního vzdělávání pedagogických pracovníků.

Indikátor: 1. Zkvalitnění a sjednocení diagnostických postupů školských poradenských zařízení při diagnostice dětí, žáků a studentů s odlišným životním či kulturním prostředím prostřednictvím finanční a metodické podpory. Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Školská poradenská zařízení jsou metodicky vedena MŠMT. Jsou realizovány pravidelné porady, kterých se účastní zástupci školských poradenských zařízení a krajů coby zřizovatelů většiny těchto zařízení. K využívání diagnostických nástrojů, poskytování podpůrných opatření a dalším podstatným záležitostem vztahujícím se k činnosti školských poradenských zařízení proběhlo šetření České školní inspekce (jehož závěry byly uveřejněny v tematické zprávě). Na základě výsledků tohoto šetření budou přijaty kroky vedoucí k dalšímu zkvalitňování poskytovaných služeb.

Školská poradenská zařízení a školská poradenská pracoviště jsou metodicky vedena též odbornými pracovníky NPI ČR. Zástupcům uvedených zařízení jsou nabízeny vzdělávací programy, které jsou průběžně doplňovány také o vzdělávací programy zaměřené na diagnostické a intervenční nástroje a intervenční postupy zvyšující kvalitu poskytovaných poradenských služeb. Důraz je kladen na práci s novými diagnostickými nástroji a aktuálními intervenčními postupy.

V roce 2021 byly nabízeny mimo jiné tyto vzdělávací programy:

- Využití testu Woodcock-Johnson IV. COG u romských dětí – 85 absolventů/psychologů
- Diagnostika učebních stylů žáků a studentů s využitím dotazníku LSI-CZ – 9 absolventů (7 psychologů, 2 speciální pedagogové)

- Diagnostika předpokladů rozvoje gramotnostních dovedností – 16 absolventů (16 speciálních pedagogů)
- Baterie diagnostických testů gramotnostních dovedností pro žáky 6. až 9. ročníků ZŠ – 50 absolventů (7 psychologů, 43 speciálních pedagogů)
- Hodnocení traumatu u mladších dětí – výcvik v práci s metodou TSCYC – 15 absolventů (10 psychologů, 5 speciálních pedagogů)
- Úzkostné poruchy, afektivní poruchy, poruchy příjmu potravy – 34 absolventů (22 psychologů, 12 speciálních pedagogů)
- Disharmonický vývoj osobnosti, závislosti, psychotické poruchy v dětství a v dospívání – 48 absolventů (35 psychologů, 13 speciálních pedagogů)
- Sebezkušenostní dlouhodobý výcvik pro vedení problémových třídních kolektivů – 18 absolventů (dlouhodobý sebezkušenostní výcvik pro pedagogické pracovníky ŠPP, tj. psychology, speciální pedagogy, výchovné poradce, školní metodiky prevence)
- Korektivní, resocializační a socioterapeutická práce se skupinou – 24 účastníků (dlouhodobý sebezkušenostní výcvik pro školská zařízení ÚV/OV, DD a SVP – stále probíhá, pro psychology, speciální pedagogy, vychovatele, sociální pracovníky)

Metodická podpora školám bude poskytována i díky institucionalizaci školních psychologů a školních speciálních pedagogů, kteří budou ve školách zajišťovat metodickou podporu asistentů pedagoga, implementaci podpůrných opatření doporučených pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry i nastavování podpůrných opatření prvního stupně. K tomuto systému budou rovněž připraveny metodické materiály.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zajištění školení pracovníků/pracovníků poraden a vydání metodického stanoviska pro identifikaci odlišných životních a kulturních podmínek jakožto příčiny speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Stanovisko KSZ: Plněno

Ve sledovaném roce bylo MŠMT vydáno „Metodické doporučení pro poskytování služeb školských poradenských zařízení žákům s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (a z odlišného kulturního prostředí)“, které vytvořil NPI ČR. Metodika obsahuje informace k průběhu poradenského procesu, specifikaci diagnostické činnosti a k podpůrným opatřením k zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (a z odlišného kulturního prostředí). Pedagogickým pracovníkům školských poradenských zařízení jsou prostřednictvím Národního pedagogického institutu ČR nabízeny vzdělávací programy mj. v práci s různými diagnostickými nástroji, např. program Využití testu Woodcock-Johnson IV při diagnostice romských dětí.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Zajištění kurzů a podpory supervizí a intervizí za účelem posílení spolupráce pedagogů/pedagožek a asistentů/asistentek pedagoga ve třídě.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT uvádí, že vzdělávání pracovníků školních poradenských pracovišť, školních poradenských zařízení a pedagogicko-psychologických poraden se v NPI ČR věnuje odbor „Podpora žáků – poradenství a společné vzdělávání“. Tento odbor realizuje akreditované vzdělávací programy, jejichž cílem je kvalitní příprava psychologů a speciálních pedagogů na práci ve školách a školských zařízení při práci s problémovými třídami. Mezi tyto programy patří „Program pro pracovníky ŠPP a asistenta pedagoga – podpora žáků se specifickými poruchami chování“ a „Program pro začínající pracovníky PPP a začínající školní psychology/školní speciální pedagogy“. NPI ČR nabízí rovněž dlouhodobé sebezkušenostní výcviky v rozsahu 250–300 hodin.

V roce 2021 bylo NPI ČR realizováno 12 kurzů na podporu posílení spolupráce pedagogů a asistentů pedagoga. Současně byl v rámci projektu „APIV A“ vytvořen a pilotován dvoudílný kurz pro asistenty pedagoga žáků se sluchovým postižením zaměřený na osvojení si českého znakového jazyka. Pilotního ověření tohoto vzdělávacího modulu se zúčastnilo 15 pedagogických pracovníků. V roce 2022 bude předán kmenové činnosti NPI ČR. Z tohoto projektu se uskutečnilo celkem 10 dalších specializačních seminářů, jež byly určeny pracovníkům včetně asistentů pedagoga.

V rámci individuálního projektu systémového APIV B realizuje NPI od roku 2021 supervize ve školách zapojených do projektu. Pravidelná evaluační setkání se supervizory potvrzují, že supervize je využitelný nástroj napříč všemi typy škol, zásadní je dlouhodobost a kontinuita služby pro pedagogický sbor – min. 4 setkání ročně.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Zajištění nabídky specializovaných vzdělávacích aktivit pro asistenty/asistentky pedagoga v rámci DVPP.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Specializované vzdělávací aktivity jsou MŠMT asistentům pedagoga/asistentkám pedagoga nabízeny v rámci projektu NPI ČR „APIV B“, který má akreditované specializované vzdělávací programy pro asistenty. Mezi tyto programy patří například „Webinář Postavení asistenta pedagoga ve školském systému“, „Metodika práce asistenta pedagoga“, „Postavení asistenta pedagoga ve školském systému – MŠ“, „Postavení asistenta pedagoga ve školském systému – ZŠ“. Kromě specializovaných vzdělávacích aktivit pro asistenty pedagoga je cílová skupina zahrnuta do celé řady akreditovaných programů, které jsou určeny i dalším pedagogickým pracovníkům (např. „Webinář Šikana jako narušení vztahů ve skupině“, „Webinář Agrese a agresivita žáků – možnosti řešení na základní škole“, „Řešení speciálních vzdělávacích potřeb v rámci inkluze na 1. stupni ZŠ – kazuistický seminář“, „Řešení speciálních vzdělávacích potřeb v rámci inkluze na 2. stupni ZŠ – kazuistický seminář“, a další oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 5. Vytvoření návrhu na podporu spolupráce pedagogických/poradenských pracovníků a sociálních pracovníků v rámci mezirezortních jednání.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Ze strany MPSV dochází k podpoře sociálních pracovníků napříč cílovými skupinami (dospělí i nezletilí) ve společném jednání s MŠMT v tématu prevence předčasných odchodů ze vzdělávacího systému, pozitivního ovlivňování rodinného prostředí žáků ohrožených školní neúspěšností a nastavení podpory ze strany pedagogů, pracovníků škol atd. Tématu předčasných odchodů bude věnována i část ve výzvách OPZ+, kde se výzvy zaměří mj. na podporu sociální práce ve školách.

MŠMT doplňuje, že prostřednictvím Operačního programu Jan Amos Komenský bude možné čerpat pozici „školní pracovník“, která bude integrovat činnosti školního asistenta a sociálního pedagoga. V rámci mezirezortní spolupráce bylo s MPSV diskutováno ukotvení pozice sociálního pracovníka na obcích (mimo OSPOD), jenž by poskytoval metodickou a odbornou podporu „školním pracovníkům“ a poskytoval rodinám odbornou sociální práci v případě nutnosti.

Podpora sociální práce ve školách a na obcích (mimo OSPOD) je rovněž jedním z navrhovaných opatření v rámci mezirezortní spolupráce při řešení předčasných odchodů ze vzdělávání. V souvislosti s tím vzniknul společný dokument, který shrnuje opatření vedoucí ke snížení míry předčasných odchodů ze vzdělávání, u nichž je předpoklad, že budou financovány z Operačního programu Jan Amos Komenský a Operačního programu zaměstnanost plus.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.5.d: Rozvíjet komunikaci a spolupráci školy s klíčovými aktéry, včetně ostatních škol a školských zařízení, zástupců samosprávy, akademické půdy, poskytovatelů služeb, rodičů a dalších.

Indikátor: 1. Vytvoření komunikačního nástroje propojujícího školská zařízení.

Odpovědný subjekt: MPSV, MŠMT

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 byl MŠMT v rámci projektu „APIV A“ vytvořen a odpilotován kurz zaměřený na case management v tématu společného vzdělávání. V roce 2023 bude uskutečněno jeho předání kmenové činnosti NPI ČR.

Téma bylo dále podpořeno samostatnou sekcí v rámci aplikace pro podporu společného vzdělávání www.zapojmevsechny.cz (sekce Spolupráce rodiny a školy obsahuje praktické příklady, dokumenty, metodiky a inspiraci z ČR i ze zahraničí) v podobě atraktivního audio-video i textového obsahu.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Vzdělávací a metodická podpora efektivnějšího způsobu komunikace mezi školou a rodinou prostřednictvím společných aktivit.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Metodická příručka MŠMT „Komunikace se zákonnými zástupci dětí v mateřské škole“ je součástí materiálů vydávaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky v souladu se Strategii vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ na pomoc učitelům a k jejich podpoře při komunikaci se zákonnými zástupci.

Cílem příručky je seznámit učitele mateřských škol s komunikací se zákonnými zástupci, a to před tím, než nastoupí dítě do mateřské školy, během školního roku a v okamžiku, kdy jsou děti ohroženy školním neúspěchem. Neméně důležitý cíl této publikace je podpora efektivní komunikace mezi školou a rodinou. Svědčí o tom například začleněná témata: společná třídní schůzka, rada školy, fokusní skupiny se zákonnými zástupci vybraných skupin, beseda pro zákonné zástupce nebo konzultace nad portfoliem dítěte.

Komunikace mezi školou a rodinou by mohla být zefektivněna též prostřednictvím pozice „školní pracovník“ a díky mezirezortní spolupráci při řešení předčasných odchodů ze vzdělávání, neboť i tato oblast je diskutována. V rámci individuálního projektu systémového „APIV B“ realizuje NPI ČR pravidelně vzdělávání pedagogických sborů v tématu „Komunikace školy a rodiny“. Za školní rok 2020/2021 bylo celkově toto téma jedním z nejčastěji realizovaných v zapojených školách (36 akcí, 537 účastníků). Téma bylo dále podpořeno samostatnou sekcí v rámci aplikace pro podporu společného vzdělávání www.zapojmevsechny.cz (sekce Spolupráce rodiny a školy obsahuje praktické příklady, dokumenty, metodiky a inspiraci z ČR i ze zahraničí) v podobě atraktivního audio-video i textového obsahu.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Vytvoření standardů kvality poskytování služeb školských poradenských zařízení a zajištění jejich dostupnosti.

Odpovědný subjekt: MŠMT

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Již v roce 2020 byla MŠMT vytvořena "Jednotná pravidla pro poskytování poradenských služeb školských poradenských zařízení", která byla výstupem projektu KIPR (Kvalita-Inkluze-Poradenství-Rozvoj). Jednotná pravidla pro školská poradenská zařízení byla předložena pro informaci na 4. poradě vedení a rozeslána na všechny kraje a školská poradenská zařízení jako metodický materiál, který obsahuje obecnou a personální část, diagnostickou část, procedurální část, materiální část, intervenční část, dále speciální část pro speciálně pedagogická centra a speciální část pro pedagogicko-psychologické poradny.

Česká školní inspekce na základě kritérií hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání pro daný školní rok v rámci své činnosti hodnotí mj. poskytování služeb školskými poradenskými zařízeními. Dokument slouží i jako auto-evaluační nástroj pro tato zařízení.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.5.e: Předcházet či zabránit neodůvodněnému rozřazování dětí, segregaci dle nadání a socioekonomického statutu rodiny.

Indikátor: 1. Vytvoření systému efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit neodůvodněné rozřazování ve veřejném školství např. na základě socioekonomického statutu rodiny.

Odpovědný subjekt: Kraje, obce, MŠMT (metodická podpora)

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT uvádí, že systém efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit neodůvodněné rozřazování ve veřejném školství např. na základě socioekonomického statutu rodiny je ze strany MŠMT zajišťován, a to prostřednictvím implementační karty Zvyšování kvality vzdělávání ve strukturálně postižených regionech, resp. opatření a klíčových aktivit stanovených na období 2020–2023 ve Strategii vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+. Mezi tato opatření patří například metodická podpora zřizovatelů v oblasti regulace spádovosti (s cílem omezit segreganční tendenci v základním školství), komplexní podpora pro školy v obcích s vyšším podílem dětí a žáků ohrožených sociálním vyloučením v Karlovarském a Ústeckém kraji (s cílem posílení odborné kapacity a kompetencí pro práci s různorodými skupinami dětí a žáků), realizace vzdělávacích programů v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (zaměřené na aktuální diagnostické a intervenční nástroje a intervenční postupy zvyšující kvalitu poskytovaných poradenských služeb, na rozvoj profesních kompetencí pedagogů při práci s heterogenním kolektivem a realizaci podpůrných opatření), institucionalizace podpůrných pedagogických pozic (školních psychologů a školních speciálních pedagogů) v základních školách (jež mají pomoci efektivně zvládat inkluzivní vzdělávání, poskytovat specifickou podporu žákům podle individuálních potřeb, a to zejména při vyrovnání vzdělávacích podmínek žáků), zavádění nové nepedagogické pozice „školní pracovník“, jež má pomoci zefektivnit komunikaci mezi školou a rodinou, či finanční podpora ve formě úhrady celodenního stravování pro děti ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí (s cílem podpořit školní stravování žáků základních škol, jejichž rodina se ocitla v nepříznivé finanční situaci).

Metodickou pomoc zřizovatelům i samotným školám poskytuje také „Střední článek podpory MŠMT“. Pilotní projekt středního článku zahájilo MŠMT v lednu 2021. Po dobu dvou let poskytují týmy odborníků ve vybraných regionech zřizovatelům i školám přímo u nich v území cílenou podporu. Jsou tak prostředníkem v obousměrné komunikaci mezi MŠMT a územím, zprostředkovávají zpětnou vazbu od škol i zřizovatelů v dané lokalitě, přenos důležitých informací směrem ke školám a poskytují konkrétní pomoc a podporu jednotlivým školám. Následně v roce 2023 bude tato podpora realizována na území celé ČR.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Navýšení účasti dětí z rodin ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí na vzdělávání nad rámec kurikula (zájmové, umělecké vzdělávání a mimoškolní aktivity).

Odpoředný subjekt: Kraje, obce, MŠMT (metodická podpora)

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MŠMT se vyjadřuje, že školská zařízení pro zájmové vzdělávání (školní družiny, školní kluby a střediska volného času) poskytují pravidelné i příležitostné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti; táborovou činnost; individuální práci, vytvářejí podmínky pro rozvoj nadání a talentu dětí, žáků a studentů; zájmové vzdělávání slouží k prevenci rizikového chování.

Segmentu školních družin, jako významnému nástroji pro sladování rodinného a pracovního života rodičů a rodin s dětmi obecně, i zapojení dětí ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí, jako významnému nástroji k prevenci rizikového chování a jejich vyšší účasti na zájmovém vzdělávání, výrazně napomohla změna financování regionálního školství. Ta spočívá v zavedení systému financování pedagogické práce systémem tzv. PHmax, který představuje maximální týdenní počet hodin přímé pedagogické činnosti ve družině financovaný ze státního rozpočtu v závislosti na její organizační struktuře. Tato změna se v praxi osvědčila, hodnoty PHmax byly stanoveny pro školní družiny realisticky a změna financování výrazně napomohla vyššímu zapojení žáků a žákyň do činnosti školních družin. Posílila kapacity školních družin a napomohla vyššímu uspokojení poptávky po zájmovém vzdělávání, které je sice nenárokové, ale plní řadu nezastupitelných funkcí v socializaci jedince, jeho snazšímu zapojení se do školního kolektivu, budování nových sociálních vazeb, ale rovněž i získávání důležitých dovedností a znalostí pro život. Vhodně též doplňuje povinnou školní docházku a kompenzuje zátěž s ní související. Provozní hodiny si stanoví ředitel/ka školského zařízení dle místních podmínek a nejsou tedy stanoveny jednotné provozní hodiny pro všechny družiny.

Realizované řešení financování „pedagogické práce“ ve vybraných družinách škol/školských zařazeních plně koresponduje s praxí většiny evropských zemí, kde stát hraje dominantní roli v oblasti zabezpečení mezd pro pedagogické pracovníky, a to až na úroveň jednotlivých škol/školských zařazení. Současně došlo k odstranění mezikrajových rozdílů ve financování školních družin.

Pro děti ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí MŠMT stanoví školský zákon č. 561/2004 Sb. prováděcím právním předpisem podmínky, splatnost úplaty, možnost snížení úplaty nebo osvobození od úplaty a nejvyšší možnou úplatu. Pro školní družiny, školní kluby a střediska volného času stanoví možnosti snížení či osvobození od úplaty vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, v části třetí. Snížení nebo prominutí úplaty je dáno např. ekonomickou situací rodiny účastníka (zda pobírá dávky pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi, nebo mu náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, zda je účastník zájmového vzdělávání svěřený do pěstounské péče), a dalšími skutečnostmi danými vyhláškou, která stanoví i maximální výši úplaty.

SMO ČR k plnění obou výše uvedených indikátorů uvádí, že oceňuje důraz kladený na snižování nerovností ve vzdělávání v Národním plánu obnovy (dále jen „NPO“). Školy aktuálně poskytují i na základě zvláštního financování z NPO nadstandardní individualizovanou výuku, avšak limitem této výuky je dobrovolnost a potřebná spolupráce s dotčenými žáky a rodiči. Jako účinný nástroj snižování nerovností ve vzdělávání a vzdělávacího neúspěchu se ukazují podpůrné profese ve školách, ať už jde o školní psychology, speciální či sociální pedagogy. Řada škol tyto pozice již zajišťuje za finanční podpory zřizovatele nebo evropských dotací (šablony OP VVV). Jejich efektivní začlenění do vzdělávacího systému může přinést až stabilní státní financování.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

4.6 Přístup k bydlení

Cíl 4.6.a: Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě.

Indikátor: 1. Pokračování v přípravě a předložení zákona o sociálním/dostupném bydlení, případně jiného legislativního návrhu, který by směřoval k zajištění sociálního/dostupného bydlení.

Odpovědný subjekt: MMR

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

V ČR zatím neexistuje komplexní právní úprava upravující pravidla pro zajištění ochrany a podpory v oblasti přístupu k bydlení, jejíž nezbytnou součástí budou i terminologické definice základních pojmů včetně pojmů zastřešujících (sociální bydlení, dostupné bydlení aj.). MMR ve vládou schválené Koncepti bydlení ČR 2021+ řadí mezi hlavní cíle dostupné kvalitní bydlení spojené se zavedením institucionálního a právního rámce sociálního bydlení (konkrétně úkol 1.5 Vypracování a prosazování Zákona o dostupnosti bydlení).

V roce 2021 pokračovaly práce započaté již v roce 2020, kdy MMR připravilo návrh zákona o dostupnosti bydlení. V tomto období byl také předložen poslanecký návrh na vydání Zákona o veřejně prospěšných společnostech bytových a výstavbě dostupného bydlení a o změně některých zákonů. V roce 2021, v průběhu projednávání tohoto návrhu v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, bylo rozhodnuto, že návrh bude ještě nutno upravit, a to tzv. Komplexním pozměňovacím návrhem. Ke spolupráci při jeho vypracování se přihlásilo také MMR, které mělo již vypracován dílčí návrh Zákona o dostupnosti bydlení. Po zvážení časových možností bylo rozhodnuto o vložení stěžejních částí návrhu Zákona o dostupnosti bydlení do pozměňovacího návrhu. Na základě pozměňovacího návrhu se také změnil název předpisu na „Zákon o dostupnosti bydlení a o změně některých zákonů“. Zákon se však nestihl projednat do podzimních voleb 2021 do rozpuštění Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Ve Výhledu legislativních prací vlády na léta 2023 až 2025 se počítá s návrhem zákona o podpoře v bydlení. Cílem návrhu je vytvoření právního rámce pro zajištění podpory v bydlení domácností ohrožených bytovou nouzí či přímo v bytové nouzi a pro zvýšení dostupnosti nájemního bydlení. MMR bude jako předkladatel návrhu zákona pracovat na jeho znění a bude prosazovat jeho přijetí.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Existence definice sociálního/dostupného bydlení, bytové nouze.

Odpovědný subjekt: MMR, MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

Za MMR bude součástí připravovaného zákona, řešícího dostupnost bydlení, také vymezení sociálního/dostupného bydlení. V současné době existují pracovní skupiny MMR a MPSV, které se vymezením (definováním) sociálního a dostupného bydlení zabývají.

Dle vyjádření MPSV existence definice sociálního/dostupného bydlení je navázána na přijetí zákona o sociálním bydlení/o dostupném bydlení, který má v gesci MMR. Tento zákon o dostupnosti bydlení a o změně některých zákonů nebyl vládou projednán do podzimních voleb 2021. MPSV je připraveno se jako spolugestor ke spolupráci na tvorbě zákona o sociálním/dostupném bydlení, aktivně podílet na jeho finální podobě.

V rámci projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení“ vznikly v roce 2021 metodické materiály, například brožura Sociální bydlení v ČR či Metodika pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení. Tyto materiály obsahují definici sociálního bydlení a bytové nouze v souladu s principy a definicí vytyčenou Konceptí sociálního bydlení ČR 2015-2025.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

Indikátor: 3. Monitoring a evaluace státem financovaných programů nebo projektů zaměřených na podporu sociálního a dostupného bydlení; po přijetí definice sociálního a dostupného bydlení na úrovni národních strategických materiálů rozšíření monitoringu na projekty sociálního a dostupného bydlení zajišťované i obcemi nebo NNO.

Odpovědný subjekt: MMR, MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MMR i v roce 2021 monitorovalo národní programy zaměřené na zvýšení dostupnosti bydlení včetně sociálního. MMR tak spravuje aplikaci <https://podporovanebyty.mmr.cz>, kdy získané údaje monitoruje a průběžně vyhodnocuje. Vzhledem k tomu, že doposud nebyla přijata jednoznačná definice sociálního a dostupného bydlení, nebyl monitoring rozšířen na další úroveň.

MPSV uvádí, že v případě Operačního programu Zaměstnanost 2014-2020 (dále jen „OPZ“) prioritní osy 2 Sociální začleňování a boj s chudobou v roce 2021 nebyly vyhlášovány žádné nové výzvy, probíhaly či byly dokončovány projekty podpořené z výzev vyhlášených v předchozích letech. Plnění výše uvedeného opatření nejvíce přispívala výzva č. 108 Podpora programu Housing First (Bydlení především, dále jen „HF“) zaměřená na podporu pilotního rozšíření konceptu HF včetně ověřování principů HF v praxi. Primárním cílem programu HF je eliminace bezdomovectví, respektive stavu bytové nouze a získání standardního bydlení a jeho dlouhodobé udržení uživateli programu. K 31. 12. 2021 bylo podpořeno 13 projektů, jedná se většinou o tříleté projekty s dobou realizace od 2019 do 2022.

Projekt MPSV „Podpora sociálního bydlení“ spolupracuje s realizátory projektů výše uvedené výzvy OPZ č. 108 (těmi jsou obce i NNO) a poskytuje jim metodickou a informační podporu. Součástí spolupráce je i evaluace dopadů na podpořené domácnosti. První výsledky evaluace budou známy koncem roku 2022, tj. v příštím sledovaném období.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Vyhodnocení a aktualizace Metodiky sociální práce v sociálním bydlení a distribuce této metodiky mezi pracovníky dalších veřejných služeb a institucí, kteří s cílovou skupinou osob bez domova přicházejí do kontaktu.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení“ vznikla v roce 2019 „Metodika sociální práce v sociálním bydlení“. Po úvodní distribuci spojené s vydáním byla sbírána zpětná vazba. V roce 2021 v souvislosti s realizovanou aktivitou vzdělávání pracovníků ÚP ČR, obcí a NNO pracujících s cílovou skupinou lidí v bytové nouzi, byla obnovena distribuce mezi absolventy kurzu. Na rok 2022 je plánována další distribuce metodik mezi další instituce a aktéry.

Dle vyjádření MMR Metodika sociální práce v sociálním bydlení je inspirací pro obce, které ve spolupráci s MMR zavádějí sociální bydlení. Její obsah modifikují dle místních potřeb. Metodika byla i v roce 2021 distribuována mezi spolupracující obce a místní aktéry v rámci odborných konzultací zaměřených na sociální bydlení, které pracují v režimu koordinovaného přístupu. Byla také obsahem workshopů k sociální práci v bydlení, které byly v roce 2021 pořádány experty Agentury za oblast sociálních služeb a sociálního bydlení napříč regionálními centry.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

Indikátor: 5. Vytvoření metodik zavádění přístupů Housing First a Housing Led.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení“ je připravována „Příručka Housing First“. Metodika vychází z teoretických poznatků ze zahraničí a z praxe nabyté spolupracujícími realizátory projektů HF, kterým projekt Podpora sociálního bydlení poskytuje metodickou a informační podporu. Dokončení druhé verze příručky je plánováno na rok 2022. Příručka představuje zdroj informací především pro realizátory projektů OPZ č. 108 (a dalších budoucích výzev zaměřených na podporu sociálního bydlení), ale také pro další zájemce o tento přístup řešení bezdomovectví.

V rámci přípravy metodik byla poskytnuta součinnost MMR při expertních setkáních pořádaných MPSV. Další postup o spolupráci na tvorbě metodik bude diskutován během první poloviny roku 2022.

Opatření nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

Indikátor: 6. Pokračování každoročního monitoringu úspěšnosti dávek MOP na jistotu při uzavření nájemní smlouvy, rozšířené o vyhodnocení efektivity dalších forem podpory poskytované příjemcům této dávky.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Dle vyjádření MPSV je opatření plněno. Údaje o vyplácených dávkách a jejich příjemcích jsou za účelem monitoringu jejich úspěšnosti zpřístupňovány a využívány k identifikaci sociálních problémů a k formulaci návrhů opatření a hodnocení jejich dopadů.

MMR uvádí, že poslední monitoring úspěšnosti dávek MOP proběhl v roce 2020, v roce 2022 bude přenastavena podoba monitoringu tak, aby byl v dalších letech lépe využitelný.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 7. Vyhodnocování a aktualizace metodických dokumentů zaměřených na spolupráci aktérů v sociálním/dostupném bydlení.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V rámci projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení“ vznikla v roce 2021 mj. „Metodika pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení“. Tato byla distribuována v elektronické podobě mezi partnerské obce projektu, NNO a další spolupracující instituce. V roce 2021 byly zahájeny práce na její aktualizaci.

Koncem roku 2021 bylo MMR zahájeno vyhodnocování realizovaných opatření v oblasti sociálního bydlení zavedených ve strategických dokumentech obcí ve spolupráci s MMR - OSZ (kam mj. patří i spolupráce aktérů). Přehled nejčastěji zaváděných nástrojů podpory sociálního začleňování v bydlení bude zpracován na podzim roku 2022.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 8. Zajištění dostupné analytické a metodické podpory obcí, měst a dalších aktérů při a) přípravě, realizaci a hodnocení koncepcí bytové politiky, b) koordinaci bytové politiky s dalšími aktivitami v oblasti sociálního začleňování a c) přípravě, realizaci a hodnocení dalších aktivit v sociálním bydlení.

Odpovědný subjekt: MMR

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Analytická a metodická podpora obcí, měst a dalších aktérů bude realizována skrze plnění úkolu 6.5 Koncepce bydlení České republiky 2021+, kde je MMR stanoven úkol zaměřený na vytvoření Regionálních center (viz úkol 6.5 Zhodnocení možností a příprava vzniku regionálních informačních a koordinačních center MMR zaměřených na problematiku bydlení).

V roce 2021 zatím probíhaly přípravné práce na vymezení činnosti uvažovaných center, které by se měly zaměřovat zejména na:

- Monitoring regionálních problémů v bydlení, jejich specifika, potřebnost včetně potřeb infrastruktury a občanské vybavenosti;
- Monitoring regionálních investičních aktivit v bydlení, včetně využívání podpor, bariéry využívání;
- Regionální koordinátor investičních aktivit (sdílení informací na mezi obcemi, jinými poskytovateli bydlení);
- Konzultant v oblasti poskytování investičních podpor bydlení – školení, informační kampaň;
- Oprávnění k regionální správě evidence sociálních bytů (využívání jejich kapacity);
- Mediace – případně konzultace ohledně nájemních vztahů včetně sjednávání nájemného;
- Participace na procesech přípravy podkladů pro vypisování nových programů podpory bydlení;
- Znalost regionálních neziskových organizací poskytujícími poradenství nebo sociální služby ohledně problematiky bydlení;
- Určitá role v zavedení garantovaného bydlení, posuzování dostatečné kvality sociálního bydlení.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 9. Meziroční nárůst počtu podpořených sociálních/dostupných bytů financovaných z prostředků SFPI, státního rozpočtu a fondů.

Odpovědný subjekt: MMR

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MMR každoročně poskytuje dotace na vznik nájemních bytů pro sociální bydlení podle programu Podpora bydlení. Cílem podpory je vznik nájemních bytů sloužících k poskytování sociálního bydlení pro osoby, které mají ztížený přístup k bydlení v důsledku zvláštních potřeb vyplývajících z jejich nepříznivé sociální situace - věk, zdravotní stav nebo sociální okolnosti jejich života. Program podporuje vznik nových nájemních bytů prostřednictvím výstavby (novostavby, stavební úpravy stávajících nebytových objektů, které dosud nesloužily k bydlení, rekonstrukce bytových domů, v nichž žádný byt není vhodný k užívání a pronajmutí), tak i vznik nájemních bytů prostřednictvím pořízení (koupě nebo dražba bytu), což umožňuje využití stávajícího bytového fondu. Pod podprogramem Podporované byty byly v roce 2021 vyhlašovány dva dotační tituly:

- Pečovatelské byty – základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 65 let a osoby zdravotně postižené s limitovaným příjmem a nájmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Všechny pečovatelské byty musí být upravitelné. (vyhláška o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb 398/2009 Sb.)
- Komunitní dům seniorů – bytové domy kombinující soukromé a sdílené prostory pro bydlení seniorů. Základním přínosem je výstavba nájemních bytů pro seniory starší 60 let s limitovaným příjmem. Dotace je 600 000 Kč na 1 bytovou jednotku. Komunitní dům seniorů musí splňovat technické parametry bezbariérového užívání staveb. Stavebně technické uspořádání všech bytů v Komunitním domě seniorů splňuje technické požadavky

upravitelného bytu. Taktéž (vyhláška o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb 398/2009 Sb.).

V tabulce níže jsou uvedeny parametry podprogramu Podporované byty.

Rok	Podprogram	Počet dokončených bytů	Celkové finanční prostředky vyplacené příjemcům v Kč
2021	Podporované byty	248	94 890 000
2020	Podporované byty	236	141 600 000

Zdroj: MMR

Jak je z tabulky zřejmé, v meziročním srovnání se navýšil počet dokončených bytů o 2 %.

V roce 2021 se podařilo ukončit stavební práce (protokolem o předání a převzetí díla) u 19 investičních akcí, v rámci kterých byly postaveny 2 nové komunitní domy pro seniory, 11 zcela nových domů s pečovatelskými byty a u 6 stávajících domů byly prostory staveními úpravami nebo nástavbou či přístavbou upraveny na podporované byty. Oba dotační tituly tímto přispěly ke vzniku 248 podporovaných bytů. V roce 2021 bylo příjemcům dotace celkem vyplaceno 94,89 mil. Kč dotačních prostředků, a to na stavební práce, které byly v roce 2021 ukončeny nebo na stavební práce stále probíhající.

Zároveň byla v roce 2021 vyhlášena Výzva k podávání žádostí o poskytnutí dotace v roce 2021 z podprogramu 117D064 Podporované byty (dále jen „výzva“), ve které bylo podáno 43 žádostí o poskytnutí dotace za 350,86 mil. Kč. Ze 43 žádostí o poskytnutí dotace bylo 21 žádostí podpořeno k financování, z nichž 2 žadatelé nakonec odstoupili od žádosti o poskytnutí dotace a dotace jim nebude poskytnuta. Financování 19 akcí bude probíhat v letech 2022 a 2023, poskytnutím dotace se předpokládá vybudovat 231 upravitelných bytů za 137,61 mil. Kč.

Státní fond podpory investic (SFPI) poskytoval v roce 2021 také investiční úvěrovou podporu v rámci programů:

- Nájemní byty (dle nařízení vlády 2/2021 Sb.)
Program Nájemní byty formou zvýhodněných nízkouročených úvěrů umožní žadateli (fyzické a právnické osobě, včetně obcí) pořizovat nájemní byty určené vymezeným skupinám znevýhodněných osob. Výše úvěru může pokrýt až 90 % nákladů investice, doba splácení je až 30 let od ukončení výstavby. Výše úrokové sazby se rovná výši sazby EU snížené o nevyčerpaný limit de minimis, nesmí být však nižší než 0,5 % p. a. (Od 1. 4. 2021 činila 0,50 %, od 1. 7. 2021 byla 0,60 %, od 1. 10. 2021 činila 1,03 %, od 1. 11. 2021 byla její výše 1,28 % a od 1. 12. 2021 stoupla na 1,76 %.)
V roce 2021 byla uzavřena 1 smlouva v hodnotě 10,92 mil. Kč, přičemž vzniklo 19 nájemných bytů.
- Výstavba pro obce (dle nařízení vlády č. 112/2019 Sb., ve znění pozdějších předpisů)
Program Výstavba pro obce umožňuje obcím získat dotaci na pořízení sociálních nájemních bytů ve vlastnictví obcí určených pro domácnosti, které mají nízké příjmy a nevyhovující bydlení, a zvýhodněný úvěr na pořízení dostupných nájemních bytů ve vlastnictví obce pro

běžnou populaci v obcích s nedostatečnou infrastrukturou nájemních bytů. V sociálních bytech je stanoveno limitované nájemné, v případě dostupných bytů je nájemné v místě obvyklé. V roce 2021 bylo uzavřeno 10 smluv v hodnotě 110,16 mil. Kč, přičemž vzniklo 76 sociálních bytů.

Integrovaný regionální operační program (IROP) je největším programem, přes který se v Česku rozdělují peníze z evropských fondů. Jednou z oblastí podpory IROP 2014-2020 je „Sociální integrace“, která je označena jako Specifický cíl 2.1 Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi.

MMR níže uvádí přehled podpořených sociálních bytů v rámci IROP za roky 2021 a 2020:

IROP Počet podpořených sociálních bytů								
k 31. 12. daného roku								
Kraj	Podpořené byty				Z toho dokončené			
	2021		2020		2021		2020	
	bytové jednotky	EFRR (Kč)	bytové jednotky	EFRR (Kč)	bytové jednotky	EFRR (Kč)	bytové jednotky	EFRR (Kč)
Jihočeský	82	85 392 868 Kč	94	92 639 883 Kč	56	49 801 436 Kč	30	35 440 712 Kč
Středočeský	272	298 829 961 Kč	298	321 371 114 Kč	174	195 458 905 Kč	131	144 348 615 Kč
Plzeňský	82	102 155 325 Kč	86	105 655 125 Kč	67	80 007 347 Kč	51	59 760 966 Kč
Karlovarský	55	51 565 709 Kč	43	41 594 742 Kč	31	20 609 803 Kč	13	6 248 302 Kč
Ústecký	310	287 530 750 Kč	307	288 394 713 Kč	202	162 778 390 Kč	139	101 009 330 Kč
Liberecký	96	129 536 064 Kč	86	115 453 021 Kč	54	69 337 320 Kč	43	54 663 614 Kč
Královéhradecký	101	132 809 547 Kč	112	148 688 582 Kč	53	62 029 177 Kč	33	36 323 652 Kč
Pardubický	117	150 724 657 Kč	123	160 292 216 Kč	85	103 424 425 Kč	59	68 725 604 Kč
Vysočina	75	100 373 694 Kč	91	118 815 573 Kč	52	63 716 879 Kč	31	41 084 303 Kč
Jihomoravský	328	359 820 556 Kč	358	394 928 473 Kč	208	199 456 367 Kč	172	151 266 370 Kč
Olomoucký	345	408 030 711 Kč	408	469 462 911 Kč	165	190 228 903 Kč	127	143 118 717 Kč
Zlínský	166	220 739 881 Kč	173	231 160 612 Kč	114	150 896 448 Kč	76	94 976 871 Kč
Moravskoslezský	171	165 082 947 Kč	184	180 443 410 Kč	150	142 682 467 Kč	82	71 171 286 Kč
Celkem	2 200	2 492 592 668 Kč	2 363	2 668 900 374 Kč	1 411	1 490 427 868 Kč	987	1 008 138 341 Kč

Zdroj: MMR

Schválený programový dokument IROP obsahuje v rámci specifického cíle 2.1 „Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi“ aktivitu zaměřenou výhradně na podporu sociálního bydlení. Podporuje pořízení bytů, bytových domů, nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby sociálního bydlení a pořízení nezbytného základního vybavení. Celková alokace vyčleněna pro programové období 2014+ je v aktivitě sociálního bydlení cca 4 mld. Kč z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen „EFRR“), ale vzhledem k nízkému zájmu o tuto aktivitu především ze strany nositelů integrovaných strategií se bude konečná částka do konce roku 2023 blížít spíše 2,5 mld. Kč z EFRR. Je to způsobeno např. i tím, že v průběhu období musela být u sociálního bydlení zavedena 20letá udržitelnost, což byl požadavek Evropské komise, a takto dlouhá udržitelnost není pro žadatele příliš atraktivní. Podrobněji viz: <http://irop.mmr.cz/cs/Vyzvy/Detaily-temat/Socialni-integrace>.

Ačkoliv celkový počet podpořených bytů se v roce 2021 (ve srovnání s rokem 2020) o něco snížil (o necelých 7 %), zvýšil se počet dokončených bytů, a to o 43 %.

Podpora tématu sociální integrace bude pokračovat v IROP i v následujících letech pod názvem Sociální infrastruktura. Předpokládá se zachování obdobného rozsahu podporovaných aktivit, např. rozvoj infrastruktury a kapacit sociálních služeb nebo sociální bydlení. Konkrétní oblasti podpory, včetně podmínek a výše finančních prostředků jsou projednávány s Evropskou komisí. Nové informace týkající se podpory Sociální infrastruktury v letech 2021-2027 budou uveřejněny, jakmile budou dojednány a schváleny Evropskou komisí.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 10. Legislativní kodifikace specifické nové sociální služby poskytující podporu klientům v bydlení (tj. sociálním i vlastním) atd., která **bude navazovat na zákon o sociálním/dostupném bydlení.**

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

MMR se vyjadřuje, že vzhledem k absenci podoby zákona o sociálním/dostupném bydlení zatím nebyla kodifikace nové sociální služby realizována.

MPSV zařadilo do plánu legislativních prací na rok 2022 předložení novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V novele se počítá s novou základní činností „návuk dovedností pro zvládnání bydlení, podpora získání adekvátního bydlení, rozvoj kompetencí v bydlení a další činnosti vedoucí k sociálnímu začlenění v rámci bydlení“, která by měla být součástí několika vybraných relevantních druhů sociálních služeb.

Pokud bude MMR pokračovat v tvorbě zákona o sociálním/dostupném bydlení, je MPSV otevřeno spolupráci.

V rámci prací MPSV na novele zákona o sociálních službách byla řešena a navrhována kodifikace zmíněné nové základní činnosti – návuk dovedností pro zvládnání bydlení, podpora získání adekvátního bydlení, rozvoj kompetencí v bydlení a další činnosti vedoucí k sociálnímu začlenění v rámci bydlení, a také sociální služby poskytující pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé situaci spojené se ztrátou bydlení.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 11. Zavádění nových nástrojů bytové politiky s důrazem na prevenci ztráty bydlení (např. koordinátor – case manager v oblasti bydlení, kontaktní centra, sociálně bytové (realitní) agentury, garanční a krizové fondy na obcích) na obecní i krajské úrovni (min. 30 obcí).

Odpovědný subjekt: MMR, MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Zavádění nových nástrojů bytové politiky s důrazem na prevenci ztráty bydlení bude realizováno zejména skrze plnění úkolu 6.5 Koncepce bydlení České republiky 2021+, kde je pro MMR stanoven úkol zaměřený na vytvoření regionálních center (viz úkol 6.5 Zhodnocení možností a příprava vzniku regionálních informačních a koordinačních center MMR zaměřených na problematiku bydlení).

V roce 2021 zatím probíhaly přípravné práce na vymezení činnosti uvažovaných center, podrobněji o činnosti regionálních center – viz plnění indikátoru 8.

Odbor sociálního začleňování (Agentura) MMR zprostředkoval metodickou i analytickou podporu v obcích, s nimiž v rámci projektu podpořeného z prostředků OPZ spolupracuje. Ve sledovaném období pokračovaly projekty na podporu v bydlení z předešlých let. Probíhala převážně online setkávání, zřídka osobní pracovní skupiny (např. Děčín, Česká Lípa, Liberec, Chomutov, Roudnice). Obcím byly poskytnuty semináře věnující se základní charakteristikám sociálního bydlení, představování nástrojů bytové politiky v praxi, měkkému právu v sociálním bydlení, sociálně realitnímu zprostředkování a sociální práci v bydlení. Obce byly také seznámeny s tezemi podpory v bydlení, která bude poskytována z prostředků OPZ+ v dalším programovém období.

V roce 2021 nebyly MPSV s ohledem na pokročilou fázi realizace OPZ vyhlašovány žádné nové výzvy, ani na podporu bydlení. Plnění výše uvedeného opatření nejvíce přispívala výzva č. 108 Podpora programu Housing First zaměřená na podporu pilotního rozšíření konceptu HF včetně ověřování principů HF v praxi. Primárním cílem programu HF je eliminace bezdomovectví, respektive stavu bytové nouze a získání standardního bydlení a jeho dlouhodobé udržení uživateli programu. K 31. 12. 2021 bylo podpořeno 13 projektů za 108,77 mil. Kč. Jedná se povětšinou o tříleté projekty s dobou realizace od 2019 do 2022.

Projekt MPSV „Podpora sociálního bydlení“ spolupracoval s 13 realizátory projektů HF (výzva OPZ č. 108) a napomáhal k rozšiřování dobré praxe a inovativních nástrojů v oblasti řešení bezdomovectví či prevence ztráty bydlení. Těmito nástroji jsou např. koordinátor – case manager v oblasti bydlení (každý projekt má alespoň jednoho), kontaktní centra (Jihlava, Most, České Budějovice), sociálně bytové (realitní) agentury (7 realizátorů), garanční a krizové fondy na obcích i v neziskových organizacích (všichni realizátoři), správci plateb (více než polovina realizátorů), peer pracovníci (necelá polovina realizátorů) a další.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

4.7 Přístup ke zdravotní péči

Cíl 4.7.a: Systémově řešit faktickou nedostupnost zdravotních služeb pro sociálně vyloučené osoby, osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby jinak znevýhodněné.

Indikátor: 1. Pravidelná každoroční jednání MZ a MPSV za účelem propojení sociální a zdravotní péče poskytované osobám sociálně vyloučeným sociálním vyloučením ohroženým, včetně přípravy legislativního řešení propojení sociální a zdravotní péče.

Odpovědný subjekt: MZ, MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V srpnu 2021 proběhlo jednání MPSV a MZ na téma multidisciplinární spolupráce na společném řešení situace osob bez domova s duševním onemocněním, poskytování zdravotní péče v terénu, ambulantní zdravotní péče, dále lůžkové a následné péče. MPSV vyvíjelo i v roce 2021 úsilí v oblasti sociálně-zdravotního pomezí k zvládnutí epidemie onemocnění covid-19 v sociálních službách, s cílem ochránit zejména nejzranitelnější skupinu obyvatel, tzn. klienty pobytových sociálních služeb. MPSV tak společně s MZ a dalšími aktéry operativně řešilo problémy, se kterými se při zajišťování odpovídajících podmínek potýkají poskytovatelé sociálních služeb, a to zejména s ohledem na zajištění preventivních opatření a ochrany života a zdraví jak klientů, tak i pracovníků. I vzhledem k tomuto faktu neprobíhala jednání v souvislosti s legislativním řešením propojení sociální a zdravotní péče.

Do připravovaného Výhledu legislativních prací vlády na rok 2023 MPSV předpokládá navrhnout také přípravu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb (dlouhodobá péče). Cílem je definice sociálně zdravotních služeb, definice klienta dlouhodobé péče a jeho potřeb a nároků a optimalizace a sjednocení poskytování systému dlouhodobé péče. Dále pak nastavení jednotného vnímání kvality, a to jak na vstupu, tak i procesu i výstupu poskytování, zvýšení dostupnosti dlouhodobé péče a zvýšení efektivity využití stávajících zdrojů financování tak, aby systém adekvátně reagoval na potřeby klientů. Termín pro předložení návrhu zákona vládě se aktuálně předpokládá do konce 1. čtvrtletí roku 2023.

MZ doplňuje, že v listopadu 2021 proběhlo neformální jednání se zástupci MPSV ve věci vyjasnění problematiky rozvoje a podpory zdravotně sociálního pomezí prostřednictvím plánované reformy dlouhodobé péče, která je jedním z milníků Národního plánu obnovy 2021-2030. Při jednání byly zástupci MPSV předány informace o předpokládaném harmonogramu procesu přípravy a tvorby zákony o dlouhodobé péči. Tento zákon směřuje k systémovému zajištění komplexní péče o pacienty s chronickým onemocněním, u nichž dlouhodobý deficit plného zdraví vyvolává potřebu zajištění služeb jak ve zdravotní, tak v sociální oblasti. Další jednání jsou plánována na rok 2022.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

Indikátor: 2. Počet realizovaných projektů zaměřených na snížení nerovností sociálně vyloučených a znevýhodněných osob (výchozí stav 10 projektů).

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Dle informací MZ bylo v roce 2021 i přes opatření vlády proti šíření koronaviru ve všech krajích realizováno 344 kurzů zdravého životního stylu, 101 Dnů zdraví a 2119 kurzů pohybové aktivity. Tyto aktivity byly realizovány i v sociálně vyloučených lokalitách a nebyly etnicky vymezeny.

Aktivity byly prováděny v rámci projektu Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439, který je realizován Státním zdravotním ústavem ve 14 krajích České republiky v letech 2018 - 2022. Činnosti jsou zacíleny na zahájení procesu snižování nerovností v přístupu ke zdraví a zdravotním službám a prodloužení života ve zdraví prostřednictvím akcí – kurzů zdravého životního stylu, dnů zdraví, kurzů pohybových aktivit, odborných přednášek a individuálních intervencí.

MZ každoročně vyhlašuje Programy podpory zdraví (PPZ) zaměřené na prevenci zdraví, zvýšení zdravotní gramotnosti. Těchto programů se mohou zúčastnit všichni. V roce 2021 bylo podpořeno 43 programů PPZ.

Mezi podpořené programy patří v rámci vyhlášených priorit – např. Priorita A – Prevence kriminality, Priorita B – Podpora kvality života pacientů s chronickými a nevyléčitelnými chorobami a Priorita C – Zvyšování zdravotní gramotnosti.

Poradenská, edukační a osvětová činnost v rámci priorit A, B a C může být realizována pouze zdravotnickými pracovníky erudovanými v dané oblasti. Aktivit se mohou zúčastnit všechny oslovené osoby včetně osob ze sociálně vyloučených lokalit.

Ministerstvo zdravotnictví v roce 2021 realizovalo projekt „Zvýšení dostupnosti a vytvoření možností zdravotní péče pro osoby bez přístřeší“ – zkrácený název „Ordinace pro osoby bez přístřeší“. Projekt je hrazen z OP Zaměstnanost a bude ukončen v roce 2022.

Hlavní cílovou skupinou projektu jsou osoby sociálně vyloučené (bezdromovci) a osoby sociálním vyloučením ohrožené osoby vyčleněné nebo ohrožené vyčleněním mimo běžný život společnosti, které se do něj v důsledku nepříznivé sociální situace nemohou zapojit. V projektu se konkrétně jedná o osoby bez přístřeší a osoby bezdomovectvím ohrožené. Jde o osoby, které nemají svůj domov, ale hledají legální nebo nelegální ubytování, např. v azylových domech, ve veřejných ubytovnách, v noclehárnách. V této životní situaci jsou např. lidé před opuštěním instituce, zejména dětského domova, zdravotnického zařízení nebo věznice, kteří se po propuštění nemají kam vrátit. Povinností bylo zajistit pro klienty následné služby sociální a v případě potřeby i zdravotní péči. Tato cílová skupina bude podpořena formou úhrady vzdělávání, za účelem rozšíření kompetencí ve vztahu k péči o osoby cílové skupiny.

V rámci projektu jsou monitorovány a ověřovány nové signální výkony, které jsou v ordinacích vykonávány zdravotníky. Po ukončení projektu mají všechny ordinace zaručené pokračování úhrady zdravotních služeb z veřejného zdravotního pojištění. Nejsou zajištěny všechny sociální služby a další

zdravotní služby pro cizince, jejich účast je však monitorována a sledována ve všech ordinacích pro osoby bez přístřeší v Praze, Olomouci, Ostravě a Pardubicích.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Sběr epidemiologických dat o zdravotním stavu osob bez domova a dalších osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených.

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

V roce 2021 byly na MZ schváleny k zahájení a realizaci projekty:

1. Zvýšení dostupnosti cílené prevence a včasné diagnostiky specifických přenosných a nepřenositelných onemocnění ve vybraných sociálně vyloučených lokalitách s romskými komunitami (realizátor Fakultní nemocnice v Motole)
2. Saste Roma – rozvíjíme zdraví ve vyloučených lokalitách (Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně)

U obou projektů dochází nejen k prevenci a podpoře zdraví v sociálně vyloučených lokalitách, ale i ke sběru a vyhodnocení dat, které jsou potřebné pro analýzu zdravotní situace osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách. Výstupy projektů jsou monitorovány na základě předem stanovených postupů a u obou projektů dochází k evaluaci nezávislým evaluátorem. V současné době jsou výsledky zpracovávány.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Vytvoření seznamu lokalit, ve kterých průměrná dojezdová doba u ambulantní primární péče přesahuje 35 minut, a snížení tohoto počtu do konce r. 2023 nejméně o polovinu.

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

Časová dostupnost zdravotních služeb je monitorována ze strany zdravotních pojišťoven, které mají k dispozici dojezdové mapy. K těmto dojezdovým mapám má přístup i Ministerstvo zdravotnictví. Zdravotní pojišťovny a krajské úřady jsou garanty sítě zdravotních služeb v krajích. V místě zhoršené dostupnosti místní zdravotní péče v roce 2021 MZ neiniciovalo posílení zdravotních služeb, včetně jejich dostupnosti. Jednání o tomto tématu s kraji jsou připravována na rok 2022.

Rovný přístup ke zdravotním službám je garantován zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, v platném znění (dále jen „zákon o zdravotních službách“) a Ústavou České republiky, proto je ze strany MZ zájem, aby i dojezdové vzdálenosti u ambulantní péče byly pro všechny občany stejné.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.7.b: Zvýšit zdravotní gramotnost v oblasti práv a povinností uplatňovaných v přístupu k primární zdravotní péči sociálně vyloučených osob, osob ohrožených sociálním vyloučením a osob jinak znevýhodněných.

Indikátor: 1. Vyhlášení nových projektů zaměřených na zvýšení zdravotní gramotnosti cílové skupiny.

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Projekty zaměřené na zvýšení zdravotní gramotnosti jsou MZ vyhlášovány každoročně, jedná se o projekty Podpora zdraví, zvyšování efektivity a kvality zdravotní péče pro příslušný rok. Podrobnější informace jsou uvedeny na internetových stránkách www.mzcr.cz. MZ spolupracuje při realizaci tohoto cíle se Státním zdravotním ústavem (SZÚ), který je přímo řízenou organizací MZ. Projekt s reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_039/0009439 je realizován SZÚ ve 14 krajích České republiky v letech 2018 – 2022. Tento projekt je zaměřen i na realizaci Kurzů mediátora podpory zdraví.

Ve všech krajích vč. hl. m. Prahy byla v průběhu realizace projektu zřízená Regionální centra podpory zdraví (RCPZ) funkční a aktivní, disponující týmy krajských koordinátorů a mediátorů podpory zdraví, kteří se průběžně věnují realizaci vytvořených preventivních programů. V roce 2020 se realizace preventivních programů rozběhla prostřednictvím plánovaných forem (individuální intervence, dny zdraví, kurzy zdravého životního stylu, kurzy pohybových aktivit). Aktivita center (a celého projektu) byla však poznamenána vládními opatřeními proti šíření onemocnění covid-19 a dílčí plánované aktivity nemohly být realizovány v roce 2020 a 2021 dle stanoveného plánu jednotlivých RCPZ.

V roce 2021 nadále probíhalo v jednotlivých krajích vytváření sítě spolupracujících odborných kapacit a pravidelně byly aktualizovány databáze organizací spolupracujících na realizaci a registrovaných sociálně vyloučených lokalit. RCPZ komunikovala a spolupracovala s různými klíčovými partnery v jednotlivých krajích jejich působení – především s krajskými koordinátory pro romské záležitosti, městskými úřady a nevládními neziskovými organizacemi. Hlavním přínosem spolupráce z pohledu těchto klíčových partnerů bylo právě to, že se zúčastnění aktéři dozvídali o průběhu projektu a o jeho práci s cílovou skupinou.

V rámci projektu bylo v roce 2021 realizováno 40 z vytvořených 69 preventivních programů. Vytvořené preventivní programy byly průběžně aktualizovány, a to i v souvislosti s pandemií koronaviru a onemocněním covid-19. Pro realizaci preventivních programů byl pořízen zdravotně výchovný materiál, pomůcky, modely a přístroje.

V rámci projektu byla v SZÚ vytvořena nová pracovní místa krajských koordinátorů a mediátorů podpory zdraví. K 31. 12. 2021 pracovalo na pozici koordinátorů 15 fyzických osob (14,00 přepočtený stav), na pozici mediátorů 55 fyzických osob (45,00 přepočtený stav) a 1 metodik krajských koordinátorů (1,00 přepočtený stav). Mediátoři podpory zdraví jsou osoby, které pocházejí ze SVL. Předpokládaným efektem je znalost skupiny a specifické dovednosti s komunikací s ostatními osobami žijícími v SVL.

V rámci projektu byl v roce 2021 realizován jeden Kurz mediátora podpory zdraví pro pracovníky RCPZ. Jedná se o 80hodinový kurz. V tomto kurzu bylo proškoleny v roce 2021 28 osob. Dále bylo v rámci

projektu v roce 2021 proškoleno 71 lektorů, kteří zajišťují realizaci preventivních programů pro cílovou skupinu.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Každoroční navýšení počtu osob z cílové skupiny sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených edukovaných v oblasti zdravotní gramotnosti.

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

S ohledem na zvýšení počtu mediátorů podpory zdraví, MZ uvádí, že v roce 2021 byl realizován na SZÚ jeden Kurz mediátora podpory zdraví pro pracovníky Regionálních center podpory zdraví. Dochází tak k edukaci vyššího počtu osob ze SVL. Mediátoři podpory zdraví v rámci každého kontaktu vedou podrobnou dokumentaci.

I přes zmíněná vládní opatření proti šíření koronaviru bylo v roce 2021 ve všech krajích realizováno celkem 344 kurzů zdravého životního stylu (každý kurz trvá 40 hodin), 101 Dnů zdraví, 2119 kurzů pohybové aktivity a 269 odborných akcí a přednášek. Od počátku projektu využilo služby realizované v rámci projektu celkem 37 108 účastníků. Projekt není etnicky vymezen. A je realizován v i mimo sociálně vyloučené lokality. Dnů zdraví, kurzů pohybových aktivit, odborných přednášek se účastní i osoby ze SVL, při přednáškové či výcvikové aktivitě není tato skutečnost evidována.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.7.c: Rozvinutí modelu kulturně a sociálně senzitivního přístupu ve zdravotní péči.

Indikátor: 1. Zajištění povinných kurzů pro mediky v oblasti sociokulturně senzitivní zdravotní péče, sociální začleňování v oblasti zdraví, interkulturní a intersociální komunikace a zmocňující přístupy v podpoře zdraví (empowerment principles) nad rámec stávajícího kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace.

Odpovědný subjekt: VŠ – lékařské fakulty

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Oblast sociokulturně senzitivní zdravotní péče je na jednotlivých lékařských fakultách v ČR v dostatečném rozsahu zajišťována odbornými ústavami s náplní veřejného zdravotnictví, sociologie a psychologie, či etiky ve zdravotnictví, které poskytují studentům programu Všeobecného lékařství všechny potřebné znalosti.

V roce 2021 byla výuka konkrétně realizována v následujících předmětech:

- Etické základy komunikace pro odbornou praxi
- Komunikace s pacientem v praxi
- Lékařská psychologie a psychosomatika
- Mindfulness for life

- Management osobního rozvoje
- Komunikace v neodkladné péči
- Sociální lékařství a lékařská etika
- Sociální lékařství
- Medicínské právo
- Epidemiologie, právo a sociální lékařství
- a mnohými dalšími

Řada předmětů je zakončena dílčí či státní rigorózní zkouškou.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Sledování počtu kurzů pro sociální pracovníky/pracovnice zaměřených na rozvoj sociokulturní a intersociální komunikace a mediace a na spolupráci sociálního a zdravotního sektoru.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Aktuálně je u MPSV (odd. koncepce sociální práce a vzdělávání) plně akreditováno 234 programů zaměřených na komunikační dovednosti, 142 platných akreditovaných vzdělávacích programů zaměřených na terapeutické a resocializační programy, 47 zaměřené na mediaci. Více o výčtu kurzů, které jsou akreditovány MPSV jsou dostupné v katalogu na adrese: <https://akris.mpsv.cz/>.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.7.d: Podpora deinstitucionalizace psychiatrické péče, asistivních technologií a služeb s těmito technologiemi souvisejícími; optimalizace a zvýšení dostupnosti péče na sociálně-zdravotním pomezí.

Indikátor: 1. Meziroční pokles celkového počtu ošetrovacích dnů v následné lůžkové péči v oboru psychiatrie

o 1 % nebo 50 pacientů/rok.

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MZ uvádí, že v roce 2021 pokračoval proces deinstitucionalizace psychiatrické péče. Z počátečního stavu 7 983 lůžek následné péče v roce 2020 bylo v průběhu roku 2021 zrušeno 608 lůžek. Ke konci roku 2021 tak bylo v psychiatrických nemocnicích celkem 7375 lůžek následné péče. Od roku 2018 došlo již k poklesu lůžek následné péče o 1133 lůžek. S tím je spojen i úbytek pacientů v psychiatrických nemocnicích a to o 24 % za poslední 3 roky (2018-2021) s tím, že největší úbytek pacientů je zaznamenáván u dlouhodobě hospitalizovaných pacientů. Úbytek pacientů je spojen do značné míry s přesunem péče z institucionálního prostředí do komunity/vlastního sociálního prostředí.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zvýšení počtu pacientů podpořených v komunitních a ambulantních službách fungujících v rámci reformy péče o duševní zdraví mezi roky 2021 až 2023 o 800.

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV podpořilo vznik dotačního titulu na rozšíření sítě sociálních služeb pro osoby s duševním onemocněním. Cílová skupina osoby s duševním onemocněním byla začleněna v rámci projektů na deinstitucionalizaci sociálních služeb a podpořena v programech OPZ a IROP (výzva č. 71 Deinstitucionalizace psychiatrické péče – integrované projekty CLLD, výzva č. 75 Deinstitucionalizace psychiatrické péče II, výzva č. 81 Rozvoj sociálních služeb II, výzva č. 82 Rozvoj sociálních služeb v sociálně vyloučených lokalitách II).

V roce 2021 bylo, podle informací MZ, v provozu 30 Center duševního zdraví (CDZ), z toho významná část již v tzv. „ostrém provozu“, tedy bez podpory z evropských projektů. Psychiatrické nemocnice/psychiatrické léčebny s poskytovateli komunitních služeb úzce spolupracují – například 8 zařízení se spolupodílí na provozu zdravotní části CDZ. Spolupráce se nezaměřuje jen na osoby s vážným duševním onemocněním (SMI), ale jedná se i o spolupráci v rámci řešení závislosti, gerontopsychiatrie, ochranného léčení či duševního zdraví dětí a dorostu.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Monitoring počtu pacientů předaných do návazné ambulantní či komunitní péče ve vlastním sociálním prostředí.

Odpovědný subjekt: MZ

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Za MZ je v rámci reformních projektů, které se týkají deinstitucionalizace psychiatrické péče, sledován přechod pacientů do návazných extramulárních služeb – např. projekty Center duševního zdraví.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Pravidelná každoroční jednání MZ a MPSV za účelem propojení sociální a zdravotní péče poskytované osobám sociálně vyloučeným sociálním vyloučením ohroženým, včetně přípravy legislativního řešení propojení sociální a zdravotní péče.

Odpovědný subjekt: MZ, MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Dle vyjádření obou gestorů opatření probíhá spolupráce MZ a MPSV, a to v rámci nastavených řídicích a organizačních struktur (Výkonný výbor, pracovní skupiny, orgány Rady vlády pro duševní zdraví). Jednání MZ a MPSV specificky zaměřené propojení sociální a zdravotní péče poskytované osobám sociálně vyloučeným a sociálním vyloučením ohroženým se však v roce 2021 nekonalo.

MPSV vyvíjelo i v roce 2021 úsilí v oblasti sociálně-zdravotního pomezí k zvládnutí epidemie onemocnění covid-19 v sociálních službách, s cílem ochránit zejména nejzranitelnější skupinu obyvatel, tzn. klienty pobytových sociálních služeb. MPSV tak společně s MZ a dalšími aktéry operativně řešili

problémy, se kterými se při zajišťování odpovídajících podmínek potýkají poskytovatelé sociálních služeb, a to zejména s ohledem na zajištění preventivních opatření a ochrany života a zdraví jak klientů, tak i pracovníků. I vzhledem k tomuto faktu neprobíhala jednání v souvislosti s legislativním řešením propojení sociální a zdravotní péče.

Do připravovaného Výhledu legislativních prací vlády na rok 2023 MPSV předpokládá navrhnout také přípravu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb (dlouhodobá péče). Cílem je definice sociálně zdravotních služeb, definice klienta dlouhodobé péče a jeho potřeb a nároků a optimalizace a sjednocení poskytování systému dlouhodobé péče, nastavení jednotného vnímání kvality, a to jak na vstupu, tak i procesu i výstupu poskytování a zvýšení dostupnosti dlouhodobé péče a zvýšení efektivity využití stávajících zdrojů financování tak, aby systém adekvátně reagoval na potřeby klientů. Termín pro předložení návrhu zákona vládě se aktuálně předpokládá do konce 1. čtvrtletí roku 2023.

V srpnu 2021 proběhlo jednání MPSV a MZ na téma multidisciplinární spolupráce na společném řešení situace osob bez domova s duševním onemocněním, poskytování zdravotní péče v terénu, ambulantní zdravotní péče, a lůžkové a následné péče.

MZ doplňuje, že v listopadu 2021 proběhlo neformální jednání se zástupci MPSV ve věci vyjasnění problematiky rozvoje a podpory zdravotně sociálního pomezí prostřednictvím plánované reformy dlouhodobé péče, která je jedním z milníků Národního plánu obnovy 2021-2030. Při jednání byly zástupci MPSV předány informace o předpokládaném harmonogramu procesu přípravy a tvorby zákony o dlouhodobé péči. Tento zákon směřuje k systémovému zajištění komplexní péče o pacienty s chronickým onemocněním, u nichž dlouhodobý deficit plného zdraví vyvolává potřebu zajištění služeb jak ve zdravotní, tak v sociální oblasti. Další jednání jsou plánována na rok 2022.

Indikátor nemá na problematiku prosazování rovných příležitostí mužů a žen žádný vliv.

4.8 Zajištění důstojných životních podmínek

Cíl 4.8.a: Zajistit adekvátní příjem a prevenci ztráty příjmu pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.

Indikátor: 1. Snížení hodnot těchto indikátorů EU: AROPE (míra ohrožení chudobou a sociálním vyloučením), AROP (míra ohrožení příjmovou chudobou), MD (materiální deprivace), VLWI (domácnosti s nízkou intenzitou práce).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Za MPSV dle sledovaných ukazatelů dochází ke snížení, tudíž plnění indikátoru, jak ukazuje tabulka níže.

Hodnoty jednotlivých ukazatelů v letech 2020, 2021 (v %)		2020	2021
AROPE	míra ohrožení příjmovou chudobou a sociálním vyloučením	11,9	11,3
AROP	míra ohrožení příjmovou chudobou	9,5	8,6
MD	míra materiální deprivace	2,4	2,4
VLWI	míra nízké pracovní intenzity	3,3	4

Zdroj: ČSÚ

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zavedení pravidelné valorizace minimální mzdy podle průměrné mzdy.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že od roku 2015 docházelo každoročně k pravidelnému zvyšování minimální mzdy. V roce 2021 (od 1. 1. do 31. 12.) činila výše hrubé minimální mzdy 15 200 Kč za měsíc (resp. 90,50 Kč za hodinu pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin). Podíl minimální a průměrné mzdy dosáhnul v roce 2021 úrovně 40,1 %. Poslední zvýšení minimální mzdy se uskutečnilo od 1. ledna 2022, kdy meziročně vzrostla o 6,6 %. Od tohoto data činí výše základní sazby minimální mzdy 16 200 Kč za měsíc (resp. 96,40 Kč za hodinu pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin). Zavedení automatické valorizace minimální mzdy předpokládá Programové prohlášení vlády České republiky. Tuto problematiku v roce 2021 ovlivňovalo projednávání návrhu směrnice o přiměřených minimálních mzdách v EU, která bude mít v případě přijetí vliv na způsob stanovování minimální mzdy v jednotlivých členských státech EU. Prioritou MPSV bylo zakotvení možnosti využití automatických valorizačních mechanismů do znění této směrnice. Předpokládá se, že návrh na zavedení valorizačního

mechanismu minimální mzdy bude součástí novely zákoníku práce jejíž předložení do vlády je ve výhledu legislativních prací vlády uvedeno v prvním čtvrtletí 2023.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Průběžné odstraňování bariér a účelnější zacílení poskytování vybraných dávek státní sociální podpory a dávek pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na bydlení, příspěvek na dítě, event. doplatek na bydlení, MOP) na osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV uvádí, že výdaje na nepojistné sociální dávky, jimiž jsou podporovány příjmy osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených, jsou mandatorními výdaji státního rozpočtu. Opatření v části disponibilních zdrojů pro sociální ochranu je plněno. Dokladem kultivace státní sociální podpory v roce 2021 byla realizace zvýšení příspěvku na bydlení vlivem zvýšení normativních nákladů na bydlení, z nichž se dávka vypočítává. Stalo se tak s účinností od 1. ledna 2021 na základě nařízení vlády č. 580/2020 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2021 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva a částek normativních nákladů na bydlení. Došlo ke zvýšení podpory prostřednictvím dávky státní sociální podpory, příspěvku na dítě, přijetím zák. č. 285/2021 Sb. Podpora byla navýšena a rozšířil se okruh rodin, kterým vznikne na dávku nárok. Byl přijat zák. č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů, který podpořil rodiče v těch případech, kdy druhý rodič neplní řádně vyživovací povinnost. Za účelem zmírnění negativních dopadů pandemie covidu-19 došlo k úpravě metodických postupů v rámci poskytování jednorázové dávky pomoci v hmotné nouzi, mimořádné okamžité pomoci (dále jen „MOP“). Za tímto účelem byla průběžně poskytována tzv. MOP spojená s onemocněním covid-19, jež zacílila na pomoc při zajištění základních životních potřeb a rovněž na pomoc s úhradou nákladů na bydlení. Kromě možné pomoci v oblasti bydlení, která je poskytována v rámci mimořádné okamžité pomoci na jednorázový výdaj, konkrétně na úhradu jistoty (kauce) při uzavření nájemní smlouvy, umožnila specifická MOP spojená s onemocněním covid-19 rovněž podporu v situacích spojených s pandemickou krizí. Tento nástroj jednorázové podpory byl rovněž využit v rámci řešení negativních důsledků energetické krize, a to vytvořením možnosti poskytnutí tzv. MOP – vyúčtování DPI, která může pomoci s úhradou nákladů spojených s nedoplatkem na základě vystaveného vyúčtování od dodavatele poslední instance v souvislosti s ukončením činnosti některých dodavatelů energií.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 4. Legislativní úprava institutu životního a existenčního minima a valorizace ŽEM s využitím výsledků výzkumné aktivity VÚPSV „Náplň a konstrukce životního a existenčního minima“.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Částečně plněno

V rámci plnění cíle 4.8 v roce 2021 nedošlo na MPSV k žádným legislativním úpravám částek životního a existenčního minima. Pro valorizaci částek životního a existenčního minima v pravidelném termínu od 1. ledna 2021 nebyla valorizační podmínka naplněna a příslušné zvýšení tak nemohlo být uskutečněno. Pokud jde o studii VÚPSV, výzkumné činnosti v této oblasti nebyly dosud dokončeny.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

4.9 Zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku

Cíl 4.9.a: Podpora preventivních přístupů k zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku.

Indikátor: 1. Návrh preventivních opatření ke snižování sociálního napětí, domácího násilí, potírání předsudků souvisejících s domácím násilím.

Odpovědný subjekt: MV, PMS, MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 1/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

Probační a mediační služba v roce 2021 nadále poskytovala právní informace a psychosociální podporu obětem trestných činů v souladu se zákonem č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Oběti se mohou obracet na všechna střediska PMS. Popis poskytované podpory včetně kontaktů na střediska je zveřejněn na webových stránkách PMS (www.pmscr.cz). PMS spolupracuje s oběťmi trestných činů, včetně obětí domácího násilí, a to v řádech tisíců osob ročně (v roce 2021 to bylo celkem 4281 obětí trestných činů). PMS v roce 2021 nezaznamenala změny trendů výskytu jednotlivých jevů.

V rámci své činnosti podporuje PMS oběti v jejich aktivním úsilí vyrovnat se s těžkou životní situací. Pomáhá zprostředkovat účinné a společensky prospěšné řešení konfliktů spojených s trestnou činností. V případě potřeby zprostředkovává další odbornou pomoc obětem trestných činů na základě navázané spolupráce v regionech. Zaměstnanci PMS jsou také členy multidisciplinárních týmů v jednotlivých regionech, zaměřených zejména na práci s mládeží a prevenci kriminality obecně. Téma domácího násilí je součástí základního vzdělávání probačních úředníků jak v oblasti práce s oběťmi, tak také v oblasti probace (zejména v částech zaměřených na analýzu rizik pachatele). PMS se věnuje také osvětové činnosti, v roce 2021 proběhl Evropský den obětí trestných činů (22. 2.), kdy PMS s Policíí ČR a dalšími partnery přispěla ke zvýšení povědomí o právech obětí.

PMS cílí svou činnost na muže a ženy stejně, s oběma skupinami pracuje v rámci probačních a mediačních činností i při poskytování právních informací a psychosociální podpory podle zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů.

V roce 2021 byly MMR realizovány projekty vzniklé na základě návrhů preventivních opatření definovaných na pracovních skupinách pro bezpečnost a prevenci kriminality při tvorbě strategických dokumentů u obcí zapojených do koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Projekty byly podpořeny z výzvy 052 OPZ, obsahovaly preventivní opatření a přispívaly ke snižování sociálního napětí. Jednalo se o tyto projekty:

- Komplexní řešení problematiky bezpečnosti a sociálně patologických jevů ve Starých Křečanech
- Asistenti prevence kriminality Liberec
- Komplexní řešení problematiky bezpečnosti a sociálně patologických jevů v obci Dvorce
- APK a Domovník – preventista Varnsdorf
- Komplexní řešení problematiky sociálně patologických jevů v Ralsku
- Domovník – preventista v Břeclavi
- Zapojování osob ze sociálně vyloučených lokalit do prevence kriminality v Aši

- Asistenti prevence kriminality Kroměříž
- Zavedení asistentů prevence kriminality Jihlava
- Podpora sousedství v Kadani
- Podpora prevence kriminality a sociálně patologických jevů v Rotavě
- Domovník – preventista v Písku
- Asistenti prevence kriminality v Písku
- Asistenti prevence kriminality v Jirkově
- Poradna Justýna Brno, Břeclav Poskytování sociální a právní pomoci konkrétním fyzickým osobám vystaveným nebo ohroženým předsudečným násilím
- Prevence kriminality v Budišově nad Budišovkou
- Asistenti prevence kriminality Vítkov
- Systém prevence kriminality a prevence ztráty bydlení ve městě Vsetín
- Asistenti prevence kriminality v Břeclavi
- Asistenti prevence kriminality a Domovníci-preventisté ve Valašském Meziříčí.

Preventivní opatření ze strany MV jsou prováděna dlouhodobě. MV mezirezortně spolupracuje na přípravě strategických dokumentů týkajících se vymezené oblasti (např. Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí), i spravuje vlastní strategické materiály (Strategie prevence kriminality, Národní strategie boje proti obchodování s lidmi včetně Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi). Dále spravuje dotační programy, zaměřené na vymezenou oblast (sociální prevence, situační prevence, informování občanů, prevence sociálně patologických jevů, zabezpečení fungování evropských krizových či asistenčních linek).

Tyto výše zmíněné aktivity budou pokračovat i v následujících letech.

Blíže k vybraným aktivitám:

Na webových stránkách MV je upozorňováno na strukturální násilí v rodinách a stránky obsahují seznam organizací, které odbor prevence kriminality podporuje v rámci prevence domácího a genderově podmíněného násilí dotačním programem.

- Domácnost je místem bezpečí, které je třeba zachovat – Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)
- Dotační systém prevence kriminality – Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)
- Domácí násilí – institut vykázaní a další informace – Ministerstvo vnitra České republiky (mvcr.cz)

MV spravuje dotační program Prevence sociálně patologických jevů se zaměřením na prevenci a eliminaci domácího násilí prostřednictvím práce s násilnými osobami a osobami neovládajícími agresí ve vztazích. V každém roce je na dotační program alokována částka 2 miliony korun.

Dále spravuje dotační program pro nestátní neziskové organizace provozující evropské krizové či asistenční linky 116 XXX v České republice. V každém roce je na dotační program alokována částka 2 miliony korun. MV dlouhodobě podporuje tyto linky: Linka pro rodinu a školu 116 000/Linka ztracené dítě 116 000; Linka bezpečí 116 111 a Linka pomoci obětem kriminality a domácího násilí 116 006.

Odbor bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání MV – v oblasti vzdělávání realizuje policejní školy (Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze a Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Holešově) akreditovaný vzdělávací program v oboru vzdělání 68-42-N/04 Bezpečnostně právní činnost. Problematika domácího násilí je zařazena průřezově do vzdělávacího programu v mnoha modulech, a to zejména Trestní právo, Policejní činnost, Kontrola kriminality, Kriminologie, Kriminalistika, Psychologie, Multikultura, a především povinně volitelný modul Domácí násilí – zaměřený na danou oblast a záležitosti s tím související.

Postup policie v případech domácího násilí upravuje Zákon o Policii ČR. V důsledku situace spojené s pandemií covidu-19 byl upraven postup policie při provádění vykazání a již dne 23. 3. 2020 byl rozeslán na všechna krajská ředitelství policie. V upraveném postupu byla upravena spolupráce s hygienickými stanicemi v případech ověřování nařízené karantény či izolace vykazované osoby. Spolupráce PČR, hygienických stanic a krizových štábů byla potvrzena usnesením vlády č. 341 ze dne 30. 4. 2020. Příkaz k vyčlenění objektu v majetku státu, kraje nebo obce k izolaci nebo karanténě fyzických osob může být vydán podle zákona o ochraně veřejného zdraví. V současnosti spolupráce probíhá na základě zákona o veřejném zdraví.

Dále MV uveřejnilo na svých webových stránkách www.mvcr.cz a na www.prevencekriminality.cz článek o násilných osobách v případech domácího násilí a možnostech pomoci prostřednictvím programů, které jsou podporovány v rámci dotačního programu OPK Prevence sociálně patologických jevů, a informace o dalších programech pro násilné osoby, včetně karty vykazované osoby, která je předávána policisty v rámci vykazání násilné osoby.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Existence pracovních skupin na úrovni obcí se SVL, využívající nástroje osvědčené v projektu „Bezpečná obec – Bezpečné město“, který funguje na principech systémového předávání informací odpovědnými osobami, hodnocení stávající situace, sdílení odpovědnosti, předvídání, plánování a realizace konkrétních aktivit. Zajištění komunikace informací ze SVL do pracovní skupiny a zpět do SVL.

Odpovědný subjekt: MMR – OSZ (Agentura)

Termín: 1/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

MMR – OSZ v roce 2021 začal obce zapojené v koordinovaném přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám a relevantní aktéry informovat o možnosti sestavení pracovní skupiny prostřednictvím 6 webinářů na téma „Prevence kriminality v obci se SVL“ uskutečněných ve dnech 29. 6. 2021, 20. 7. 2021, 14. 9. 2021, 12. 10. 2021, 16. 11. 2021 a 7. 12. 2021. Na těchto akcích pořádaných on-line byly sdíleny informace o aktuálním vývoji v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality včetně příkladů dobré praxe při předcházení trestné činnosti a zvyšování bezpečí v obcích se SVL. Jedním z materiálů představeným účastníkům byla i publikace Jak vytvořit Bezpečné město (obec) autorů Gjuričová, Kučera, Fejfar, Koníček, Podivínská, Rakušan, Vařeka. Tento materiál byl účastníkům následně zaslán ve formátu PDF. Počet účastníků, kteří byli informováni o principech systémového předávání informací odpovědnými osobami, hodnocení stávající situace, sdílení odpovědnosti, předvídání, plánování a realizaci konkrétních aktivit, bylo celkem 157.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 3. Stabilní a předvídatelná finanční podpora pracovních pozic asistent prevence kriminality a domovník-preventista v souladu s metodikami MV ČR.

Odpovědný subjekt: MPSV, obce se SVL, MV

Termín: 1/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV nebyly s ohledem na pokročilou fázi realizace OPZ vyhlašovány žádné nové výzvy ve vztahu k výše uvedenému opatření, v tomto roce probíhaly či byly dokončovány projekty podpořené z výzev vyhlášených v předchozích letech. Plnění výše uvedeného opatření nejvíce přispívala Výzva č. 03_16_052 - Podpora sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách 3. výzva. Výzva byla určena pro obce (nositele Strategického plánu sociálního začleňování), které byly vybrány Monitorovacím výborem Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro činnost Agentury pro sociální začleňování, a to v období do 30. 6. 2019.

Dalšími podmínkami pro zařazení obce/obcí do výzvy byla podepsaná smlouva o spolupráci (tzv. memorandum) s Úřadem vlády ČR, Agenturou pro sociální začleňování, schválený Strategický plán sociálního začleňování, zastupitelstvem obce. Mezi podporované aktivity patřila také podpora programů prevence sociálně patologických jevů, prevence kriminality a veřejného pořádku. V této aktivitě byli podporováni především tzv. asistenti prevence kriminality.

MV dlouhodobě a systémově podporuje specifické projekty zvyšující bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách, a to jak finanční podporou, tak vydáváním metodik, pořádáním seminářů a konferencí.

Odpovědnost za vytváření koncepce a koordinaci preventivní politiky má meziresortní orgán Republikový výbor pro prevenci kriminality (dále jen „Republikový výbor“). Jde o meziresortní iniciační, koordinační a metodický orgán zřízený při Ministerstvu vnitra.

Předmětem činnosti Republikového výboru je vytváření koncepce preventivní politiky vlády České republiky na meziresortní úrovni a její konkretizace na úrovni místní.

Jednou z významných priorit zůstává prevence kriminality a zvýšení bezpečí v sociálně vyloučených komunitách.

Specifické projekty:

Asistenti prevence kriminality

Projekt Asistent prevence kriminality (dále jen „APK“) je nejúspěšnější projekt od počátku dotačního titulu na Program PK od roku 1996. Cílem projektu je snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků (protiprávního jednání obecně) v SVL, zajištění vymahatelnosti práva, prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, kterou Policie ČR a obecní policie v rámci SVL obtížně řeší, a změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené. V každé obci je také vytvořena pozice mentora – strážník obecní policie, který asistentům předává úkoly, kontroluje jejich plnění, pomáhá jim při zvládnutí úkolů a překonávání problémů. Tam, kde není obecní policie zřízena, zastává roli mentora Policie ČR nebo obecní policie sousedního města. S asistenty i mentory spolupracuje Policie ČR v příslušných lokalitách. Projekt APK je hodnocen velmi

pozitivně, výrazně se podílí na zvýšení úrovně bezpečí a dodržování veřejného pořádku a aktivizuje dlouhodobě nezaměstnané.

V roce 2021 celkem působilo v 58 obcích v rámci celé ČR 139 APK podpořených z rozpočtu MV v rámci Programu PK ve výši 33 695 840 Kč. Jedná se o nejvyšší částku z Programu PK, která byla v jednom roce na projekty APK schválena, a to přesto, že bylo z nedostatku finančních prostředků nutné přistoupit k posouzení žádostí podle pomocných kritérií (indexu kriminality pro danou obec, indexu sociálního vyloučení pro danou obec (dle metodiky MMR - OSZ) a k velikosti, resp. počtu obyvatel, obce (zvýhodněny budou menší obce), v souladu s čl. 11, odst. 4 Zásad. Komise se shodla ve snaze podpořit všechny přihlášené projekty Domovník-preventista, neboť se stále jedná o začínající projekt, jehož prosazování je vhodné zvláště podporovat (i s ohledem na existenci nových metodik a příruček k tomuto projektu) a pomocná kritéria uplatňovat spíše u již zaběhlého projektu APK.

Další APK pak působí v rámci ČR i z jiných zdrojů, než jsou prostředky zajišťované MV – např. z podpory ÚP ČR – na základě dohody mezi MV a GŘ ÚP ČR. Stejně jako v předchozích letech byli APK dále financováni přímo z vlastních rozpočtů obcí či z evropských projektů v rámci OPZ, ITI, MAS apod. Odhadem tak mohlo působit v celé ČR na konci roku 2021 cca 500-600 APK.

Tabulka č. 12 Počet podpořených dílčích projektů APK v letech 2010–2021 a celková výše přiznaných finančních dotací z Programu PK

Rok	Počet podpořených obcí	Počet APK	Celková výše přiznané dotace
2010	10	38	3 876 000 Kč
2011	16	104	3 423 000 Kč
2012	21	37	5 328 000 Kč
2013	38	90	13 360 000 Kč
2014	64	127	17 644 000 Kč
2015	58	175	22 656 000 Kč
2016	47	121	25 529 000 Kč
2017	37	92	20 928 000 Kč
2018	33	86	18 923 590 Kč
2019	45	129	25 389 508,44 Kč
2020	51	109	29 912 662 Kč
2021	58	139	33 695 840 Kč

Zdroj: MV

Dalším projektem, který reaguje na konkrétní potřeby obcí s cílem zvýšit bezpečí v bytových domech a jejich bezprostředním okolí, je preventivní projekt „Domovník – preventista“ (dále jen „Domovník“), jehož pilotní zavádění začalo již v roce 2013. Dílčími cíli projektu je snížit stávající rizika vandalizmu, pohybu a pobytu nepovolaných osob a rušení nočního klidu; vytvořit podmínky pro dlouhodobé udržení pořádku, společensky žádoucích vztahů a jednání; posílit odpovědnost nájemníků za péči, údržbu a užívání svěřeného majetku; umožnit alespoň částečnou zaměstnanost osob dlouhodobě nezaměstnaných.

V roce 2021 bylo z Programu PK podpořeno 12 projektů Domovník – preventista v celkové výši podpory 2 006 000 Kč.

Celkově pak MV v Programu PK posuzovalo 206 žádostí 106 žadatelů (obcí, měst, krajů), z toho 19 žádostí 11 krajů. Současně byly komisi podány informace o předloni schválených „víceletých“ projektech, které pokračují i v roce 2021, a se kterými je potřeba v dotacích na rok 2021 již počítat. Celkové požadavky na dotaci v r. 2021 byly ve výši 66 611 757 Kč, z toho 25 796 863 Kč na investice a 40 814 894 Kč na neinvestiční projekty. Víceleté projekty schválené v 2019 činily pro rok 2021 9 204 560 Kč.

MV disponovalo částkou 55 118 231,31 Kč, ve skladbě 18 566 438 Kč investičních prostředků a 36 867 435,85 Kč na neinvestiční akce. V neinvestičních prostředcích je nutno odečíst částku 9 204 560 Kč víceletých projektů schválených v r. 2019 s částkou na r. 2021. Pro nové žádosti na rok 2021 tak MV disponovalo částkou ve výši 27 662 875,85 Kč neinvestičních prostředků, s investicemi celkem 46 229 313,85 Kč. Celkově tak požadavky na dotace vysoce převyšovaly prostředky, které byly k dispozici.

V případě investičních projektů bylo vzhledem k nedostatku finančních prostředků nutné přistoupit k nepodpoře projektů u obcí s nejnižší kriminalitou dle indexu kriminality obce, a to těch s hodnotou indexu kriminality nižší než 100. Celkově byly přiděleny dotace v součtu: 45 955 998 Kč, z toho 15 569 886 Kč investičních projektů a 30 240 512 Kč na neinvestiční projekty. Dalších 9 204 560 Kč bylo uvolněno na víceleté projekty z roku 2019, které v roce 2021 pokračují. Nejvyšší dotace byly přiděleny v rámci Ústeckého, Olomouckého a Moravskoslezského kraje, z toho Ústecký kraj celkem 9 794 193 Kč, Olomoucký kraj celkem 6 446 880 Kč a Moravskoslezský kraj celkem 6 242 768 Kč.

Investiční projekty byly obdobně jako v předchozích letech zaměřeny zejména na modernizaci kamerových systémů (MKDS) včetně inteligentních analytických SW, a to dohromady ve výši 15 048 797 Kč poskytnuté podpory. Neinvestiční projekty směřovaly nejvíce na financování projektu APK a Domovník – preventista (D-P), kdy na projekt APK je poskytováno celkem 33 695 840 Kč a na projekt D-P 2 006 000 Kč, i s podporou již dříve schválených víceletých projektů. Další podpořené projekty byly zaměřeny zejména na forenzní značení jízdních kol, kompenzačních pomůcek či městského mobiliáře a na prevenci kyberkriminality (zejména ty s využitím prostředků komunikace na dálku).

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Cíl 4.9.b: Podpora přípravy vězňů na opuštění výkonu trestu odnětí svobody a jejich následné začlenění do společnosti.

Indikátor: 1. Realizace a rozšiřování terapeutických programů pro osoby ve výkonu trestu a programů podporujících jejich úspěšnou sociální reintegraci po propuštění z výkonu trestu, v rozsahu revidované Koncepce vězeňství do roku 2025.

Odpovědný subjekt: VS ČR a PMS, MPSV

Termín: 12/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

MSP na rok 2021 vyhlásilo dotační řízení v rámci dotačního titulu Rozvoj probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele, jehož účelem je podpora poskytování probačních a resocializačních programů pro dospělé pachatele. Tyto programy jsou realizovány specifickou a strukturovanou metodou práce a jejich cílem je ukončení kriminálního jednání a úspěšná resocializace pachatelů trestné činnosti. Programy zahrnují aktivity zaměřené na uvědomění si důsledků vlastního kriminálního jednání a jeho dopadu na osoby jím dotčené, přijetí odpovědnosti za spáchaný trestný čin, porozumění příčinám svého protiprávního jednání a rozpoznání jeho spouštěčů, osvojení si způsobu konstruktivního zvládnání krizových/rizikových situací a přijetí způsobů jednání, které vedou k řádnému životu.

Mezi podporované aktivity patří i příprava odsouzeného na propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, pomoc se zajištěním bydlení, práce a obnovením pozitivních sociálních kontaktů.

V roce 2021 bylo podpořeno následujících 9 projektů, a to celkovou částkou 2 000 000 Kč, jak ukazuje tabulka níže.

Organizace (žadatel)	Projekt	Dotace
Člověk v tísní, o.p.s. (Olomouc)	Program individuálního poradenství ke zvládnutí agresivního a impulsivního chování - H.U.L.K.	80 079 Kč
Člověk v tísní, o.p.s. (Olomouc)	Na cestě k odpovědnosti	150 071 Kč
Člověk v tísní, o.p.s. (Plzeň)	Na cestě k odpovědnosti	139 906 Kč
Diakonie ČCE – Středisko křesťanské pomoci v Praze	Stop násilí	336 217 Kč
Diecézní charita Brno	Probační program MOST pro dospělé	165 998 Kč
NOMIA, z.ú.	Terapeutický program narativní práce s agresí	287 930 Kč

Společnost Podané ruce, o.p.s. (Brno)	Probační program KOMPAS	281 786 Kč
Společnost Podané ruce, o.p.s. (Olomouc)	Práce s klienty v konfliktu se zákonem – probační a resocializační program	254 321 Kč
THEIA – krizové centrum, o.p.s.	Tvá volba	303 692 Kč
Celkem		2 000 000 Kč

Zdroj: MSp

Pro realizaci programů podporujících úspěšnou resocializaci pachatelů trestných činů zřídila Probační a mediační služba (dále také „Služba“) v rámci projektu Zpátky do života specializovaná pracoviště – programová centra (ke zřízení a provozu programových center blíže viz Indikátor splnění 3.). Programová centra začala od dubna 2021 poskytovat resocializační programy klientům Služby, kteří jsou na svobodě. Služba nerealizuje programy s pachateli, kteří jsou ve výkonu trestu odnětí svobody. S ohledem na pandemickou situaci byly programy nejdříve realizovány individuální formou a následně se zlepšováním situace začala poskytovat programy ve skupinové formě, na kterou se centra primárně zaměřují (práce ve skupině 4-10 klientů, muži a ženy dohromady).

V odůvodněných případech se pokračuje v poskytování individuální formy programů. Programy jsou klientům ukládány buď obligatorně soudem, či je klient absolvuje dobrovolně na základě dohody s probačním úředníkem.

Od počátku poskytování programů do konce prosince 2021 programová centra evidovala celkem 243 zapojených klientů. Resocializační programy pro dospělé klienty Služby jsou nejčastěji soudem ukládány spolu s podmíněným odsouzením s dohledem (51 %), s podmíněným propuštěním s dohledem (12 %) a s obecně prospěšnými pracemi (9 %). V nynější fázi realizace projektu Zpátky do života se recidiva absolventů resocializačních programů nesledovala, neboť od absolvování uběhla příliš krátká doba, aby měly tyto údaje relevanci.

Během roku 2021 programová centra nabízela 4 standardizované resocializační programy pro mladistvé (14-18 let) i dospělé klienty Služby. V případě dospělých klientů centra poskytují program Vnímám i Tebe, který se zaměřuje na zvýšení odpovědnosti pachatelů vůči obětem trestné činnosti, na uvědomění si dopadů trestné činnosti, na možná řešení, hledání cesty k nápravě a na rozvoj empatie. Do programu Vnímám i Tebe bylo ke konci prosince 2021 zařazeno celkem 113 klientů Služby, přičemž úspěšnost dokončení programu se pohybovala na 79 %. Druhým programem pro dospělé klienty je Program pro řidiče, který cílí na usměrňování rizikového chování osob odsouzených za trestné činy spáchané v dopravě. Do programu pro řidiče bylo ke konci prosince 2021 zařazeno celkem 71 klientů Služby, přičemž úspěšnost dokončení programu se nyní pohybuje taktéž na 79 %. Nabídku programů pro mladistvé klienty služby tvoří program Punkt rodina a program Restart. Oba programy se zaměřují na podporu žádoucích způsobů chování a změnu postojů a hodnocení při intenzivním zapojení rodiny klienta. Program Restart je využíván pouze u zvláště závažných případů. Do programu Punkt rodina bylo ke konci roku 2021 zařazeno celkem 54 klientů Služby, přičemž

úspěšnost dokončení programu se pohybovala na 84 %. Do programu Restart byli celkem zařazeni 4 klienti Služby, přičemž úspěšnost dokončení programu se pohybovala na 50 %.

V roce 2021 VS ČR nově zavedla do praxe věznic 2 standardizované programy (1. VIT – victim impact training – zaměřený na práci s pachateli trestných činů - následky a dopady trestných činů na oběti, 2. FGDP - zaměřený na zvyšování finanční gramotnosti a řešení zadluženosti).

MPSV podporuje osoby po propuštění výkonu vazby v rámci postpenitenciární péče prostřednictvím výkonu sociální práce v přenesené působnosti. Sociální pracovníci obecních úřadů obcí s rozšířenou působností výkonem sociální práce nemalou měrou přispívají ke snížení recidivy a pomáhají tak se znovu začleněním do společnosti.

Zástupci MPSV se v roce 2021 zúčastnili jednání pracovní skupiny Probační a mediační služby k tématu vězeňství, kdy participovali na minimálním standardu přípravy na propuštění a následné pomoci na svobodě.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Existence metodické podpory výkonu činností sociální práce zaměřeného na plynulý přechod vězňených osob a osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody do občanského života v návaznosti na aktivity VS ČR, PMS a neziskového sektoru.

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 12/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

MPSV jako gestor metodicky vede, řídí a kontroluje výkon státní správy v oblasti sociální práce. V průběhu roku 2021 se konaly pravidelně online konzultační dny s metodiky sociální práce a sociální prevence krajských úřadů, na nichž docházelo k vzájemnému předávání informací a zkušeností. Realizováno bylo 9 setkání. Současně MPSV průběžně zodpovídalo metodické dotazy z území a předávalo aktuální informace elektronicky, prostřednictvím webových stránek, e-mailů či tiskových zpráv. Všechny metodické pokyny či doporučení jsou přes tyto krajské metodiky sociální práce a prevence předávány do území sociálním pracovníkům v jednotlivých obcích a taktéž i těm sociálním pracovníkům, kteří se zabývají mj. postpenitenciární péčí o občany, kteří byli ve výkonu trestu odnětí svobody. Sociální pracovník obce je tedy vždy připraven těmto klientům pomoci a poskytnout mu náležitou pomoc vyplývající ze zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. MPSV bylo členem mezirezortní pracovní skupiny se zástupci MSp, PMS, Generálního ředitelství VS ČR, která připravovala desatero pro práci s osobami opouštějícími VTOS. Též proběhla prezentace pro sociální pracovníky věznic ze strany zástupců MPSV, a to na základě pozvání Generálním ředitelstvím VS ČR.

MSp uvádí, že zástupci Institutu pro kriminologii a sociální prevenci, kteří mají na starosti penologický výzkum, se účastní činnosti pracovní skupiny SC2 k implementaci Konceptce vězeňství do roku 2025 a plnění jejího akčního plánu, na jejíž půdě v roce 2021 vznikl materiál s názvem „Desatero dobré praxe přípravy na propuštění a následné kontinuální práce“.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, vzhledem k tomu, že samotný výkon sociální práce nedělá v tomto ohledu rozdíly a nevyzdvihuje žádnou skupinu lidí ať už na základě pohlaví, etnika atd.

Indikátor: 3. Zřízení probačního domu (min. 1), zřízení a provoz 4 programových center.

Odpovědný subjekt: VS ČR a PMS

Termín: 12/2023

Stanovisko KSZ: Plněno

V lednu 2021 byl spuštěn provoz 4 programových center, které v rámci čtyř vybraných soudních krajů poskytují resocializační programy na střediscích Služby. Zřízená programová centra poskytovala v roce 2021 své služby v západočeském, jihočeském, severočeském a severomoravském soudním kraji. Jedno programové centrum tvoří 4-5 speciálně vyškolených lektorů, kteří neprovádějí práci probačního úředníka, ale specializují se čistě na poskytování resocializačních programů. Každý z lektorů je vyškolený pro poskytování všech 4 resocializačních programů.

V průběhu roku 2021 bylo do realizace programů zapojeno 27 středisek PMS, tedy zhruba 1/3 všech středisek. Z těchto středisek byli do programů zařazováni klienti PMS a na vybraných střediscích poté probíhala samotná realizace lekcí programů.

Během roku 2021 bylo připravováno spuštění probačního domu v Písku. Během roku 2021 byla vysoutěženým poskytovatelem dodána projektová dokumentace k rekonstrukci budovy a následně vyhlášena veřejná zakázka na dodavatele stavby a veřejná zakázka na technický dozor stavby a BOZP. Po jejich ukončení byla rekonstrukce započata v únoru 2022 s výhledem dokončení v září 2022. Druhá část přípravy se zaměřila na přípravu metodických podkladů pro poskytování pobytového resocializačního programu, který budou ubytovaní pachatelé po podmíněném propuštění v probačním domě absolvovat.

Plnění úkolu má neutrální dopad na rovnost žen a mužů. Programy v programových centrech jsou cíleny na muže a ženy stejně. Probační dům je ve svém pilotu určen pro podmíněně propuštěné muže. S ohledem na strukturu vězeňské populace, ve které výrazně převažují muži, se zdálo vhodnější cílit pilotní projekt na tuto skupinu. Po evaluaci pilotního projektu se lze zaměřit i na zřízení probačního domu určeného podmíněně propuštěným ženám.

4.10 Prevence a ochrana před návykovými látkami a závislostním chováním

Cíl 4.10.a: Snížit míru užívání návykových látek v populaci a zejména u osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených

Indikátor: 1. Vyhlášení a realizace ověřených informačních, preventivních, léčebných a reintegračních adiktologických programů cílených na osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, včetně programů kombinujících adiktologické a sociální služby a nástrojů posilujících multidisciplinární spolupráci (např. pracovních skupin).

Odpovědný subjekt: ÚV ČR (Odbor protidrogové politiky), MZ, MPSV

Termín: 12/2023, průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Úřadu vlády České republiky (dále jen „ÚV ČR“) se v roce 2021 podařilo systémově a koncepčně podpořit činnost adiktologických služeb. V červnu 2021 schválila Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky (dále jen „RVKPP“) *Koncepci rozvoje sítě adiktologických služeb*, která stanovuje rámec a obsah oboru adiktologie a adiktologických služeb, definuje východiska, ze kterých adiktologické služby v ČR vycházejí, principy, na kterých jsou postaveny, a definuje 6 základních typů služeb. V listopadu 2021 schválila RVKPP *nové Standardy odborné způsobilosti adiktologických služeb* zpracované v rámci projektu IP RAS, které odpovídají nové typologii služeb. V rámci projektu IP RAS byla v roce 2021 vytvořena řada dalších výstupů v oblasti podpory a rozvoje adiktologických služeb, např. *Metodika pro podporu kvality v adiktologických službách*, *Metodika sociální práce a síťování v adiktologických službách*, *Metodika praktické aplikace nástroje zajištění dostupnosti služeb*, *Analýza systémů zajištění dostupnosti adiktologických služeb v ČR*, *Analýza informačních systémů a podklady pro revizi výkonů v adiktologických službách*.

Primárním zaměřením a účelem dotačního řízení pro oblast protidrogové politiky ÚV ČR je spolufinancování, udržení a rozvoj základní sítě služeb pro uživatele návykových látek, hazardní hráče, osoby s dalším závislostním chováním a jejich blízké, a preventivní programy zaměřené na osoby v riziku rozvoje závislostního chování. Jde o služby, které jsou dlouhodobé, jsou vícezdrojově financovány a zajišťují minimální dostupnost zdravotní a sociální péče pro osoby se závislostním chováním. V dotačním řízení ÚV ČR pro rok 2021 bylo podpořeno celkem 248 projektů a bylo poskytnuto celkem 292,5 mil. Kč, z toho 277,807 mil. Kč bylo poskytnuto na financování adiktologických služeb (tj. služeb, na které se vztahuje proces certifikací odborné způsobilosti adiktologických služeb) a 8,022 mil. Kč na programy poradenství a intervencí prostřednictvím moderních technologií (tj. projekty, na které se nevztahuje proces certifikací). V rámci dotačního řízení ÚV ČR pro rok 2021 se podařilo udržet síť adiktologických služeb a podařilo se také podpořit rozšíření segmentu nízkoprahových služeb, služeb ambulantní léčby a služeb následné péče. Přepočtené průměrné úvazky na jednu službu ukazují meziroční nárůst v rozšíření kapacit všech typů adiktologických služeb.

Během platnosti *Akčního plánu realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021* došlo z dotačního řízení ÚV ČR k podpoře vzniku nových služeb, např. Kontaktní centrum Vlhká v Brně, Krajská adiktologické ambulance pro nelátkové závislosti v Kraji Vysočina, Adiktologické služby pro děti a mládež v Liberci, Poradna a Ambulantní léčba pro osoby

závislé, závislostí ohrožené a jim osoby blízké v Karlových Varech, Ambulance následné péče v Chebu a Sokolově, Doléčovací centrum ve Zlíně, projekt NPS info v prostředí noční zábavy.

Podařilo se také rozšířit programy snižování rizik užívání návykových látek. V r. 2021 byl zahájen pilotní *Projekt zajištění dostupnosti naloxonu uživatelům drog v ČR*, který spočívá v poskytování naloxonu klientům a dalším osobám v okolí uživatelů drog. Do projektu se zapojilo 14 nízkoprahových/substitučních programů, distribuovaným přípravkem je nosní sprej Nyxoid obsahující 1,8 mg naloxonu v jedné dávce. Dále se podařilo navýšit míru distribuovaného Harm Reduction materiálu pro uživatele drog; podle WHO v rámci prevence přenosu HIV se ČR nově řadí těsně nad hranici pásma vysokého pokrytí.

Podle výročních zpráv krajů o realizaci protidrogové politiky působí v řadě SVL po celé ČR terénní programy adiktologických služeb v rámci své běžné činnosti. Specifické adiktologické programy pro osoby žijící v sociálně vyloučených lokalitách jsou nadále ojedinělé. Většinou se uživatelům drog z vyloučených lokalit věnují adiktologické služby v rámci své běžné činnosti. V r. 2021 byl v dotačním řízení ÚV ČR nově podpořen projekt Kontaktní centrum DROM (organizace Drom, romské středisko), který působí v SVL v Brně.

MPSV uvádí, že v případě Operačního programu Zaměstnanost 2014-2020 (dále jen „OPZ“) prioritní osy 2 Sociální začleňování a boj s chudobou v roce 2021, s ohledem na pokročilou fázi realizace OPZ, nebyly vyhlášovány žádné nové výzvy ve vztahu k výše uvedenému opatření, v tomto roce probíhaly či byly dokončovány projekty podpořené z výzev vyhlášených v předchozích letech. Plnění výše uvedeného opatření nejvíce přispívala *Výzva č. 03_16_052 - Podpora sociálního začleňování v sociálně vyloučených lokalitách 3. výzva*. Výzva byla určena pro obce (nositele Strategického plánu sociálního začleňování), které byly vybrány Monitorovacím výborem Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny pro činnost Agentury pro sociální začleňování, a to v období do 30. 6. 2019. Dalšími podmínkami pro zařazení obce/obcí do výzvy byla podepsaná smlouva o spolupráci (tzv. memorandum) s Úřadem vlády ČR, Agenturou pro sociální začleňování, schválený Strategický plán sociálního začleňování zastupitelstvem obce. Mezi podporované aktivity patřila podpora služeb pro osoby závislé nebo závislostí ohrožené a pro jejich rodinné příslušníky. V této aktivitě byly podporovány:

- programy zaměřené na minimalizaci zdravotních a sociálních rizik u osob užívajících drogy nebo drogou ohrožených a rizik spojených s hazardním hraním,
- svépomocné a aktivizační programy,
- adiktologická psychosociální intervence,
- aktivity a programy zaměřené na integraci osob užívajících drogy do pracovního procesu, např. rozvojem stávajících služeb, kdy se aktivní uživatelé drog podílejí na aktivitách Harm Reduction (včetně jejich úvodního zaškolení do poskytování aktivit) apod.
- rodinné terapie
- vzdělávací aktivity pro rodiny a jednotlivce, které upozorní na příznaky zneužívání návykových látek a informují o možnostech pomoci osobám užívajícím drogy a podpoře rodin (prevence propadu a rozpadu rodiny z důvodu abúzu návykových látek jejich členy) apod.
- doléčovací aktivity pro osoby, které opustí např. terapeutickou komunitu, ale nadále jim je poskytována podpora.

Dle informací MZ je jedním z realizovaných projektů *Projekt EPOZ (Efektivní podpora zdraví osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením)* v rámci Operačního programu Zaměstnanost – Závislosti. V tomto projektu vznikly a rozvíjely se programy v tematickém celku Prevence závislostí.

Jednalo se o programy zaměřené na: Prevenci užívání alkoholu v těhotenství, Prevenci užívání tabáku, Správné užívání léků, Prevenci užívání nelegálních drog, Prevence gamblerství, Bezpečný pohyb na sociálních sítích apod.

Realizace programů probíhala interaktivní formou, s využitím dostupných pomůcek a modelů. Součástí projektu bylo školení lektorských firem, které šíří programy v terénu následně do cílové skupiny projektu. Programy jsou šířeny v terénu prostřednictvím pracovníků Centra podpory veřejného zdraví (dále CPVZ) Státního zdravotního ústavu a lektorů z řad vysoutěžených firem po celé ČR. Programy se dají adaptovat na všechna výchovná a školská zařízení.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

5 Realizace a monitorování Strategie sociálního začleňování 2021-2030

Cíl 5.a: Vytvoření a zajištění plnění evaluačního plánu Strategie sociálního začleňování

Indikátor: 1. Zasedání Komise pro sociální začleňování k vyhodnocování plnění a účinnosti opatření (průběžná realizace a monitorování) Akčního plánu Strategie (min. 1x ročně).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Komise pro sociální začleňování vyhodnocuje plnění Strategie za rok 2021 až v roce 2022, stanoviska jsou součástí Zprávy.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Indikátor: 2. Zpráva o plnění a účinnosti opatření (za každý rok).

Odpovědný subjekt: MPSV

Termín: 2023/průběžně

Stanovisko KSZ: Plněno

Usnesení vlády České republiky ze dne 20. ledna 2020 č. 55 o Strategii sociálního začleňování 2021–2030 ukládá ministromi práce a sociálních věcí vypracovat jednou za rok Zprávu o plnění Strategie a předat ji pro informaci členům vlády, a to vždy do 30. září následujícího kalendářního roku, počínaje 30. zářím 2022.

Opatření má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.

Příloha č. 1: Seznam zkratk

A+T	Ambulantní a terénní sociální služby
AGIS	Analytický geoinformační systém
AK ČR	Asociace krajů České republiky
APIV	Akční plán inkluzivního vzdělávání
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
APK	Asistent prevence kriminality
CS	Cílové skupiny
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DD3	Dětský domov pro děti do tří let
DOZP	Domov pro osoby se zdravotním postižením
DPI	Dodavatel poslední instance
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EK	Evropská komise
ESF	Evropský sociální fond
EPSCO	Rada EU pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele
ETHOS	Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení
EU	Evropská unie
GŘ ÚP ČR	Generální ředitelství Úřadu práce České republiky
IPOD	Individuální plán ochrany dítěte
IPS	Informační a poradenská střediska Úřadu práce ČR
IROP	Integrovaný regionální operační program
IP	Investiční priorita
IP RAS	projekt Systémová podpora adiktologických služeb v rámci integrované protidrogové politiky
IPS ÚP	Informační a poradenská střediska Úřadu práce ČR
IPVZ	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
ITI	Integrované územní investice (Integrated Territorial Investment)
KA	Klíčová aktivita
KrP ÚP ČR	Krajská pobočka Úřadu práce České republiky
KPSV+	Koordinovaný přístup k sociálnímu vyloučení
KSZ	Komise pro sociální začleňování

KÚ	Krajský úřad
MAS	Místní akční skupina
MF	Ministerstvo financí České republiky
MHMP	Magistrát hlavního města Prahy
MK	Ministerstvo kultury České republiky
MKDS	Městský kamerový dohlížecí systém
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MMR – OSZ	Odbor pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj České republiky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MSp	Ministerstvo spravedlnosti České republiky
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MTS	Materiálně technický standard
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
MZ	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
MŽP	Ministerstvo životního prostředí České republiky
NAÚ	Národní akreditační úřad pro vysoké školství
NDT	Národní dotační titul
NIP	Národní individuální projekty
NNO	Nestátní nezisková organizace
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NPS	Nové psychoaktivní látky (New Psychoactive Substances)
NRP	Náhradní rodinná péče
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OPZ	Operační program Zaměstnanost
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
OVZ	Odpovědné veřejné zadávání
OZP	Osoby se zdravotním postižením
PK	Prevence kriminality
PMS	Probační a mediační služba

POÚ	Pověřený obecní úřad
PPZ	Programy podpory zdraví
RCPZ	Regionální centra podpory zdraví
RIP	Regionální individuální projekty
RVKPP	Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky
SaS	Sociálně aktivizační služby
SAS RD	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
SFPI	Státní fond podpory investic
SIP	Systémový individuální projekt
SMI	Těžké duševní onemocnění (Severe Mental Illness)
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SMS ČR	Sdružení místních samospráv České republiky
SO	Správní obvod
SOÚ AV	Sociologický ústav Akademie věd
SP	Sociální pracovník
SPO	Sociálně-právní ochrana
SPOD	Sociálně-právní ochrana dětí
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
SVP	Středisko výchovné péče
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ŠPZ	Školská pedagogická zařízení
TA ČR	Technologická agentura České republiky
UoZ	Uchazeč o zaměstnání
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
VS ČR	Vězeňská služba České republiky
VŠ	Vysoká škola
VOP	Veřejný ochránce práv
VOŠ	Vyšší odborná škola
VPP	Vedlejší pracovní poměr
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.
WHO	Světová zdravotnická organizace (World Health Organization)
ZDVOP	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc
ZSPOD	Zákon o sociálně-právní ochraně dětí

ZOZ

Zvláštní odborná způsobilost

ZZVZ

Zákon o zadávání veřejných zakázek

Příloha č. 2: Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Tabulka hodnocení dopadů na rovnost žen a mužů

Název a jednací číslo materiálu

Zpráva o plnění Strategie sociálního začleňování 2021-2030 za rok 2021

Č. j.: MPSV-2022/136503-181

Stručný popis materiálu

MPSV předkládá v souladu s plněním usnesení vlády ze dne Zpráva o plnění Strategie sociálního začleňování 2021–2030 za rok 2021“ (dále jen „Zpráva“) byla vypracována jako naplnění usnesení vlády ČR č. 55 ze dne 20. ledna 2020. Zpráva je prvním pravidelným vyhodnocením vládou schválené Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (dále jen „Strategie“). Strategie byla následně dne 13. prosince 2021 vládou aktualizována a rozšířena o témata z oblasti bezdomovectví.

Na obecnější principy Strategie navazuje vždy Akční plán sestavený na dobu tří let, který obsahuje konkrétní soubor opatření a úkolů, které mají vést k naplňování cílů Strategie. Aktuální Akční plán byl sestaven na období let 2021–2023 a byl vládou ČR schválen dne 26. dubna 2021. Akční plán aktuálně obsahuje 42 cílů a 138 indikátorů plnění, jejichž sledování je podkladem pro zpracování této Zprávy a následné vyhodnocení, zda a jakým způsobem se daří či nedaří jednotlivé cíle Strategie naplňovat skrze stanoviska Komise pro sociální začleňování, což je poradní orgán ministra práce a sociálních věcí. Materiál přináší naplňování Strategie za rok 2021.

1. Týká se materiál postavení fyzických osob?

ANO

NE

Hodnocení

Materiál se netýká postavení fyzických osob a nemá dopad na rovnost žen a mužů.

Analýza a popis stávajícího stavu – odůvodnění dopadu na fyzické osoby

Dopad na rovnost postavení žen a mužů jako fyzických osob se týká některých opatření ve Zprávě o plnění Strategie. Tato opatření jsou zejména v oblasti garance rovných příležitostí a oblastech podporujících sociální začleňování (v přístupu k bydlení, k sociálním službám, ke vzdělání, přístupu ke zdravotní péči, podpora rodiny a oblasti zaměstnání).

Tato opatření mají na postavení žen a mužů jako fyzických osob neutrální dopad.

Opatření strategických cílů 2.1.a, 2.3.b, c, 4.4.1.a, 4.2.a, b jsou přímého i nepřímého charakteru.

Doplnění není navrhováno.

2. Je postavení žen a mužů v oblasti, které se materiál dotýká, rovné?

ANO → 3a

NE → 3b

Analýza a popis výchozího stavu

Shrnutí výchozího stavu, kterého se předkládaný materiál týká s ohledem na rovnost žen a mužů, pokud není v materiálu dostatečné, navrhuje se jeho doplnění.

Opatření uvedená ve Zprávě o plnění Strategie mají neutrální dopad na rovnost postavení žen a mužů, protože se zaměřují na situaci osob a odstranění příčin sociálního vyloučení obecně.

3a. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti rovné, přináší materiál zhoršení výchozího stavu?

☐ ANO	☐ NE	☒ NE
Materiál přináší zhoršení.	Materiál přináší zlepšení.	Postavení žen a mužů se nemění.

3b. Je-li postavení žen a mužů v dané oblasti nerovné, přináší materiál zlepšení výchozího stavu?

☐ ANO	☐ NE	☐ NE
Materiál přináší zlepšení.	Postavení žen a mužů se nemění.	Materiál přináší zhoršení.

Hodnocení

Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má pozitivní dopad na rovnost žen a mužů.	Materiál má neutrální dopad na rovnost žen a mužů, neřeší však stávající nerovnosti a tím přispívá k zachování nežádoucího stavu.	Materiál má negativní dopad na rovnost žen a mužů.
---	---	---	---	--	---

Analýza a popis případných změn materiálu

Všechna opatření by měla být určena mužům i ženám bez rozdílu a svým záměrem podporují lidskou důstojnost, včetně práva na rovný přístup. K nerovnováze nedochází ani v rámci interakce s dalšími osobami, zejména při poskytování činností sociální práce klientům, a to s ohledem na základní hodnoty a etické principy sociální práce, kterými jsou demokracie, dodržování lidských práv a sociální spravedlnosti.

Další poznámky a připomínky

Otázkou zůstává, zda při praktické realizaci opatření dochází k důslednému zachování rovnosti žen a mužů. Je nutné v praxi této problematice věnovat podstatně větší pozornost než doposud, tak aby nebylo ignorováno např. téma feminizace chudoby.

V oblasti sociálního začleňování jsou stejnou měrou složité a krizové situace zasažení muži a ženy. Problematika sociálního vyloučení se však vyznačuje zcela stěžejními rozdíly z hlediska mužů a žen, kdy muži a ženy jsou ve stejných situacích zasahováni odlišně a jejich problémy mají odlišné dimenze. Analýzy a výzkumy na to poukazují např. v oblasti trajektorií bezdomovectví či dopadech z hlediska mateřství a rodičovství, kdy v české společnosti poskytují péči o děti především ženy. Hlediska mužů a žen se promítají také do oblasti násilí, specificky je pak nutné zmínit problematiku domácího násilí. To je jednou z příčin znevýhodnění žen, které jsou obětí násilí ve své vlastní, původní domácnosti. Oběťmi této situace jsou pak také často děti.

Příloha č. 3: Přehled cílů a plnění indikátorů

Cíl 2.1.a: Zajistit rovný přístup osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených a osob s různým typem znevýhodnění ke společenským zdrojům.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Zajištění provazby nástrojů APZ (např. VPP a SÚPM) tak, aby podle konceptu prostupného zaměstnávání efektivně podporovaly začlenění na volný pracovní trh osoby s různým typem znevýhodnění (zejm. osoby se zdravotním postižením, migranti, menšiny, lidé ve věkové kategorii 50+), obtížně umístitelné na trhu práce.	12/2023, plnění průběžně	Plněno	ÚP ČR
2. Tři setkání (workshopy), které zajistí ÚP ČR pro zaměstnavatele – edukace o odpovědném náboru (prostupné zaměstnávání a zřizování SÚPM – přenos příkladů dobré praxe).	12/2023, plnění průběžně	Plněno	ÚP ČR
3. Zajištění nabídky vzdělávacích akcí (workshopy/semináře) pro pracovníky veřejné správy o dopadech nerovného přístupu a stereotypizaci osob sociálně vyloučených na zaměstnanost.	12/2023, plnění průběžně	Plněno	MMR – OSZ (Agentura)
4. Zvýšení počtu institucí/služeb snižujících bariéry a dopady sociálního vyloučení o 5 % v rámci ČR.	12/2023, plnění průběžně	Částečně plněno	MMR – OSZ (Agentura), ÚP ČR
5. Realizace každoročních edukativních aktivit pro zaměstnance ÚP ČR, kteří realizují zprostředkování volných pracovních míst a nabídky rekvalifikací ve smyslu genderové rovnosti.	12/2023, plnění průběžně	Plněno	ÚP ČR

Cíl 2.2.a: Vytvořit funkční systémy sociálního začleňování na lokálních a regionálních úrovních v územích s největší koncentrací sociálně vyloučených lokalit a sociálním vyloučením ohrožených osob.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Realizace min. 12 setkání Platformy pro komunitní práci na celonárodní i regionální úrovni RCZ, RCS a RCV (realizátoři a aktéři komunitní práce: obce, kraje, NNO, poskytovatelé sociálních služeb, zástupci mobilizovaných komunit obyvatel SVL, univerzity/VOŠ/VŠ, knihovny) pro území s nejvyšší koncentrací sociálního vyloučení (zejm. Ústecký, Moravskoslezský, Karlovarský, Liberecký, Jihomoravský a Olomoucký kraj).	2023 / průběžně	Částečně plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)
2. Realizace metodických setkání s krajskými metodiky sociální práce na téma rozvoje komunitní práce a sociální práce za účasti zástupců MPSV a MMR – Odborem pro sociální začleňování (Agentury).	2023 / průběžně	Neplněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)

Cíl 2.3.a: Snižovat sociální napětí s důrazem na subjektivní dimenzi – zejména v regionech s narušenou vnitřní integritou území s dlouhodobými vážnými socioekonomickými problémy

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Navýšení alokace finančních prostředků určených pro služby sociální prevence (zvláště terénní sociální služby) a odborné sociální poradenství z ESF a v souvislosti s tím nárůst kapacit těchto služeb.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Zajištění finančních prostředků sociální práce v přenesené působnosti obecních úřadů a sociální práce poskytované v přirozeném prostředí klientů.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Realizace každoročních tematických setkání za účelem propojování jednotlivých aktérů snižování sociálního napětí na úrovni krajských úřadů prostřednictvím metodického vedení sociální práce ve veřejné správě.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 2.3.b: Prostřednictvím koncepčního přístupu k sociálnímu vyloučení účinně snižovat rizika, která pro společenskou soudržnost představuje sociální vyloučení, a to na celostátní i lokální a regionální úrovni. Prostřednictvím vertikální a horizontální koordinace zastřešit prevenci a řešení sociálního vyloučení.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Každoroční aktualizace dat o sociálním vyloučení podle Metodiky pro posouzení rozsahu a míry sociálního vyloučení v území a jejich využívání pro vyhodnocení projektů podpořených v rámci výzev OPZ+.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)
2. Realizace každoročních setkání v rámci koncepčního přístupu MPSV ve spolupráci s Ministerstvem vnitra na úrovni setkání s tajemníky obecních úřadů, kde bude probíhat diskuze o podmínkách pro výkon sociální práce na úřadech.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura), MV
3. Aktualizace počtu sociálních pracovníků na základě sběru dat jako podklad pro dostatečné zajištění finančních prostředků na výkon činností sociální práce.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 2.3.c: Posílit participaci osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na rozhodování o řešení sociálního vyloučení.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. V min. 3 lokalitách je pro neformální skupiny obyvatel dostupný participativní rozpočet, komunitní nadace nebo „nízkoprahový“ fond pro pilotní realizaci komunitních, občansko-participativních a jiných bottom-up aktivit propojujících obyvatele SVL s ostatní veřejností obce. Může se jednat o podporu veřejných setkání s využitím participativních metod, komunitních aktivit zaměřených na posilování místních sousedství, občanských platforem i zacílených fokusních skupin se zástupci CS (zejm. obyvatel SVL).	2023 / průběžně	Plněno	MMR – OSZ (Agentura)
2. Probíhá nábor a jsou vytvořeny podmínky pro proaktivní začlenění/zapojení obyvatel SVL do existujících struktur samosprávy obce v min. 10 spolupracujících lokalitách (pracovní skupiny, výbory, komise atd.).	2023 / průběžně	Neplněno	MMR – OSZ (Agentura)
3. Realizace informační kampaně, osvětových a vzdělávacích aktivit za účelem snižování bariér pro participaci a k podpoře místních komunit: a) příprava a publikování min. 10 odborných textů, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků k tématu komunitní práce a participativní sociální práce; b) vytvoření webové prezentace a šíření dobré praxe formou videomedailonků z min. 5 lokalit spolupracujících s ASZ zaměřených na: síťování a propojování relevantních osob/aktérů, zjišťování potřeb a zapojení různých aktérů do spolupráce s CS, vyhledávání realizátorů KP vč. potenciálních; c) posilování odborných kapacit ve 12 spolupracujících lokalitách k realizaci a rozvoji komunitní práce a participativních postupů v sociální práci.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MMR – OSZ (Agentura)

Cíl 2.4.a: Využívat evidence based přístupu při tvorbě politik a posilovat informovanost o problematice sociálního vyloučení.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Pravidelné mapování počtů a situace osob v bytové nouzi a sběr dat o bydlení v ČR.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Zpřístupnění dat o sociálním vyloučení prostřednictvím online mapového serveru AGIS místním a krajským samosprávám a jejich průběžná aktualizace.	2023 / průběžně	Plněno	MMR – OSZ (Agentura)
3. Popsané, v praxi pilotované a (procesně i dopadově) vyhodnocované nové nástroje v oblasti sociálního začleňování (vytvářené např. prostřednictvím projektových aktivit), které jsou připravené k plošnému rozšíření do všech relevantních území nebo institucí.	2023 / průběžně	Plněno	MMR – OSZ (Agentura), MPSV

Cíl 2.4.b: Zvýšit kvalitu a koherenci veřejných politik a tím zvýšit jejich vliv na oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Existence platformy pro sdílení dat o sociálním začleňování mezi ústředními orgány státní správy a dalšími subjekty. Využívání obdobné a úplné datové základny při návrzích a implementaci opatření v gesci různých rezortů.	2023	Částečně plněno	MMR – OSZ (Agentura)
2. Při komisi pro sociální začleňování bude ustanovena pracovní skupina pro sdílení dat a rozvoj datové základny, na které budou zúčastněni zástupci všech dotčených ústředních orgánů státní správy (resortních analytických a koncepčních/strategických útvarů). Pracovní skupina bude zajišťovat průběžnou výměnu administrativních dat, výsledků jednorázových výzkumů a dalších informačních zdrojů, které jsou relevantní pro naplňování cílů a opatření Strategie.	2021	Plněno	MPSV
3. Zpracována studie proveditelnosti, identifikující přínosy a náklady centra sdílených analytických a strategických činností sociálního začleňování. Ve studii bude specifikován zájem orgánů veřejné správy, spektrum relevantních činností (analýzy, strategické plánování, evaluace atd.), modely řízení a financování.	2023	Neplněno	MMR – OSZ (Agentura)

Cíl 3.a: Rozvíjet a profesionalizovat sociální práci.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Předložení věcného návrhu zákona o sociální práci, zpřesnění kompetencí týkajících se sociálních pracovníků.	2023	Neplněno	MPSV
2. Vypracování návrhů na posílení preventivní role sociální práce v přirozeném prostředí na základě dat průběžně získávaných z terénu.	2023	Plněno	MMR – OSZ (Agentura), MPSV
3. Propagace a zvyšování povědomí veřejnosti o sociální práci prostřednictvím každoroční konference ke světovému dni sociální práce a předání ocenění sociálním pracovníkům (ocenění Gratias).	2023	Plněno	MPSV, VŠ
4. Pravidelná každoroční jednání MPSV s MŠMT a Národním akreditačním ústavem k tématu kvalifikačního vzdělání sociálních pracovníků na úrovni revize studijních programů připravujících studenty na výkon regulovaného povolání.	2023	Plněno	MPSV, VŠ
5. Budou realizovány min. 3 kulaté stoly a konference na téma rozvoje vzdělávání v komunitní práci pro min. 6 organizací (vzdělavatelé a akreditační orgány), se zaměřením na zvýšení nabídky vzdělávacích institucí, obsah a rozsah kurzů pro komunitní pracovníky a VOŠ/VŠ studijní moduly/předměty v rámci (§110, odst. 4) nebo akreditované vzdělávací kurzy (§111 odst. 2 písm. b) pro garanty komunitní práce dle kvalifikačních požadavků výzvy na komunitní práci v KPSV+.	2023	Plněno	MMR – OSZ (Agentura), MŠMT, VŠ, VOŠ
6. Min. v 10 obcích spolupracujících s ASZ je rozšířen a pilotován software pro responzivní evaluaci a plánování komunitní práce EVKA.	2023	Částečně plněno	MMR – OSZ (Agentura), MŠMT

Cíl 3.b: Vytvořit předpoklady pro koordinaci podpory v území.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Pravidelná jednání na úrovni ústředního orgánu MPSV, všech dotčených odborů, GŘ ÚP ČR a případně dalších relevantních subjektů za účelem posilování výkonu sociální práce, nastavení spolupráce všech aktérů a financování.	průběžně	Plněno	GŘ ÚP, MPSV
2. Pravidelná jednání MPSV s krajskými metodiky sociální práce v rámci metodických a koncepčních činností MPSV mj. za účelem nastavení a koordinace spolupráce pracovníků obecních úřadů a kontaktních pracovišť ÚP ČR.	průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 3.c: Posílit nástroje pro poskytování podpory v přirozeném prostředí osob.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Podporovat všechny metody sociální práce, které umožňují setrvání osob v přirozeném prostředí, a to i formou meziresortní spolupráce.	průběžně	Plněno	MPSV
2. Zabezpečení výkonu sociální práce, tedy její dosažitelnost a personální zabezpečení tak, aby bylo možné poskytovat podporu a pomoc klientům tak, aby mohli setrvat ve svém přirozeném prostředí a udržet si kvalitu života.	průběžně	Plněno	MPSV
3. Rozvoj využití standardizovaného záznamu sociálního pracovníka jako nástroje, který slouží k identifikaci zranitelných osob a možnost reagovat na jejich potřeby v jejich přirozeném prostředí.	průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 3.d: Prostřednictvím komunitní práce a participace obyvatel území s koncentrací sociálního vyloučení umožnit sociální změnu a vyrovnání disparit mezi potřebami lidí a zdroji.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. V min. 6 lokalitách , kde aktuálně chybí realizátor, je pilotována metoda komunitní práce s obyvateli SVL .	2023 / průběžně	Neplněno	MPSV, MMR-OSZ (Agentura)
2. Akreditovaný kurz komunitní práce v kontextu sociálně vyloučených lokalit bude pro komunitní pracovníky/pracovnice z min. 7 krajů s nejvyšší koncentrací SVL územně dostupný ve stejném či vedlejším kraji.	2023 / průběžně	Neplněno	MPSV, MMR-OSZ (Agentura)
3. Vytvoření a veřejné publikování min. 10 odborných textů , pracovních manuálů a konferenčních příspěvků k tématu komunitní práce a participativní sociální práce (např. Listy sociální práce, Časopis Sociální práce/Sociálna práca a další odborná periodika, odborné konference).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV, MMR-OSZ (Agentura)
4. Podpora stávajících komunitních aktivit knihoven a zapojení komunitní práce s obyvateli.	2023 / průběžně	Plněno	MK

Cíl 4.1.a: Snižovat riziko sociálního vyloučení v důsledku předluženosti jednotlivců a domácností i osob výrazně ohrožených sociálním vyloučením, včetně eliminace možnosti zadlužení dětí.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Podpora při vytvoření dostupné sítě poskytovatelů proti-dluhového poradenství zejména v oblastech s vyšším rizikem zadlužení a sociálního vyloučení.	12/2023	Plněno	MPSV
2. Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 984), jehož cílem je řešení problematiky dětských dlužníků.	12/2023	Plněno	MSP
3. Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (sněmovní tisk 545).	12/2023	Plněno	MSP
4. Účast na projednávání vládního návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk 1073).	12/2023	Plněno	MSP
5. Pravidelná jednání relevantních resortů za účelem přípravy vzniku jednotného komplexního rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí).	12/2023	Plněno	MPSV

Cíl 4.1.b: Zlevnit a zefektivnit proces exekučního vymáhání a výrazně potírat protiprávní praktiky.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Předložení a účast na projednávání návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí, ve znění pozdějších předpisů.	2023 / průběžně	Plněno	MSP
2. Analyzovat možnosti revize systému srážek, nezabavitelné částky a případně souvisejících dalších opatření.	2023 / průběžně	Neplněno	MSP
3. Pravidelná jednání relevantních resortů za účelem přípravy vzniku jednotného komplexního rejstříku všech exekucí a výkonů správních rozhodnutí (správních exekucí).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.2.a: Vytvářet podmínky pro vstup a udržení se na trhu práce pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Monitoring počtu osob, které se účastnily individuálního poradenství na IPS z důvodů nedokončeného vzdělání (ZŠ, SŠ).	2023 / průběžně	Plněno	ÚP ČR
2. Realizace besed prostřednictvím aktivit IPS ÚP ČR s žáky posledních ročníků ZŠ a SŠ.	2023 / průběžně	Plněno	ÚP ČR
3. Informační systém rezortu MPSV vhodný k ucelenému sledování, vytváření přehledů a analýz dat z dílčích IS MPSV (charakteristiky sociálního vyloučení, dlouhodobé nezaměstnanosti atp.).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.2.b: Vytvářet příznivé prostředí pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MPSV
2. Sledování počtu nově akreditovaných rekvalifikačních programů, které jsou akreditovány bez nadbytečných vstupních požadavků na účastníky rekvalifikace (včetně požadavku ZŠ vzdělání) v případech, kde to není opodstatněné povahou pracovní činnosti.	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT
3. Zlepšování informovanosti zaměstnavatelů o podpoře zaměstnávání znevýhodněných osob.	2023 / průběžně	Plněno	ÚP ČR

Cíl 4.2.c: Zajištění implementace a rozvoje společensky odpovědného, resp. strategického zadávání veřejných zakázek ve vztahu k cílům v oblasti sociálního začleňování.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MPSV
2. Navýšení počtu zadavatelů využívajících odpovědné veřejné zadávání (OVZ).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Navýšení počtu proškolených osob o 800 v oblasti OVZ v rámci institutu OVZ.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
4. Navýšení počtu příkladů nejlepší praxe publikovaných v oblasti SOVZ o 40.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
5. Aktualizace publikace Katalog sociálních podniků, který obsahuje celorepublikový přehled výrobků a služeb sociálních podniků, určený pro zadavatele veřejných zakázek – aktualizace do 31.12.2021 a diseminace na adresy (700) relevantních v dané oblasti (tj. veřejní zadavatelé).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.2.d: Zavedení individuálního a komplexního přístupu veřejných služeb zaměstnanosti k osobám s více znevýhodněními na trhu práce. Rozvíjet možnosti sociálního podnikání.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vypracovaný návrh paragrafového znění zákona o sociálně integračním podniku, event. jeho přepracování v případě neschválení v PSP ČR.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MPSV
2. Zvýšení počtu sociálně integračních podniků o 10 %.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Zvyšování počtu osob vracejících se do vzdělávacího systému prostřednictvím činnosti informačně-poradenských center ÚP.	2023 / průběžně	Plněno	ÚP ČR

Cíl 4.3.a: Vytvořit udržitelný a předvídatelný systém víceletého financování sociálních služeb.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Zpracování analýzy možnosti přenosu německého způsobu financování služeb sociální péče do českého prostředí, včetně přípravy podkladů pro změnu legislativy ČR, potřebných pro zavedení takového způsobu financování.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.3.b: Zajistit dostupnost kvalitních a účelných sociálních služeb odpovídajících zjištěným potřebám.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vytvoření dobrovolného/nadstavbového modelu v rámci revize systému kvality sociálních služeb a jeho pilotáž.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Revidované pojetí kvality sociálních služeb v novele zákona o sociálních službách založené na novelizaci prováděcího předpisu zákona za účelem většího důrazu na nepříznivou sociální situaci osob a jejich potřeb.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Identifikace a ocenění dobré praxe u poskytovatelů sociálních služeb (výběr alespoň 5 poskytovatelů, zpracování a vydání sborníku dobré praxe).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.3.c: Zajistit dostatečně rozvinutý systém sociálních služeb pro potřeby osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených, reagující na jejich individuální potřeby v kontextu společenské zakázky.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Stanovení optimálních kapacit služeb prevence k řešení nepříznivých sociálních situací a jevů, dle území se sociálně vyloučenými lokalitami.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Aktualizace personálního a materiálně technického standardu sociálních služeb na základě novely zákona o sociálních službách.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.3.d: Vytvořit podmínky pro zvýšení flexibility poskytování podpory prostřednictvím sociálních služeb. Dále podporovat transformaci pobytových sociálních služeb.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Návrh legislativního zakotvení podmínek umožňující poskytovat komplexnější podporu v rámci registrovaného druhu služby.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Vytvoření modelu hodnocení procesu deinstitucionalizace pobytových služeb v ČR.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.4.1.a: Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Zpracovat vyhodnocení dostupnosti služeb zaměřených na primární prevenci a legislativních i nelegislativních překážek, které této dostupnosti brání.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MPSV
2. Návrh legislativního zakotvení podmínek pro zajištění financování potřebné kapacity nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a jeho stabilizace.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MPSV

Cíl 4.4.1.b: Posílit ekonomickou stabilitu rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vyhlášení výzev a realizace projektů, jejichž prostřednictvím jsou podporovány flexibilní formy práce a dalších opatření v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Stálá podpora dětských skupin – jeslí, podpora dosavadních a vznik nových dětských skupin – jeslí a existující systémové financování.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Stálá podpora školního stravování dětí a zlepšení informovanosti o těchto programech pro děti z rodin v nouzi mezi potřebnými rodiči.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.4.1.c: Posílit spolupráci státní správy s obecními a krajskými samosprávami a neziskovým sektorem v oblasti rodinné a sociální politiky.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Pravidelná metodická setkávání zástupců MPSV s krajskými úřady, s obcemi a NNO, za účelem posílení role sociální práce – konzultační dny (10–12 konzultací za rok), realizace dalších setkání se zástupci krajů, nebo setkání přímo v jednotlivých krajích. Realizace případových setkání zástupců MPSV na úrovni krajů a ORP.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Pravidelná setkávání zástupců MPSV se zástupci krajů za účelem vzájemné informovanosti v oblasti rodinné politiky (připravovaná legislativa, dotační tituly a další aktivity ze strany MPSV, aktuální situace v krajích).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Existující spolupráce s kraji, obcemi a NNO pro oblast rodinné politiky v rámci projektových aktivit systémových projektů MPSV.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.4.2.a: Optimalizovat systém péče o ohrožené děti tak, aby zajistil důslednou ochranu práv dětí garantovaných Úmluvou o právech dítěte a naplnění jejich potřeb.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Nastavení závazného mezirezortního mechanismu koordinace podpory ohroženého dítěte a jeho rodiny.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Vznik monitorovacího nástroje kvality ochrany práv dítěte.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.4.2.b: Zahájit řízený proces deinstitucionalizace péče pro ohrožené děti zahrnující systémové změny v právní úpravě, financování a v metodickém vedení pracovníků působících v systému.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Meziroční snížení počtu dětí žijících v pobytových zařízeních kolektivního typu a meziroční výrazné snížení počtu dětí do tří let věku žijících v pobytových zařízeních kolektivního typu až o 2 %.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV, MŠMT
2. Meziroční snížení počtu dětí umístovaných mimo rodinu a meziroční výrazné snížení počtu dětí z této cílové skupiny do tří let věku až o 5 %.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Meziroční zvýšení podílu dětí mimo rodinu umístěných v NRP oproti podílu dětí zařazených do pobytové péče.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
4. Pravidelná každoroční setkání Meziřezortní koordinační skupiny k transformaci systému péče o ohrožené děti.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.4.2.c: Podporovat profesní rozvoj pracovníků působících v systému péče o ohrožené děti.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Do roku 2030 dojde k proškolení pracovníků OSPOD a zavedení specializace na sociální začleňování na všech OSPOD v ČR.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV
2. Do roku 2025 budou všechny OSPOD v ČR disponovat nástrojem k podpoře participace dětí a mladých lidí.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV
3. Metodický materiál k vytvoření nástrojů k rozvoji znalostí a dovedností pro poskytování podpory respektující práva dětí a jejich rodin a jejich potřeby.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV
4. Zajištění supervize pracovníků/pracovnic působících v systému péče o ohrožené děti.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.5.a: Cestou vzdělání omezovat ohrožení chudobou.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vznik nástrojů k předcházení předčasných odchodů ze vzdělávání na úrovni základních, středních škol a minimalizaci návazných problémů takových žáků a studujících na trhu práce.	12/2023, průběžně	Plněno	MŠMT
2. Existence dostupných informací a postupů pro osoby, které opustily vzdělávací dráhu nebo jsou ohroženy předčasným odchodem ze vzdělávání o možnostech získání nebo doplnění kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV, MŠMT

Cíl 4.5.b: Zajistit komplexní, mezioborovou včasnou pedagogickou péči o děti do tří let věku z rodin vyloučených či vyloučením ohrožených a nepodnětných, podpora předškolního vzdělávání, výchovy a péče.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Aktivní spolupráce s obcemi na tvorbě lokálních koncepcí tak, aby bylo možné postupně zajistit dostatek kapacit i služeb pro kvalitní zajištění rané péče v lokalitách se SVL.	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT, MPSV
2. Zajištění dostatečných kapacit v mateřských školách za účelem zlepšení dostupnosti služeb péče a vzdělávání pro předškolní děti ze SVL.	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT
3. Nastavení systému spádovosti školských obvodů ve vztahu k subjektům poskytujícím povinné předškolní vzdělávání dětem ze SVL.	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT
4. Vytvoření uceleného vzdělávacího modulu v systému DVPP se zaměřením na metodickou podporu pedagogickým pracovníkům/pracovnic MŠ.	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT
5. Vytvoření motivačních nástrojů pro zvýšení zájmu rodičů ze SVL o zapojení jejich dětí do předškolního vzdělávání v nižších ročnících.	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT

Cíl 4.5.c: Zajistit kvalitnější, dlouhodobou metodickou podporu škol i jednotlivých pedagogických pracovníků na zavádění principů rovného přístupu ve vzdělávání a na práci s žáky s různou mírou potřeby podpůrných opatření. Rozvoj služeb ŠPZ, školních psychologů a školních speciálních pedagogů i systému kvalitního vzdělávání pedagogických pracovníků.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Zkvalitnění a sjednocení diagnostických postupů školských poradenských zařízení při diagnostice dětí, žáků a studentů s odlišným životním či kulturním prostředím prostřednictvím finanční a metodické podpory.	Průběžně	Plněno	MŠMT
2. Zajištění školení pracovníků/pracovnic poraden a vydání metodického stanoviska pro identifikaci odlišných životních a kulturních podmínek jakožto příčiny speciálních vzdělávacích potřeb žáka.	Průběžně	Plněno	MŠMT
3. Zajištění kurzů a podpory supervizí a intervizí za účelem posílení spolupráce pedagogů/pedagožek a asistentů/asistentek pedagoga ve třídě.	Průběžně	Plněno	MŠMT
4. Zajištění nabídky specializovaných vzdělávacích aktivit pro asistenty/asistentky pedagoga v rámci DVPP.	Průběžně	Plněno	MŠMT
5. Vytvoření návrhu na podporu spolupráce pedagogických/poradenských pracovníků a sociálních pracovníků v rámci mezirezortních jednání.	Průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.5.d: Rozvíjet komunikaci a spolupráci školy s klíčovými aktéry, včetně ostatních škol a školských zařízení, zástupců samosprávy, akademické půdy, poskytovatelů služeb, rodičů a dalších.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vytvoření komunikačního nástroje propojujícího školská zařízení.	2023/ průběžně	Plněno	MŠMT, MPSV
2. Vzdělávací a metodická podpora efektivnějšího způsobu komunikace mezi školou a rodinou prostřednictvím společných aktivit.	2023/ průběžně	Plněno	MŠMT
3. Vytvoření standardů kvality poskytování služeb školských poradenských zařízení a zajištění jejich dostupnosti.	2023/ průběžně	Plněno	MŠMT

Cíl 4.5.e: Předcházet či zabránit neodůvodněnému rozřazování dětí, segregaci dle nadání a socioekonomického statutu rodiny.

Indikátory:	Termín plnění:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vytvoření systému efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit neodůvodněné rozřazování ve veřejném školství např. na základě socioekonomického statutu rodiny.	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT, kraje, obce
2. Navýšení účasti dětí z rodin ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí na vzdělávání nad rámec kurikula (zájmové, umělecké vzdělávání a mimoškolní aktivity).	2023 / průběžně	Plněno	MŠMT, kraje, obce

Cíl 4.6.a: Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Pokračování v přípravě a předložení zákona o sociálním/dostupném bydlení, případně jiného legislativního návrhu, který by směřoval k zajištění sociálního/dostupného bydlení.	12/2023, průběžně	Částečně plněno	MMR
2. Existence definice sociálního/dostupného bydlení, bytové nouze.	12/2023, průběžně	Částečně plněno	MPSV, MMR
3. Monitoring a evaluace státem financovaných programů nebo projektů zaměřených na podporu sociálního a dostupného bydlení; po přijetí definice sociálního a dostupného bydlení na úrovni národních strategických materiálů rozšíření monitoringu na projekty sociálního a dostupného bydlení zajišťované i obcemi nebo NNO.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV, MMR
4. Vyhodnocení a aktualizace Metodiky sociální práce v sociálním bydlení a distribuce této metodiky mezi pracovníky dalších veřejných služeb a institucí, kteří s cílovou skupinou osob bez domova přicházejí do kontaktu.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)
5. Vytvoření metodik zavádění přístupů Housing First a Housing Led.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)
6. Pokračování každoročního monitoringu úspěšnosti dávek MOP na jistotu při uzavření nájemní smlouvy, rozšířené o vyhodnocení efektivity dalších forem podpory poskytované příjemcům této dávky.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)
7. Vyhodnocování a aktualizace metodických dokumentů zaměřených na spolupráci aktérů v sociálním/dostupném bydlení.	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)
8. Zajištění dostupné analytické a metodické podpory obcí, měst a dalších aktérů při a) přípravě, realizaci a hodnocení koncepcí bytové politiky, b) koordinaci bytové politiky s dalšími aktivitami v oblasti sociálního začleňování a c) přípravě, realizaci a hodnocení dalších aktivit v sociálním bydlení.	12/2023, průběžně	Plněno	MMR
9. Meziroční nárůst počtu podpořených sociálních/dostupných bytů financovaných z prostředků SFPI, státního rozpočtu a fondů.	12/2023, průběžně	Plněno	MMR

10. Legislativní kodifikace specifické nové sociální služby poskytující podporu klientům v bydlení (tj. sociálním i vlastním) atd., která bude navazovat na zákon o sociálním/dostupném bydlení.	12/2023, průběžně	Částečně plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura)
11. Zavádění nových nástrojů bytové politiky s důrazem na prevenci ztráty bydlení (např. koordinátor – case manager v oblasti bydlení, kontaktní centra, sociálně bytové (realitní) agentury, garanční a krizové fondy na obcích) na obecní i krajské úrovni (min. 30 obcí).	12/2023, průběžně	Plněno	MPSV, MMR – OSZ (Agentura), MMR

Cíl 4.7.a: Systémově řešit faktickou nedostupnost zdravotních služeb pro sociálně vyloučené osoby, osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby jinak znevýhodněné.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Pravidelná každoroční jednání MZ a MPSV za účelem propojení sociální a zdravotní péče poskytované osobám sociálně vyloučeným sociálním vyloučením ohroženým, včetně přípravy legislativního řešení propojení sociální a zdravotní péče.	2023 / průběžně	Plněno	MZ, MPSV
2. Počet realizovaných projektů zaměřených na snížení nerovností sociálně vyloučených a znevýhodněných osob (výchozí stav 10 projektů).	2023 / průběžně	Plněno	MZ
3. Sběr epidemiologických dat o zdravotním stavu osob bez domova a dalších osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených.	2023 / průběžně	Plněno	MZ
4. Vytvoření seznamu lokalit, ve kterých průměrná dojezdová doba u ambulantní primární péče přesahuje 35 minut, a snížení tohoto počtu do konce r. 2023 nejméně o polovinu.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MZ

Cíl 4.7.b: Zvýšit zdravotní gramotnost v oblasti práv a povinností uplatňovaných v přístupu k primární zdravotní péči sociálně vyloučených osob, osob ohrožených sociálním vyloučením a osob jinak znevýhodněných.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vyhlášení nových projektů zaměřených na zvýšení zdravotní gramotnosti cílové skupiny.	2023 / průběžně	Plněno	MZ
2. Každoroční navýšení počtu osob z cílové skupiny sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených edukovaných v oblasti zdravotní gramotnosti.	2023 / průběžně	Plněno	MZ

Cíl 4.7.c: Rozvinutí modelu kulturně a sociálně senzitivního přístupu ve zdravotní péči.			
Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Zajištění povinných kurzů pro mediky v oblasti sociokulturně senzitivní zdravotní péče, sociální začleňování v oblasti zdraví, interkulturní a intersociální komunikace a zmocňující přístupy v podpoře zdraví (empowerment principles) nad rámec stávajícího kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace.	2023 / průběžně	Plněno	VŠ – lékařské fakulty
2. Sledování počtu kurzů pro sociální pracovníky/pracovnice zaměřených na rozvoj sociokulturní a intersociální komunikace a mediace a na spolupráci sociálního a zdravotního sektoru.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV

Cíl 4.7.d: Podpora deinstitucionalizace psychiatrické péče, asistivních technologií a služeb s těmito technologiemi souvisejícími; optimalizace a zvýšení dostupnosti péče na sociálně-zdravotním pomezí.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Meziroční pokles celkového počtu ošetrovacích dnů v následné lůžkové péči v oboru psychiatrie o 1 % nebo 50 pacientů/rok.	2023/ průběžně	Plněno	MZ
2. Zvýšení počtu pacientů podpořených v komunitních a ambulantních službách fungujících v rámci reformy péče o duševní zdraví mezi roky 2021 až 2023 o 800.	2023/ průběžně	Plněno	MZ
3. Monitoring počtu pacientů předaných do návazné ambulantní či komunitní péče ve vlastním sociálním prostředí.	2023/ průběžně	Plněno	MZ
4. Pravidelná každoroční jednání MZ a MPSV za účelem propojení sociální a zdravotní péče poskytované osobám sociálně vyloučeným sociálním vyloučením ohroženým, včetně přípravy legislativního řešení propojení sociální a zdravotní péče.	2023/ průběžně	Plněno	MZ, MPSV

Cíl 4.8.a: Zajistit adekvátní příjem a prevenci ztráty příjmu pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Snížení hodnot těchto indikátorů EU: AROPE (míra ohrožení chudobou a sociálním vyloučením), AROP (míra ohrožení příjmovou chudobou), MD (materiální deprivace), VLWI (domácnosti s nízkou intenzitou práce).	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
2. Zavedení pravidelné valorizace minimální mzdy podle průměrné mzdy.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
3. Průběžné odstraňování bariér a účelnější zacílení poskytování vybraných dávek státní sociální podpory a dávek pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na bydlení, přídavek na dítě, event. doplatek na bydlení, MOP) na osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené.	2023 / průběžně	Plněno	MPSV
4. Legislativní úprava institutu životního a existenčního minima a valorizace ŽEM s využitím výsledků výzkumné aktivity VÚPSV „Náplň a konstrukce životního a existenčního minima“.	2023 / průběžně	Částečně plněno	MPSV

Cíl 4.9.a: Podpora preventivních přístupů k zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Návrh preventivních opatření ke snižování sociálního napětí, domácího násilí, potírání předsudků souvisejících s domácím násilím.	1/2023	Plněno	MMR – OSZ (Agentura), MV, PMS
2. Existence pracovních skupin na úrovni obcí se SVL, využívající nástroje osvědčené v projektu „Bezpečná obec – Bezpečné město“, který funguje na principech systémového předávání informací odpovědnými osobami, hodnocení stávající situace, sdílení odpovědnosti, předvídání, plánování a realizace konkrétních aktivit. Zajištění komunikace informací ze SVL do pracovní skupiny a zpět do SVL.	1/2023	Plněno	MMR – OSZ (Agentura)
3. Stabilní a předvídatelná finanční podpora pracovních pozic asistent prevence kriminality a domovník-preventista v souladu s metodikami MV ČR.	1/2023	Plněno	MPSV, MV, obce se SVL

Cíl 4.9.b: Podpora přípravy vězňů na opuštění výkonu trestu odnětí svobody a jejich následné začlenění do společnosti

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Realizace a rozšiřování terapeutických programů pro osoby ve výkonu trestu a programů podporujících jejich úspěšnou sociální reintegraci po propuštění z výkonu trestu, v rozsahu revidované Koncepce vězeňství do roku 2025.	12/2023	Plněno	VS ČR a PMS, MPSV
2. Existence metodické podpory výkonu činností sociální práce zaměřené na plynulý přechod vězňů a osob propuštěných z výkonu trestu odnětí svobody do občanského života v návaznosti na aktivity VS ČR, PMS a neziskového sektoru.	12/2023	Plněno	MPSV
3. Zřízení probačního domu (min. 1), zřízení a provoz 4 programových center.	12/2023	Plněno	VS ČR a PMS

Cíl 4.10.a: Snížit míru užívání návykových látek v populaci a zejména u osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Vyhlášení a realizace ověřených informačních, preventivních, léčebných a reintegračních adiktologických programů cílených na osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené, včetně programů kombinujících adiktologické a sociální služby a nástrojů posilujících multidisciplinární spolupráci (např. pracovních skupin).	12/2023, průběžně	Plněno	ÚV ČR (Odbor protidrogové politiky), MZ, MPSV

Cíl 5.a: Vytvoření a zajištění plnění evaluačního plánu Strategie sociálního začleňování.

Indikátory:	Termín dokončení:	Aktuální stav:	Gesce:
1. Zasedání Komise pro sociální začleňování k vyhodnocování plnění a účinnosti opatření (průběžná realizace a monitorování) Akčního plánu Strategie (min. 1x ročně).	2023/ průběžně	Plněno	MPSV
2. Zpráva o plnění a účinnosti opatření (za každý rok).	2023/ průběžně	Plněno	MPSV